

# Jaarstukken 2017

Concept t.b.v. DB 4 april 2018

# Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2017. Deze jaarrekening is een verantwoording over de resultaten, inspanningen, de uitgaven en inkomsten van Veiligheidsregio Twente over het jaar 2017.

Samen met onze partners geven wij inhoud aan de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en aan de bestrijding van dagelijkse ongevallen en branden tot rampen en crisis. Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. We betrekken private partners, maatschappelijke organisaties en inwoners bij de uitvoering van de taken van de VRT. Samen werken we aan een veilig Twente. 2017 is het tweede jaar van het beleidsplan over de beleidsperiode 2016-2019. In dit beleidsplan staan vijf strategische doelstellingen centraal:

- Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
- Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
- Resultaatgerichte regionale crisisorganisatie die aansluit bij de samenleving
- Betekenisvol samenwerken
- Goede informatievoorziening.

Op de verschillende onderdelen hebben we in 2016 en 2017 al mooie resultaten geboekt of zijn we projecten begonnen. We zijn trots op ons werk en trots op hoe we het doen met elkaar. We durven te ondernemen en risico's te nemen. Uiteraard altijd in verbinding met de doelen waar we voor staan.

Actuele thema's als de voorbereiding op gevolgen van terrorisme, toenemende nadruk op zelfredzaamheid, risico-communicatie, de crisisorganisatie, drones en transitie meldkamer hebben aandacht gekregen. Het congres terrorisme dat we in 2016 hebben georganiseerd had als belangrijkste doel bewustwording van effecten van terroristische aanslagen bij de directe hulpverleners. In 2017 heeft dit een vervolg gekregen door te oefenen met de directe hulpverleners. Een mooi voorbeeld van risico-communicatie zijn de pilots rond het spoor om de weerbaarheid en zelfredzaamheid van burgers te vergroten. Naast de pilots rond het spoor kan ook de voorlichting aan omwonenden van het BRZO bedrijf Elementis genoemd worden. De nieuwe crisisorganisatie is ingevoerd met een nieuwe wijze van oefenen; 13 systeem oefeningen en de jaarlijkse systeemtest hebben plaatsgevonden. Verschillende GRIP 1-incidenten hebben plaatsgevonden. Ieder GRIP-incident wordt geëvalueerd. We werken in Twente met een gezamenlijke geactualiseerde regionale evenementenwerkwijze. Convenanten met samenwerkingspartners worden jaarlijks geactualiseerd. Informatie krijgt in onze organisatie steeds meer een cruciale rol, zowel in de koude, voorbereidende fase als in de warme fase. Met o.a. business intelligence, het Informatie Operationeel Centrum (IOC) en de wekelijkse operationele briefing, gebruiken wij informatie op een slimme wijze. Verschillende technieken zijn ontwikkeld om de voorbereiding en bestrijding van incidenten te verbeteren. Informatieveiligheid is een belangrijk thema in de organisatie geworden.

Ook dit jaar hebben ruim 800 brandweermensen uit 29 brandweerkazernes 3.547 incidenten bestreden en is er vanuit de brandweer ruim 900 keer voorlichting gegeven, waarbij circa 37.750 mensen zijn bereikt. Het bevoegd gezag is 1940 keer voorzien van advies op het gebied van brandveiligheid en zijn er zeker 2000 controles uitgevoerd.

Het project Next Level is door het ministerie van J&V gehonoreerd middels een subsidie. De voorbereidingen voor de visitatie die in mei 2018 zal plaatsvinden zijn volop gaande. Een mooi voorbeeld van het verbinden van onderwerpen op het snijvlak van veiligheid en gezondheid/zorg is de themadag die we in februari hebben georganiseerd. Zowel de burgemeesters als bestuurders van de Veiligheidsregio Twente als de wethouders publieke gezondheid waren aanwezig.

Ook voor het komende jaar staan belangrijke thema's op de agenda. De voorbereidingen voor een gezamenlijke meldkamer voor Oost Nederland lopen. We blijven werken aan veiligheidsinnovaties, bijvoorbeeld op de Twente Safety Campus en middels het project Next Level. We blijven ons inzetten voor projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten, bij brand maar ook in andere situaties. En er vindt een actualisatie van het risicoprofiel en een evaluatie van het beleidsplan plaats.

We vertrouwen erop ook in het komende jaar weer goed voorbereid te zijn en om hulp te bieden daar waar nodig is. Zo leveren we opnieuw onze bijdrage aan een veiliger Twente.

Enschede, 20 juni 2018

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Twente

# Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2017 van Veiligheidsregio Twente. Deze zijn opgesteld conform de richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) dat het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) met ingang van 2005 ook voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing heeft verklaard.

Zowel de programmabegroting als de jaarstukken zijn in het BBV in vier onderdelen verdeeld:

| Programmabegroting   |                                                                                                                                    | Jaarstukken  |                                                                                                      |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Beleidsbegroting     | 1. Programmaplan<br>2. Paragrafen                                                                                                  | Jaarverslag  | 1. Programmaverantwoording<br>2. Paragrafen                                                          |
| Financiële begroting | 3. Overzicht van baten en lasten in de begroting en de toelichting<br>4. Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting | Jaarrekening | 3. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting<br>4. Balans en de toelichting |

Conform het hierboven gepresenteerde overzicht bestaan de jaarstukken 2017 uit de programmaverantwoording, de paragrafen, de programmarekening en de balans. In het jaarverslag vindt beleidsmatige verantwoording per programma plaats en in de jaarrekening de financiële verantwoording.

## Leeswijzer

Volgens de richtlijnen van het BBV wordt in de programmaverantwoording getracht de drie beleidsvragen uit de programmabegroting; "Wat willen we bereiken?", "Wat doen we er voor?" en "Wat gaat het kosten?" te beantwoorden.

In de programmaverantwoording wordt per programma verantwoording afgelegd over de in het programmaplan aangegeven doelstellingen, geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten. Dit is gebeurd aan de hand van de volgende beleidsvragen:

- Wat hebben we bereikt? (maatschappelijk effect)
- Wat hebben we ervoor gedaan? (projecten, activiteiten en kernindicatoren)
- Wat heeft het gekost? (budgettaire effecten)

Om het document sneller te kunnen scannen wordt aanvullend hierop bij ambities de score door middel van een kleurenschema weergegeven. Voor het aangeven van kleuren is de volgende richtlijn gehanteerd:

- Groen: we hebben gepresteerd (of zelfs beter dan dat) wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- Oranje: we hebben gedeeltelijk gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- Rood: we hebben **niet** gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.

Na de programmaverantwoording treft u in de paragrafen de status van de in de programmabegroting benoemde beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten aan. Hierin worden de volgende door het BBV verplicht gestelde onderdelen behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;
- Rechtmatigheid.

Als laatste onderdeel van de jaarstukken 2017 treft u de programmarekening, balans en toelichtingen hierop aan. Deze dienen een inzicht te geven in de financiële positie van Veiligheidsregio Twente.

# Inhoudsopgave

|                                                                                   |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Voorwoord .....                                                                   | 2         |
| Inleiding .....                                                                   | 3         |
| Inhoudsopgave .....                                                               | 4         |
| <b>1 Samenvatting .....</b>                                                       | <b>6</b>  |
| 1.1 Wat heeft het gekost en hoe is het gefinancierd? .....                        | 6         |
| 1.2 Samenvatting resultaat 2017 .....                                             | 7         |
| 1.3 Resultaat t.o.v. bestuursrapportage 2017 .....                                | 10        |
| 1.4 Stand van zaken effectuering bezuinigingsoperatie .....                       | 11        |
| <b>2 Veiligheidsregio Twente .....</b>                                            | <b>12</b> |
| 2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente? .....                                         | 12        |
| 2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente .....                                 | 12        |
| 2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente? .....                                       | 13        |
| 2.4 Organisatie .....                                                             | 13        |
| <b>3 Toelichting op de programma's .....</b>                                      | <b>14</b> |
| 3.1 Inleiding .....                                                               | 14        |
| 3.2 Programma Multidisciplinaire onderwerpen .....                                | 14        |
| 3.3 Programma Brandweer .....                                                     | 21        |
| 3.3.1 Twente Safety Campus .....                                                  | 28        |
| 3.4 Programma GHOR .....                                                          | 29        |
| 3.5 Programma Gemeenten .....                                                     | 35        |
| 3.6 Overzicht van baten en lasten .....                                           | 37        |
| 3.7 Algemene dekkingsmiddelen .....                                               | 37        |
| <b>4 Paragrafen .....</b>                                                         | <b>38</b> |
| 4.1 Inleiding .....                                                               | 38        |
| 4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing .....                                  | 38        |
| 4.2.1 incidentele weerstandscapaciteit .....                                      | 39        |
| 4.2.2 Structurele weerstandscapaciteit .....                                      | 39        |
| 4.2.3 Risico's .....                                                              | 39        |
| 4.2.4 Beoordeling risico's versus beschikbare weerstandscapaciteit .....          | 40        |
| 4.3 Onderhoud kapitaalgoederen .....                                              | 40        |
| 4.4 Bedrijfsvoering .....                                                         | 42        |
| 4.5 Verbonden partijen .....                                                      | 44        |
| 4.6 Financiering .....                                                            | 45        |
| 4.7 Rechtmatigheid .....                                                          | 46        |
| 4.8 Financieel resumé .....                                                       | 48        |
| 4.9 Balans per 31-12-2017 .....                                                   | 49        |
| 4.10 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting ..... | 51        |
| 4.11 Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling .....                        | 52        |
| 4.12 Toelichting op de balans per 31-12-2017 .....                                | 54        |
| 4.13 Toelichting op de mutaties van de reserves .....                             | 60        |
| 4.14 Toelichting op de mutaties van de voorzieningen .....                        | 61        |
| 4.15 Wet normering topinkomens (WNT) .....                                        | 61        |
| 4.16 Analyse rekeningresultaat .....                                              | 64        |
| 4.17 Algemene dekkingsmiddelen .....                                              | 66        |
| 4.18 Overzicht van incidentele baten en lasten .....                              | 66        |
| 4.19 Analyse begrotingsrechtmatigheid .....                                       | 68        |

|                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----|
| Bijlagen.....                                                               | 71 |
| Bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage.....                                       | 71 |
| Bijlage 2 Recapitulatiestaat.....                                           | 72 |
| Bijlage 3 Aard, reden en oordeel per 31-12-2017 van de reserves.....        | 75 |
| Bijlage 4 Jaarbericht Veiligheidsregio Twente .....                         | 77 |
| Bijlage 5 Jaarbericht Brandweer Twente .....                                | 78 |
| Bijlage 6 Jaarbericht GHOR Twente .....                                     | 80 |
| Bijlage 7 Jaarbericht Platform Integrale Veiligheidszorg .....              | 81 |
| Bijlage 8 Single Information Single Audit .....                             | 82 |
| Bijlage 9 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant (volgt) ..... | 83 |
| Bijlage 10 Lijst met afkortingen .....                                      | 84 |

# 1 Samenvatting

## 1.1 Wat heeft het gekost en hoe is het gefinancierd?

| Programma's<br>x € 1.000,-            | Totaal<br>Lasten | Totaal<br>Baten | Mutaties<br>Reserves | Resultaat  | Gem.bijdrage<br>incl.mutaties<br>reserves | Bijdrage<br>per<br>inwoner* |
|---------------------------------------|------------------|-----------------|----------------------|------------|-------------------------------------------|-----------------------------|
| Veiligheidsbureau                     | 2.525            | 2.290           |                      | 222        | 235                                       | 0,37                        |
| Brandweer                             | 48.302           | 8.850           | -558                 | 152        | 40.011                                    | 63,84                       |
| GHOR                                  | 1.518            | 996             |                      | 137        | 522                                       | 0,83                        |
| Gemeenten                             | 478              | 453             |                      | 1          | 25                                        | 0,04                        |
| <b>Totaal Veiligheidsregio Twente</b> | <b>52.823</b>    | <b>12.589</b>   | <b>-558</b>          | <b>512</b> | <b>40.792</b>                             | <b>65,08</b>                |

\* bijdrage per inwoner is uit oogpunt van consistentie berekend op basis van de gegevens die gehanteerd zijn in de programmabegroting 2017.

## 1.2 Samenvatting resultaat 2017

Veiligheidsregio Twente heeft in verslagjaar 2017 een positief resultaat geboekt van € 511.923,-. In de onderstaande tabel zijn de positieve en negatieve ontwikkelingen opgesomd die hebben geleid tot dit resultaat. De betreffende financiële voor- en nadelen zijn onder de tabel beknopt toegelicht.

| Positieve ontwikkelingen    |              | Negatieve ontwikkelingen                              |              |
|-----------------------------|--------------|-------------------------------------------------------|--------------|
| x 1.000,-                   |              | x 1.000,-                                             |              |
| Financieringsresultaat      | 392          | Salarissen                                            | 440          |
| Materieel                   | 441          | Exploitatie OMS                                       | 176          |
| Vergoedingen vrijwilligers  | 338          | Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen        | 123          |
| Gemeenschappelijk meldkamer | 75           | Beleidslijn rekeningsaldo 2017 en overige verschillen | 39           |
| Vakbekwaamheid: oefenen     | 176          | Ongerealiseerde bezuinigingen en garantiebijdrage     | 262          |
| Vakbekwaamheid: opleiden    | 92           | Exploitatie gebouwen                                  | 323          |
| Groot onderhoud gebouwen    | 341          |                                                       |              |
| FLO                         | 433          |                                                       |              |
| Twente Safety Campus        | 144          |                                                       |              |
|                             | <b>2.432</b> |                                                       | <b>1.363</b> |

**Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten** **1.069**

| Onttrekking aan reserves |           | Dotatie aan reserves |             |
|--------------------------|-----------|----------------------|-------------|
| Materieel                | 19        | FLO                  | 433         |
|                          | <b>19</b> | Twente Safety Campus | 144         |
|                          |           |                      | <b>-577</b> |

**Gerealiseerde resultaat** **511**

| Financiële voordelen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  | I = Incidenteel<br>M = Meerjarig<br>S = Structureel |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------|
| <b>Financieringsresultaat</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |                                                     |
| Het rentevoordeel volgt uit het feit dat een deel van de langlopende activa deels met kortlopende middelen en deels met niet-rentedragende rijksmiddelen is gefinancierd. De rentevoet van de organisatie (c.a. 2,1%) is t.o.v. vorig jaar verder verlaagd door o.a. herfinanciering. Het rentevoordeel is in beginsel meerjarig. Op 6 februari jl. 2017 is besloten om het rentevoordeel als uitvloeisel van de gewijzigde BBV voor een bedrag van 290.000,- aan te wenden om de aanstaande tekorten in de "vervangingsinvesterings sfeer" op te vangen. Dit onder de voorwaarde dat het risico van rentestijging in dezelfde ordergrootte zelfstandig wordt gedragen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  | M                                                   |
| <b>Materieel</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                                                     |
| Het resultaat is toe te schrijven aan: <ul style="list-style-type: none"> <li>Verkoop van buiten gebruik gesteld grootschalig materieel (redvoertuigen en hulpverleningsvoertuigen). De verkoop is deels een uitvloeisel van de bezuinigingsoperatie in de periode 2015-2016. De reductie levert naast de beoogde structurele lastenverlichting ook een eenmalige verkoopopbrengst op.</li> <li>De beslissing tot invoering van restwaardes is ingegeven door de noodzaak om budgettaire knelpunten te verminderen, maar heeft ook voor een tijdelijk positief effect gezorgd. Op de bestaande activa is tot dusverre meer afgeschreven dan volgens het nieuwe regime nodig is. Dat leidt tot lagere afschrijvingslasten in de resterende levensduur van die activa.</li> <li>Lage brandstofprijzen: de dieselprijs is gestegen in 2017, maar ligt nog niet op het niveau waar het budget op is ingesteld. Daarnaast laat de reductie van het materieel zich ook vertalen in een wat lager dieselverbruik.</li> <li>Bewuste temporisering in het vervangingsinvesteringsprogramma in afwachting van een definitief investeringsbeeld voor het materieel en latere ingebruikname van de nieuwe hoogwerker.</li> </ul> Noot: door vervanging van grootschalige voertuigen in 2017 wordt voor het eerst ook op deze onderdelen het BTW nadeel zichtbaar. Dat effect zal de komende jaren verder toenemen. In 2017 zijn de incidentele en meerjarige voordelen nog groter dan het nadeel. |  | M I                                                 |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Vergoedingen vrijwilligers</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                       |
| <p>Het resultaat op vergoedingen voor vrijwilligers valt positief uit om de volgende redenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>In de begroting zijn de vergoedingen op basis van gemaakte afspraken geïndexeerd met 2,3%. Dit percentage ligt boven de verhoging vanuit de nieuwe cao (1% per augustus).</li> <li>De afbouw- en harmonisatie-effecten uit het overgangprotocol zijn na dit jaar volledig uitgewerkt. Het effect v.a. jaarschijf 2017 is niet in de bezuinigingen meegenomen en komt dus v.a. 2017 als structurele meevaller in de resultaten tot uiting.</li> <li>De omvang van uitbetaalde uitruk- en oefenvergoedingen is geringer dan begroot.</li> </ul> |    |
| <b>Gemeenschappelijk meldkamer</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                       |
| In verband met de meldkamertransitie zijn investeringen uitgesteld. Daarnaast hebben zich in tegenstelling tot voorgaande jaren zich geen specifieke projectkosten voorgedaan die verband houden met de meldkamertransitie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |    |
| <b>Vakbekwaamheid: oefenen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                       |
| <p>De onderuitputting wordt door verschillende factoren veroorzaakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De oefenmaterialen worden gefaseerd aangeschaft.</li> <li>Chauffeurstrainingen zijn doorgeschoven naar 2018 i.v.m. de opgelopen vertraging in landelijke ontwikkelingen.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |    |
| <b>Vakbekwaamheid: opleiden</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                       |
| Het voordeel wordt veroorzaakt door een lage consumptie van repressieve opleidingen. Enkele opleidingen die in het opleidingsplan waren opgenomen zijn niet doorgegaan o.a. vanwege ziekte, een gebrek aan voldoende aanmeldingen of geschikte kandidaten. De beheersmatige en ontwikkelingsgerichte opleidingsuitgaven liggen nagenoeg in lijn met de begroting.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |    |
| <b>Groot onderhoud gebouwen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                       |
| Het correctieve onderhoud dat doorgaans gedurende het jaar optreedt, is in 2017 nagenoeg uitgebleven. Verder zijn enkele gebouwgerelateerde projecten (zoals het aanbrengen van veiligheidsvoorzieningen) niet uitgevoerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |   |
| <b>FLO</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                       |
| Voor het overgangsrecht FLO zijn egaliseringsreserves ingesteld, die dienen ter verrekening van resultaten met de betreffende gemeenten. De uitgaven voor FLO waren in 2017 lager dan geraamd. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserves.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
| <b>Twente Safety Campus</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                       |
| Twente Safety Campus heeft het jaar 2017 afgesloten met een positief resultaat. Deels vanwege een BTW-teruggaaf en deels vanwege een forse omzetsprong t.o.v. 2016. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserve.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |

| <b>Financiële nadelen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>I = Incidenteel</b><br><b>M = Meerjarig</b><br><b>S = Structureel</b>              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Salarissen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                       |
| <p>In de begroting zijn de lonen geïndexeerd met 2,3%. Een groot deel van deze salarisruimte is benodigd voor de gestegen pensioenpremies. Daarnaast zorgt de nieuwe cao met een indexatie van 1% per augustus voor een overschrijding. Het resultaat op de loonsom is extra nadelig vanwege de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De werkelijke periodiek (gewogen gemiddeld) loopt verder weg van de begrotingsnorm (max -1).</li> <li>Een deel van de vacante formatie wordt ingevuld met extern personeel. Extern personeel is doorgaans duurder, alleen al vanwege de BTW-component die als last moet worden genomen.</li> <li>Noodgedwongen inzet van extra menskracht (o.a. voor het naleven van de principes van schoon werken).</li> <li>Het uitloopeffect (via het overgangprotocol gegarandeerd voor het zittende personeel) is slechts ten dele in de geraamde loonsom betrokken.</li> </ul> |  |
| <b>Exploitatie OMS</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                       |
| In 2015 is ervoor gekozen om het OMS-beheer uit te besteden aan Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. Het nadeel op OMS hangt deels samen met een tijdelijk knelpunt in de bedrijfsvoering (desintegratiekosten), ontstaan als gevolg van de outsourcing. Voor het overige deel komt het nadeel voort uit gewijzigde aansluitkosten (glasvezel i.p.v. ADSL) en tijdelijk doorlopende verbindingskosten na opzegging van het abonnement. Met het laatste is in de begrotingsopzet van het OMS geen rekening gehouden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
| <b>Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                       |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| Betreft een nadeel op de kapitaallasten na de geleidelijke vervanging van bluskleiding, dienstkleiding en ademluchtapparatuur. Het BTW-knelpunt, zoals omschreven in de risicoparagraaf van de begroting, openbaart zich op deze investeringscategorieën sinds 2016. Verder heeft op de chemiepakken een versnelde afschrijving moeten plaatsvinden.                                                                                                                                                                                                                             |  |
| Beleidslijn rekeningsaldo 2017 en overige verschillen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                     |
| Betreft pro-rato vereffening van rijks gelden en gemeentelijke gelden teneinde het rekeningsaldo vast te kunnen stellen. Deze pro-rato vereffening is op 24 maart 2014 door het algemeen bestuur vastgesteld.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
| Ongerealiseerde bezuinigingen en garantiebijdrage                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                     |
| De bezuinigingsoperatie loopt sinds 01-01-2016 enigszins achter op schema. Concreet gaat het om een drietal nog niet geëffectueerde maatregelen ad € 262.000,-. Een overzicht van de maatregelen die tot dusverre zouden moeten zijn ingeboekt, is weergegeven in paragraaf 1.4. Daarin is tevens aangegeven de mate waarin de geaccordeerde maatregelen alsnog kunnen worden gerealiseerd. Voor zover de maatregelen bij nader inzien niet zijn te realiseren, zal worden gezocht naar alternatieve bezuinigingsmaatregelen, zodat aan de taakstellende opdracht wordt voldaan. |  |
| Exploitatie gebouwen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                     |
| Het investeringsbudget voor vervanging van kazernes is structureel ontoereikend. De aard en reden hiervan is in de afgelopen periode bij herhaling toegelicht (o.a. in de vervolgnote over financiële ontwikkelingen d.d. 12-02-2018). In aanvulling daarop liggen de werkelijke servicekosten (catering, schoonmaak en energie) aanmerkelijk boven het begrotingsniveau. De inventarisatie naar de mogelijkheden om de gebouw gebonden servicekosten terug te brengen, is nog niet afgerond.                                                                                    |  |

Het saldo is qua doorwerking als volgt uit te splitsen:

| Doorwerking<br>(x € 1.000,-) | Voordelen*   | Nadelen*     | Totaal     |
|------------------------------|--------------|--------------|------------|
| Incidenteel                  | 933          | 294          | 639        |
| Meerjarig                    | 816          | 342          | 474        |
| Structureel                  | 125          | 727          | 602 -      |
| <b>Resultaat</b>             | <b>1.874</b> | <b>1.363</b> | <b>511</b> |

\* exclusief FLO en Twente Safety Campus.

Gehanteerde termen in bovenstaande tabel zijn als volgt gedefinieerd:

Incidenteel : effect treedt dit jaar op.

Meerjarig : effect treedt de komende jaren op, maar vervalt op termijn.

Structureel : effect treedt in beginsel voor onbepaalde tijd op.

### 1.3 Resultaat t.o.v. bestuursrapportage 2017

In de onderstaande tabel is het saldo van de jaarrekening vergeleken met het saldo van de bestuursrapportage. Het jaarrekeningresultaat valt t.o.v. de bestuursrapportage € 564.923,- positiever uit. De belangrijkste afwijkingen zijn onder de tabel toegelicht.

|                               |                  |
|-------------------------------|------------------|
| Saldo bestuursrapportage 2017 | - 53.000         |
| Saldo jaarrekening 2017       | 511.923          |
| <b>Vershil</b>                | <b>+ 564.923</b> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Vergoedingen vrijwilligers                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | € 101.000,- |
| <p>Het voordeel is vooral toe te schrijven aan de lager dan het verwachte niveau van oefenvergoedingen. De verwachtingen zijn grotendeels gebaseerd op het kostenniveau van vorig jaar, wetende dat het oefenprogramma qua omvang en intensiteit per jaar niet wezenlijk fluctueert. Hierbij is slechts in beperkte mate rekening gehouden met de effecten van kazernering in Almelo waarbij de medewerkers oefenen onder werktijd. Daarnaast vallen de uitrukvergoedingen lager uit dan verwacht. Nadere analyse moet uitwijzen of sprake is van een algemene trend in aard en aantal incidenten.</p>                                                                                                                                                                         |             |
| Vakbekwaamheid: oefenen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | € 122.000,- |
| <p>De meeste kosten voor de oefencyclus van de brandweer die loopt van januari 2017 tot september 2018 zijn in het voorgaande jaar gemaakt waardoor het uitgavenniveau zich in 2017 niet heeft ontwikkeld zoals verwacht. In verband met een vertraging in de landelijke ontwikkelingen rondom vakbekwaam worden en blijven van brandweerschouffeurs is de uitwerking van het Twentse programma niet gestart in 2017.</p> <p>Bij geneeskundige oefeningen hebben bij een aantal activiteiten minder deelnemers deelgenomen dan vooraf ingeschat. Ook is bij deze oefeningen een geringer beroep gedaan op derden. Tenslotte zijn in de prognose per abuis de verleturen van intern personeel volledig doorberekend.</p>                                                        |             |
| Vakbekwaamheid: opleiden                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | € 85.000,-  |
| <p>De opleidingskosten vallen lager uit omdat verschillende opleidingen om verschillende redenen niet zijn doorgegaan. Bijvoorbeeld vanwege te weinig deelnemers voor de desbetreffende opleiding. Of omdat er geen geschikte kandidaten zijn n.a.v. werving en selectie voor deze opleidingen.</p> <p>Deze tendens is niet alleen van 2017, maar ook van voorgaande jaren. Er wordt momenteel een uitvoerige analyse gemaakt met betrekking tot uitstroom- en instroom van personeel om zodoende de opleidingsbehoefte beter in te kunnen schatten en daarmee reëler beeld te krijgen van het structurele kostenniveau.</p> <p>Binnen de GHOR is als gevolg van ziekte een aantal opleidingen doorgeschoven naar 2018. Bovendien waren er minder deelnemers dan verwacht.</p> |             |
| Gebouwen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | € 143.000,- |
| <p>Het voordeel is aan enkele zaken toe te schrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Enkele huisvestingsprojecten zijn bij nader inzien op "hold" gezet of niet uitgevoerd.</li> <li>• Het correctieve onderhoud is in 2017 nagenoeg uitgebleven.</li> <li>• Energiekosten vielen mee door enkele niet ingecalculerde jaarafrekeningen.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |             |
| Materieel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | € 52.000,-  |
| <p>In het najaar is als onderdeel van de verkenning naar de financiële knelpunten op middellange termijn het investeringsbeeld voor het materieel scherp gemaakt. Hierbij zijn alle relevante financiële parameters van het wagenpark bekeken (aantal, prijs, levensduur en restwaarde). Tijdens deze werkzaamheden is besloten om de investeringen van dienstvoertuigen en dienstbussen door te schuiven naar 2018.</p> <p>Eind 2017 is een nieuwe hoogwerker aangeschaft die echter later is geleverd dan gepland. De ingebruikname van dit voertuig vindt plaats in 2018 waardoor de in de prognose opgenomen afschrijvingslasten zijn komen te vervallen.</p>                                                                                                              |             |
| Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | € 61.000,-  |
| <p>Het verschil heeft voornamelijk te maken met het temporiseren van investeringen op gebied van communicatieapparatuur. Brandweer Twente is aangesloten bij de landelijke aanbesteding (IBARC2 project) voor onder meer vervanging van portofoons. In verband met onvoldoende verstaanbaarheid bij de nieuwe portofoons is de beoogde investering niet uitgevoerd. Daarnaast heeft Brandweer Twente een vergoeding ontvangen voor te laat geleverde bluspakken. Deze vergoeding is in mindering gebracht op de boekwaarde. Bovenstaande ontwikkelingen hebben geleid tot lagere afschrijvingslasten.</p>                                                                                                                                                                      |             |

## 1.4 Stand van zaken effectuering bezuinigingsoperatie

Met het principebesluit tot regionalisering van de brandweer (22-02-2012) is een gefaseerd bezuinigingstraject t/m 2019 afgesproken. Nadien is de bezuinigingsopdracht op verschillende momenten, hetzij door besluit van het algemeen bestuur over de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage, hetzij door besluit van het ministerie van J&V over de ontwikkeling van de rijksbijdrage, opgehoogd. Cumulatief bedraagt de bezuinigingsopgave **€ 6,1 mln**. Het taakstellende deel daarvan in de periode 2017-2019 bedraagt € 0,2 mln.

Het afgesproken bezuinigingspad heeft t/m ultimo 2017 een taakstellende omvang van € 5,9 mln. In paragraaf 1.2 is aangegeven dat een deel van die taakstelling nog niet is gerealiseerd (€ 262.000,-). De lopende bezuinigingsoperatie heeft aldus een realisatiegraad van **96%**. Onderstaand het toelichting op de per 2017 nog niet gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen.

| Bezuinigingsmaatregel                                     | Stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Versobering duiktaak (80.000,-)                           | De heroriëntatie op dit specialisme is inmiddels voltooid en de wijze waarop de duiktaak vorm en inhoud krijgt, uitgedacht. Vast staat dat de bezuiniging slechts ten dele kan worden gerealiseerd. Voor het restant dient dus een alternatieve besparingsmaatregel te worden aangedragen. Hier zijn intern nog geen verdere uitspraken over gedaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Versobering piketregelingen brandweer (150.000,-)         | In 2015 zijn de eerste stappen gezet om piketregelingen van de brandweerkolom cf. besluit af te bouwen. Deze eerste stappen zijn gezet op basis van vrijwilligheid en maatwerk. Het categorisch afbouwen van piketregelingen vereist nadere analyse i.r.t. paraatheid. Mogelijk is een overgangsregime nodig, waardoor de lastenverlichting pas op termijn optreedt. Inmiddels zijn uitgangspunten bepaald en is een overzicht gemaakt van de gewenste organisatievorm per kazerne. Dit geeft een beeld over de piketten die versoberd kunnen worden. Bij de implementatie van het stopzetten van piketregelingen   speelt ook het instemmingsrecht van de ondernemingsraad een rol. |
| Doorontwikkeling crisisorganisatie (VB / GHOR) (32.000,-) | De doorontwikkeling van de crisisorganisatie is momenteel gaande. Qua vorm en inhoud is de vernieuwde crisisorganisatie uitgedacht. De bezuiniging is deels gerealiseerd in 2017. Het resterende deel kan worden geëffectueerd in 2019, samenhangende met de nieuwe convenant met de ambulancedienst.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

## 2 Veiligheidsregio Twente

### 2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. De samenwerking is gestoeld op de Wet Veiligheidsregio's en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Veiligheidsregio Twente heeft een algemeen bestuur dat bestaat uit de burgemeesters van Twente. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf burgemeesters.

Voor de ondersteuning van het bestuur is er de Veiligheidsdirectie, die bestaat uit de commandant brandweer, de vertegenwoordiger van Politie Nederland, de directeur PG en de coördinerend gemeentesecretaris. Voorzitter van de Veiligheidsdirectie is de secretaris van het bestuur.

De basis voor de ambtelijke organisatie wordt gevormd door de kolommen veiligheidsbureau, brandweer, GHOR, politie en gemeenten, die als zelfstandige organisatieonderdelen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken en onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur multidisciplinair innovatief samenwerken. De kolommen en andere veiligheidspartners staan garant voor een kwalitatief goede mono disciplinaire taakuitvoering en programmatische multidisciplinaire aanpak. De multidisciplinaire taken staan onder regie van de veiligheidsdirectie. De taken zijn daarbij in verschillende portefeuilles onderverdeeld.

Door het algemeen bestuur is besloten om bij de inwerkingtreding van de Nationale politie en daarmee het wegvallen van de functie van het Regionaal College, de regionale samenwerking op het terrein van integrale veiligheidszorg bestuurlijk te laten aansluiten op de overleg- en besluitvormingsstructuren van de Veiligheidsregio Twente (VRT). Door deze constructie zullen de verbindingen tussen sociale en fysieke veiligheid verder versterkt worden waardoor het brede domein van veiligheid van de burgemeester vanuit één organisatie bediend kan worden.

Om daadwerkelijk te komen tot meer veiligheid zet de VRT in op samenwerking en innovatie. Ontwikkelingen op gebied van bestuur, netwerken, technologie, economie en social media zijn aan de orde van de dag.

Met deze context als gegeven kiest de VRT als netwerkpartner voor een positie om publieke en private partners, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen rond het thema veiligheid en innovatie bijeen te brengen en vernieuwing mogelijk te maken ten gunste van 'meer' veiligheid en een hoger maatschappelijk rendement. Samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstellingen is daarbij het uitgangspunt. De VRT participeert hierbij als 'spin in het web' en vervult verschillende rollen; coördinator, facilitator, adviseur, opdrachtnemer. Het aanjagen van innovatie en samenwerking moet leiden tot nieuwe activiteiten en faciliteiten op het gebied van veiligheid in Twente.

### 2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente

De visie voor de komende jaren is neergelegd in het visiedocument "Samen werken aan een Veilig Twente". Het idee van een gezamenlijke aanpak staat dan ook centraal in de visie. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan de samenwerking tussen de sterke kolommen (brandweer, GHOR, politie, gemeenten). Er wordt ook gestreefd naar het tot stand brengen van een efficiënte, duurzame en innovatieve samenwerkingsvorm met andere partners in veiligheid, zoals waterschap, Defensie, Openbaar Ministerie en provincie.

Veiligheidsregio Twente wil verder deskundige medewerkers laten samenwerken vóór, tijdens en na een ramp of crisis. Beter coördinatie van mensen, middelen en talenten betekent echter niet automatisch een 'hoger' veiligheidsniveau. Wel is het onze ambitie om te komen tot 'meer' veiligheid. Met de beschikbare mensen en middelen wordt niet alleen gestreefd naar een kleiner risico van bekende bestaande risico's, maar het beheersen en bestrijden van andere en nieuwe risico's krijgt ook de aandacht.

Verder is in de visie benadrukt dat een veilig en gezond leven voor de inwoners van Twente de verantwoordelijkheid van alle betrokkenen is. Van publieke instellingen en organisaties, maar evengoed van private partners en burgers.

## 2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?

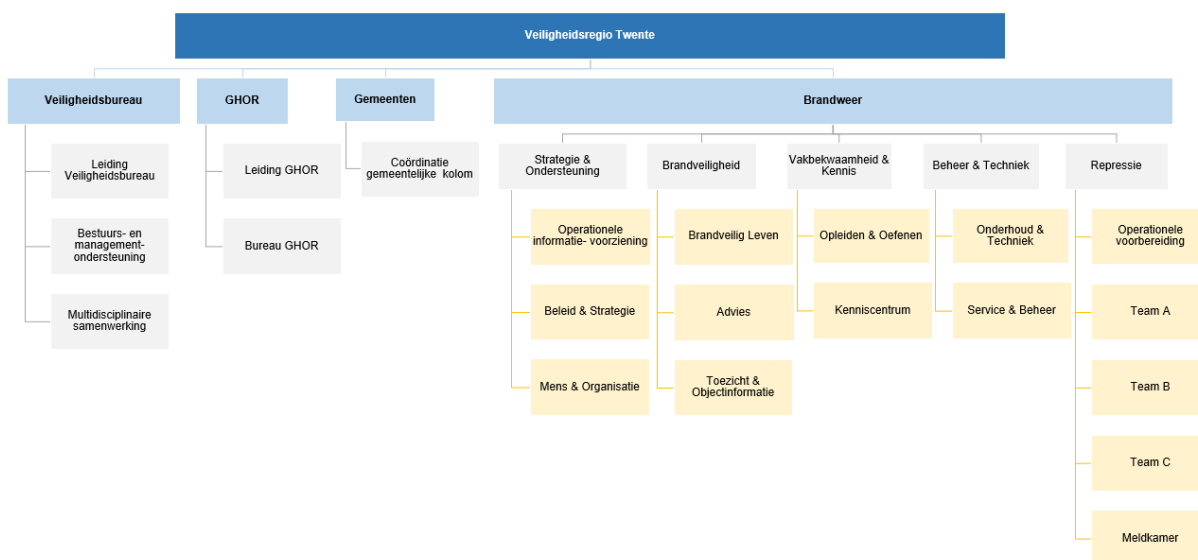
Veiligheidsregio's voeren taken uit op het gebied van brandweertzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en handhaving van de openbare orde en veiligheid. Deze taken zijn bij wet opgedragen.

De taken en ambities die vragen om een multidisciplinaire aanpak zijn beschreven in het visiedocument "Samen werken aan een Veilig Twente". Onderstaand een opsomming daarvan:

1. Risicobeheersing en risicocommunicatie
2. Verbeterde informatievoorziening
3. Partnerschap en grensoverschrijdende samenwerking
4. Dichter bij de burger en ondernemers
5. Efficiency door integrale en innovatieve aanpak
6. Meldkamer
7. Professionalisering en kwaliteitszorg
8. Beleidsplan, crisisplan en andere plannen
9. Opleiden, oefenen en operationele organisatie
10. Efficiency bij inkoop en beheer van materieel

## 2.4 Organisatie

Het organogram van de ambtelijke organisatie Veiligheidsregio Twente ziet er als volgt uit:



## 3 Toelichting op de programma's

### 3.1 Inleiding

Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het voorkomen en beperken van schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente voelt zich verantwoordelijk voor het waar mogelijk reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten.

Veiligheidsregio Twente werkt samen met diverse partners en inwoners aan een veilig Twente. We bevorderen de samenwerking van diverse veiligheidsinitiatieven op regionaal, nationaal en internationaal niveau door het verbinden van partijen, stimuleren van innovatieve oplossingen en het bieden van een platform voor veiligheidsinitiatieven.

In de begroting 2017 hebben we verwoord wat we in 2017 graag wilden bereiken en wat we daarvoor wilden doen. In deze jaarrekening lichten we toe wat we hebben bereikt en wat we daarvoor hebben gedaan. Daarbij onderscheiden we een toelichting op de verschillende programma's, nl. het programma multidisciplinaire onderwerpen, brandweer, GHOR en bevolkingszorg.

### 3.2 Programma Multidisciplinaire onderwerpen

|                    |                         |
|--------------------|-------------------------|
| Portefeuillehouder | Dr. G.O. van Veldhuizen |
| Programmamanager   | H.G.W. Meuleman         |

#### Samenvatting

Veiligheidsregio Twente is ingesteld door de 14 Twentse gemeenten op basis van de Wet Veiligheidsregio's. Het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Twente wordt gevormd door de burgemeesters van de Twentse gemeenten. Veiligheidsregio Twente is onderverdeeld in het Veiligheidsbureau, Brandweer Twente en de GHOR en de gemeentelijke kolom. Tezamen met de blauwe kolom (politie) geven zij inhoud aan de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. Private partners, maatschappelijke organisaties en burgers worden actief betrokken bij de uitvoering van de taken van de VRT. Om de taken die vanuit de wet aan Veiligheidsregio Twente worden gesteld te realiseren wordt intensief samengewerkt met verschillende partners.

Centraal staan bij het doen en laten van alle activiteiten onze missie en visie, welke wij enkele jaren geleden hebben opgesteld en vastgesteld.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Gemeenschappelijke regeling
- Visie Veiligheidsregio Twente
- Organisatieplan Veiligheidsregio
- Regionaal Risicoprofiel
- Crisisplan
- Samenwerking en innovatie
- Continuïteitsplan
- Multidisciplinair opleidings- oefenbeleidsplan 2013-2016
- Beleidsplan VRT 2016 - 2019
- Geactualiseerde regionale handreiking evenementen
- Handreiking Veilig Publieke Taak
- Risicocommunicatie in Twente

#### Trends en Ontwikkelingen

De afgelopen periode heeft Veiligheidsregio Twente verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Deels kon door de regionalisering een efficiëncyslag plaatsvinden, maar deels is ook besloten bepaalde taken minder uit te voeren.

Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen en uitgangspunten voor ons ook van invloed op het bepalen van onze strategische doelstellingen. Zonder een uitputtend overzicht te willen geven volgt hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen die wij signaleren en waarmee wij binnen de kaders van het Veiligheidsbureau multidisciplinair rekening willen houden:



## **1. Toenemende nadruk op zelfredzaamheid**

Een terugkerend thema de laatste jaren is dat Nederland zich moet gaan ontwikkelen van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving 'waarin burgers verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving en hun eigen leven'. Zelfredzaamheid, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen.

Dit is deels ingegeven door minder beschikbare gelden in de samenleving, deels ook ingegeven doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven of zijn. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Mensen en bedrijven/ instellingen worden geacht zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich voordoet.

Onderdeel van onze visie is dat inwoners en ondernemers van Twente gestimuleerd worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven.

Om concrete invulling te geven aan een werkwijze en structuur om de zelfredzaamheid in Twente te bevorderen, hebben we in 2017 met een multi werkgroep onderstaande resultaten geformuleerd. Er is een start gemaakt met het toewerken naar deze resultaten, hier gaan we in 2018 mee verder. (ik weet niet hoe specifiek je dit erin wil hebben, moet ik er nog meer over vertellen? hieronder de 5 resultaten):

### **Resultaat 1**

Zelfredzaamheid is het uitgangspunt bij vrijwel alle activiteiten van de VRT. Zowel in de koude als in de warme fase heeft iedereen dezelfde gedachten en ideeën bij zelfredzaamheid. De wijze waarop we omgaan met zelfredzaamheid kunnen we daar waar mogelijk theoretisch onderbouwen.

### **Resultaat 2**

De VRT kent de behoefte en verwachtingen m.b.t. zelfredzaamheid vanuit de samenleving, zodat structureel vraaggericht wordt gewerkt (in plaats van aanbodgericht). We weten welke doelgroepen we kunnen onderscheiden m.b.t. het thema zelfredzaamheid/ verminderd zelfredzaamheid. Ook sluiten we aan bij burgerinitiatieven.

### **Resultaat 3**

We hebben het speelveld in kaart gebracht. Er is een relatie gelegd tussen alle relevante verschillende projecten en deze zijn voor iedereen inzichtelijk. Dit betreft niet alleen 'eigen' projecten, maar ook initiatieven van partners. Vervolgens bekijken we waar we kennis en krachten kunnen bundelen.

### **Resultaat 4**

We onderzoeken de mogelijkheden om beschikbare data te koppelen, te benutten en te kunnen prioriteren, zodat we de juiste interventies in kunnen zetten (informatie gestuurd werken).

### **Resultaat 5**

Hulpverleners kennen de mogelijkheden en onmogelijkheden van zelfredzaamheid en burgerparticipatie. Zij benutten het potentieel van de bevolking, zodat zij zich op diegenen kunnen richten die dat echt nodig hebben.

## **2. Veranderde wetgeving**

Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen gevolgen hebben voor onze organisatie en voor ons handelen. Zo is de Omgevingswet één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen.

In Twente is de brandweer als extern kennispunt brandveiligheid verbonden aan de RUD. De introductie van een nieuwe Omgevingswet zal invloed hebben op de wettelijke adviestaak van de veiligheidsregio op het gebied van externe veiligheid.

Door de decentralisaties in de jeugd- en ouderenzorg komen er meer taken te liggen bij de gemeenten. Dit kan z'n weerslag krijgen op veiligheidsgebied. Crisissituaties bijvoorbeeld op het terrein van jeugdzorg zijn nu eerder de verantwoordelijkheid van gemeenten.

## **3. Digitale samenwerking in de veiligheidsketen**

Intensieve informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse overheid, burgers en bedrijven is noodzakelijk om Nederland veiliger te maken. Waarbij digitale veiligheid net zo belangrijk is als fysieke veiligheid. Uit een onderzoek van Capgemini, uitgevoerd door TNS NIPO onder burgers, blijkt dat de overheid zich in een lastige spagaat bevindt: enerzijds verlangt de burger meer veiligheid en een proactieve houding van de overheid, anderzijds mag het niet ten koste gaan van zijn eigen privacy.

#### 4. De mondige en verwachtingsvolle burger en de opkomst van digitale media.

Onze samenleving is platter en gelijkwaardiger geworden. Mensen bewegen zich door vele verschillende netwerken. Er is minder gevoel voor hiërarchie. Velen willen hun mening, ervaringen delen en kunnen dit dankzij de digitale media sneller dan ooit. Aan de andere kant is alles wat een organisatie doet, mede door de vergaande digitalisering, snel zichtbaar. Niet doen wat je belooft, wordt direct afgestraft. Vertrouwen is een sleutelwoord.

Informatie en communicatie spelen een steeds belangrijker rol, en krijgen ook binnen Veiligheidsregio Twente een prominente plek in het denken en doen, zowel in de dagelijkse werkzaamheden als in crisissituaties.

#### 5. Transitie meldkamer

Sinds 2014 loopt een landelijk traject onder de naam Transitie Landelijke Meldkamer Organisatie. Hierin wordt uitvoering gegeven aan het besluit van de minister om over te gaan naar één nieuwe meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor 10 landelijke meldkamers (i.p.v. de 25 regionale meldkamers). Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. De planning is dat dit traject uiterlijk in 2021 is afgerond.

#### 6. Aandacht voor Veilig Publieke Taak

Het project VPT is eind 2015 gestart in Twente en in maart 2017 afgerond. Hiervoor is subsidie ontvangen en de VRT heeft dit project namens de Twentse gemeenten uitgevoerd. Er is een gezamenlijke handreiking VPT vastgesteld, er is een toolkit ontwikkeld en het aantal aangesloten organisaties is zichtbaar vergroot. Het onderwerp is meer gaan leven. Het project is geëvalueerd en in maart 2017 afgerond. Het is nu zaak dat de betrokken organisaties zelf met het onderwerp in hun organisatie aan de slag gaan.

### Gerealiseerd

| Wat willen we bereiken?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Wat hebben we bereikt?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Alle activiteiten van de Veiligheidsregio Twente richten zich op het vergroten van de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Twente. Dit doen wij door alle veiligheidsrisico's in Twente nauwgezet in de gaten te houden en de zelfredzaamheid bij inwoners en ondernemers in Twente te stimuleren. Onze activiteiten strekken zich uit van het voorkomen van (en voorbereiden op) ongevallen en rampen, tot het verhelpen van de situatie bij ongevallen en rampen. Daarbij gaat onze aandacht niet alleen uit naar bestaande risico's, ook de beheersing en bestrijding van nieuwe risico's staat hoog bij ons op de agenda. Het resultaat is niet per definitie een hoger veiligheidsniveau, maar wel meer veiligheid in Twente.</p> <p>Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en –ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente voor de komende jaren een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd. Het betreft de volgende strategische beleidsdoelstellingen::</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen.</li><li>2. Goede informatievoorziening.</li><li>3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving.</li><li>4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie.</li><li>5. Samenwerking zoeken en intensiveren.</li></ol> | <p>Veiligheidsregio Twente volgt actief de ontwikkelingen die invloed hebben op de risico's in het risicoprofiel. In 2017 is bijvoorbeeld actief geanticipeerd op de overschrijding van de risicoplafonds voor het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor. Ook is onderzoek uitgevoerd naar de rol van de veiligheidsregio rond de inzet van voormalige zoutcavernes voor ondergrondse opslag. De diverse ontwikkelingen worden structureel besproken in de vakgroep Risicobeheersing.</p> <p>Een actuele en verbeterde website waarin inwoners o.a. adviezen kunnen vinden over hoe te handelen bij incidenten, hoe zij zich kunnen voorbereiden op mogelijke incidenten en wat men kan doen om incidenten te voorkomen.</p> <p>Innovatie is een sleutelwoord dat tot uiting komt in verschillende mooie ontwikkelingen en projecten, bijv. doorontwikkeling game spoorveiligheid, risicocommunicatie Elementis, veiligheid evenementen.</p> <p>Op 1 februari 2017 is de VRT operationeel gegaan met de nieuwe crisisorganisatie die uitgaat van flexibiliteit, slagvaardigheid en outputgerichtheid ten behoeve van de burger.</p> <p>Op het gebied van opleiden en oefenen is het nodige gebeurd:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- De systeemtest 2017</li><li>- 13 systeem oefening</li><li>- Expertsessies.</li></ul> <p>In 2017 is verder aandacht besteed aan het oefenen en voorbereiden op terrorisme.</p> |

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) beschikt iedere Veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen en, in geval van, professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren, meer in het bijzonder de taken zoals genoemd in artikel 10 van de Wvr. Belangrijke activiteiten in het jaar 2017 vanuit het Veiligheidsbureau zijn:

| Wat doen we ervoor?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wat hebben we ervoor gedaan?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Bestuursondersteuning</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Advisering aan en ondersteuning van het bestuur op het terrein van strategieontwikkeling en beleid.</li> <li>Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.</li> <li>Coördinatie van de planning en controlcyclus.</li> <li>Waar nodig en mogelijk ondersteuning aan brandweer, GHOR, politie en partners.</li> <li>Ontwikkelen voorstellen naar aanleiding van rapport commissie Hoekstra met als doel het verstevigen van de relatie tussen de VRT met de Twentse gemeenten.</li> <li>Analyse takenpakket VRT en evaluatie financieringssysteem.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                   | <p><b>Bestuursondersteuning</b></p> <p>De reguliere ondersteuning aan het bestuur heeft plaatsgevonden. Bestuursvergaderingen zijn voorbereid en uitgewerkt, de bestuurlijke themadag heeft plaatsgevonden. In het kader van een goede dienstverlening en verbinding zijn individuele gesprekken gevoerd met alle burgemeesters. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in de evaluatie van het beleidsplan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p><b>Samenwerking</b></p> <p>Veiligheidsregio Twente werkt met diverse partijen (crisispartners) samen. Het gaat hier bijvoorbeeld om de waterschappen, provincie, Regionaal Militair Commando of functionarissen van gedeconcentreerde overheidsdiensten. Het doel van deze samenwerking is dat partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van de ramp of crisis tot stand komt. In de wet zijn maatregelen opgenomen om de benodigde samenwerking te bevorderen. Naast deelname aan diverse vergaderingen worden ook afspraken gemaakt over gezamenlijke oefeningen. Het crisisplan bevat een overzicht van de afspraken die met de crisispartners zijn gemaakt.</p>                                                                                                                                                                                                                                                     | <p><b>Samenwerking</b></p> <p>Samenwerking vindt met verschillende partijen, partners en organisaties plaats op verschillende niveaus. Voorbeelden zijn de gemeenten, kennisinstituten, defensie, politie, OM, veiligheidsregio's, bedrijven en onze oosterburen. Door samen te werken bereiken we meer, is er meer integrale afstemming, en kan er efficiënter gewerkt worden.</p> <p>Zoals vastgelegd in de diverse convenanten met de crisispartners vindt er jaarlijks in overleg met de partners een actualisatie plaats van de bij de convenanten horende afsprakenlijst. Daarnaast vinden er op operationeel niveau diverse bilaterale contacten plaats. Ook deze bilaterale contacten dragen bij aan een versterking van de onderlinge samenwerking. Belangrijk is dat men elkaar weet te vinden.</p> |
| <p><b>Twente als landsregio</b></p> <p>Twente is een grensregio die met ongeveer de helft van zijn grens raakt aan buurland Duitsland. Bijzonder daarbij is, dat Twente grenst aan twee Duitse deelstaten, Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen. Deze "Bundesländer" maken weliswaar deel uit van één Duitsland, maar verschillen tegelijkertijd sterk in cultuur, wetgeving en organisatie. De noodzaak om te investeren in de samenwerking met onze oosterburen is evident. De afgelopen periode hebben we daar een aanvang mee gemaakt. Ook in 2017 willen we inzetten op het intensiveren van de samenwerking met Duitsland, onder andere door:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Verschillende overlegvormen een meer structureel karakter te geven waardoor het beter mogelijk wordt uniforme afspraken met elkaar te maken.</li> <li>Het actief ondersteunen van het organiseren van grensoverschrijdende liaisons (start in 2015).</li> </ul> | <p><b>Twente als landsregio</b></p> <p>Eind 2016 heeft het Ministerie van J&amp;V zich bereid verklaard nader inhoud te geven aan het dossier 'grensliaison'. Gekeken wordt naar de wenselijkheid van grensliaisons langs de Nederlands-Duits grens en de Nederlands-Belgische grens. Inmiddels is aan Nederlandse kant een pool van grensliaisons samengesteld waarin de veiligheidsregio's langs de gehele Duits-Nederlandse grens zijn vertegenwoordigd.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Innovatie</b></p> <p>Twente heeft een grote diversiteit aan innovatieve hightech ondernemingen. Twente wil deze organisaties, kennisinstellingen en overheden met elkaar verbinden. Twente wil de plek zijn waar partners uit het fysieke veiligheidsdomein elkaar fysiek en thematisch ontmoeten om samen te werken aan innovatie en veiligheid. Om dit mogelijk te maken is in 2014 Twente Safety &amp; Security (TS&amp;S) opgestart. Dit is een samenwerking tussen: overheid, kennisinstututen, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers (zogenaamde Triple Helix+). TS&amp;S is in een opstartfase waarbij de samenwerkende partijen zich georiënteerd hebben op de mogelijkheden voor Twente en hoe de kracht van Twente versterkt kan worden. Met TS&amp;S zoekt Twente ook de samenwerking op andere soortgelijke initiatieven in Nederland, te weten: the Hague Security Delta (HSD) en Dutch Institute for Technology Safety &amp; Security (DITSS) uit Eindhoven/Tilburg. Hiermee versterkt Twente haar positie als een van de drie veiligheidsknooppunten op landelijk niveau.</p> <p>Met TS&amp;S kan Twente in de toekomst wellicht een internationaal profiel opbouwen in combinatie met HSD (Den Haag) en DITSS (Eindhoven/Tilburg) als een soort Silicon Valley op het gebied van Safety &amp; Security. Binnen het kader van de Nationale Innovatie Agenda Veiligheid (NIAV) wil Twente op de afgesproken thema's de reeds in gang zijnde innovaties vanuit publiek-private samenwerking verder ontwikkelen en beschikbaar maken. Na de opstart in 2014 en 2015 zal ook in dit begrotingsjaar verdere uitvoering worden gegeven aan het programma van TS&amp;S middels:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• het verwerven van fondsen en subsidies ten behoeve van de uitvoer.</li> <li>• het ter beschikking stellen van uit innovaties ontstane producten en diensten.</li> </ul> | <p><b>Innovatie</b></p> <p>Vanuit de VRT worden diverse innovatieve ontwikkelingen op het gebied van safety en security gefaciliteerd waaronder het verwerven van subsidies ten behoeve van de uitvoer. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de (bij de organisatie van de demonstratie dag in september) opgebouwde contacten op landelijk niveau.</p> <p>Ook hier vindt samenwerking plaats in triple helix verband. Uitgangspunt hierbij is dat de VRT meer als partner optreedt, en niet als trekker.</p> <p>Dit heeft er mede toe bijgedragen dat de VRT in aanmerking is gekomen voor een subsidie van het ministerie van J&amp;V voor het project Next Level.</p>                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p><b>Risicocommunicatie</b></p> <p>Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan burgers over de rampen en crises en over de maatregelen die het heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. Dit ligt in het verlengde van de verantwoordelijk van het bestuur voor het vaststellen van het risicoprofiel.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p><b>Risicocommunicatie</b></p> <p><u>Spoorveiligheid:</u> van september t/m december hebben we in de Twentse gemeenten waar gevaarlijke stoffen over het spoor worden vervoerd de campagne 'Hoe spoort het' uitgevoerd. Onderdeel van de campagne was een serious game. Deze game is door ruim 4000 mensen gespeeld. Daarnaast zijn er bijeenkomsten in een aantal gemeenten georganiseerd en zijn er informatiekaarten uitgedeeld.</p> <p><u>Risicobewustzijn evenementen:</u> Er is een filmpje gemaakt voor evenementenbezoekers, gericht op het vergroten van het risicobewustzijn van evenementenbezoekers. Het filmpje is 1350 keer bekeken en wordt momenteel gebruikt door meerdere Veiligheidsregio's.</p> <p><u>Modelaanpak risicocommunicatie Brzo:</u> Er zijn meerdere gesprekken gevoerd met Brzo bedrijven omtrent risicocommunicatie met omwonenden. Er is ook veel landelijke interesse voor het project.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Door continu te communiceren via website en social media van VRT en van gemeenten, proberen we de informatievoorziening aan inwoners snel en goed te laten verlopen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Gemeentelijke kolom</b><br>De commissie Bruinooge heeft een gedragen visie en landelijke prestatie-eisen ontwikkeld voor de gemeentelijke processen Bevolkingszorg. De commissie constateert dat de voorbereiding op de crisisbeheersing en dus ook bevolkingszorg, onvoldoende aansluiten op de huidige samenleving. Betrokkenen zijn zelfredzaam, ze helpen elkaar en de betrokken ambtenaren beschikken over improvisatietalent tijdens een crisis. De adviezen en aanbevelingen van deze commissies willen wij ook in 2017 oppakken. | <b>Gemeentelijke kolom</b><br>Zie voor een toelichting op wat we hier dit jaar voor hebben gedaan de tekst zoals weergegeven bij het onderdeel bevolkingszorg.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Informatievoorziening</b><br>1. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen infrastructuur.<br>2. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen basisomgeving (servers en randapparatuur).<br>3. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen van de operationele informatievoorziening.<br>4. Doorontwikkeling gebruik informatie als ondersteuning van de (crisis) organisatie.                                                                                                                                               | <b>Informatievoorziening</b><br>De focus ligt nu op data en informatie op orde, business intelligence en goede informatievoorziening richting maatschappij en burgers (waaronder risico- en crisiscommunicatie). Ontwikkelingen zijn gaande om de beschikbare operationele informatie te verbeteren. Een nieuwe ontwikkeling betreft de informatieveiligheid als gevolg van de nieuwe Wet Bescherming Persoonsgegevens. Er is een werkgroep informatieveiligheid bezig met de implementatie en het creëren van bewustwording in de organisatie.                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Kwaliteit</b><br>Veiligheidsregio's zijn bij wet opgedragen om een systeem van kwaliteitszorg op te zetten en te onderhouden. Met een dergelijk systeem wordt structureel de aandacht gevestigd op verbetering van de primaire en secundaire processen van de organisatie en verbetering van de samenwerking in de veiligheidsketen. Het kwaliteitsdenken in de organisatie krijgt in 2017 meer focus.                                                                                                                                   | <b>Kwaliteit</b><br>In mei 2018 bezoekt een visitatiecommissie de VRT. De commissie van collega's uit andere veiligheidsregio's en een extern lid praat dan met bestuur, directie, medewerkers en samenwerkingspartners van de VRT over de VRT. De focus lag in 2017 op de voorbereidingen op de visitatie. In aanloop naar de visitatie toe kijkt de VRT in de spiegel om te zien hoe het is gesteld met de ontwikkeling van de VRT. Dit doet ze door middel van een zelfevaluatie. Voor de zelfevaluatie zijn in 2017 meerdere gespreksrondes georganiseerd en vragenlijsten uitgezet.                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Rampenbestrijdingsplannen</b><br>Rampenbestrijdingsplannen zijn de operationele plannen waarin de aanpak van concrete rampsituaties voor specifieke inrichtingen is beschreven. Bij amvb worden de categorieën inrichtingen aangewezen waarvoor rampbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Deze rampbestrijdingsplannen worden door het bestuur van de Veiligheidsregio vastgesteld. Aan deze taak zal ook in 2016 uitvoering worden gegeven.                                                                                      | <b>Rampenbestrijdingsplannen</b><br>De VRT heeft op een andere wijze vorm gegeven aan het opstellen van wettelijke verplichte rampbestrijdingsplannen. Doel van het project was de huidige opzet van het rampbestrijdingsplan verder te ontwikkelen tot een nieuw model. Hierbij is rekening gehouden met de opmerkingen vanuit het verleden en de digitale ontsluiting van informatie en de nieuwe manieren van planvorming in de toekomst. Op basis van geldende wet en regelgeving zijn in Twente op dit moment voor onderstaande bedrijven rampbestrijdingsplannen door het bestuur van Veiligheidsregio Twente vastgesteld: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Elementis Specialties Netherlands B.V.</li> <li>- Varo Energy Storage B.V. (voorheen Argos Storage B.V.)</li> <li>- Vivochem B.V.</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>- URENCO Nederland B.V.</li> <li>- RbpKKE Lingen</li> <li>- Twente Airport.</li> </ul> <p>De volgende coördinatieplannen zijn door het bestuur van Veiligheidsregio Twente vastgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Coördinatieplan spoorwegen</li> <li>- Coördinatieplan (snel)wegen</li> <li>- Coördinatieplan vaarwegen</li> </ul> |
| <p><b>Adviseur veiligheid</b></p> <p>Op basis van art 10 van de Wet Veiligheidsregio's hebben de veiligheidsregio's de belangrijke rol van adviseur op het terrein van fysieke veiligheid gekregen. Deze adviesrol valt in twee delen uiteen. Allereerst is er een wettelijke adviestaak. Deze omvat alle gevallen waarin technische advisering nodig is in het kader van vergunningverlening. In dit kader wordt verwezen o.a. naar het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Deze taak is ondergebracht bij de Brandweer. Met de komst van de Veiligheidsregio heeft deze adviestaak een multidisciplinair karakter gekregen. Daarnaast kan de Veiligheidsregio adviezen uitbrengen over onderwerpen waarvan de Veiligheidsregio het wenselijk vindt dat deze aandacht krijgen van de gemeenten en waarbij een eenduidige en uniforme aanpak wenselijk is.</p> | <p><b>Adviseur veiligheid</b></p> <p>In 2017 hebbende brandweer en GHOR uitvoering gegeven aan de wettelijke adviestaken op het gebied van externe veiligheid.</p>                                                                                                                                                                                                                            |

Als bijlage is de factsheet VRT jaarbericht 2017, met multi feiten en cijfers over 2017, bijgevoegd. Met de factsheet geven we een samenvatting van onze activiteiten en prestaties over 2017, deels voorzien van aantallen en prestatieindicatoren.



### 3.3 Programma Brandweer

|                    |                    |
|--------------------|--------------------|
| Portefeuillehouder | S.W.J.G. Schelberg |
| Programmamanager   | S.J.M. Wevers      |

#### Samenvatting

In artikel 25 van de Wet op de Veiligheidsregio's staan de taken van de brandweer als volgt omschreven:

- **Artikel 25:**
  - 1. De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:
    - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
    - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
    - c. het waarschuwen van de bevolking;
    - d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
    - e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
  - 2. De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.
  - 3. De brandweer staat onder leiding van een commandant.

#### Missie en visie

De missie en visie van Brandweer Twente zijn beschreven in het visiedocument 'Brandweer Twente over morgen' (oktober 2011). Minder slachtoffers en minder schade is het streven voor de komende jaren. Dat gebeurt met oog voor efficiënte bedrijfsvoering, acceptabele belasting van brandweermensen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en maatschappij. Brandweer Twente staat in de toekomst niet meer alleen voor bestrijden (beperken effect). Juist voorkomen en nazorg (verkleinen kans) krijgen meer aandacht. Kennis wordt de basis voor alle activiteiten. De brandweezorg die Brandweer Twente levert is voor burgers betaalbaar, voor het bestuur uitlegbaar en voor onze medewerkers behapbaar. In 2017 is gewerkt aan het opstellen van een meerjaren agenda voor de periode 2018 – 2023.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Brandweer Twente over morgen, visie op één brandweer in Twente (oktober 2011)
- Principebesluit één Brandweer Twente
- Organisatieplan Brandweer Twente
- Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2016-2019
- Dekkingsplan brandweer
- Wet Veiligheidsregio's
- Beleidskeuze OMS verificatie en STOOM aanpak

#### Trends en Ontwikkelingen

##### 1. Omgevingsrecht

Er vinden momenteel diverse ontwikkelingen in het omgevingsrecht plaats, die de brandweer en de Veiligheidsregio raken. Het betreft de introductie van de Omgevingswet, de mogelijke introductie van private kwaliteitsborging in de bouw en de inrichting van regionale uitvoeringsdiensten/omgevingsdiensten (RUD's en ODT). Met name de nieuwe Omgevingswet heeft invloed op de rol van de brandweer t.a.v. brandveiligheid in Nederland en heeft daarbij mogelijk ook invloed op het repressieve optreden van de brandweer.

##### Ad 1a: Introductie Omgevingswet

De Omgevingswet, die naar verwachting in 2021 in werking treedt, integreert zo'n 26 wetten en verschillende AMvB's op het gebied van een fysiek, gezonde en veilige leefomgeving. Hieronder vallen onderwerpen als: bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur. De oude wetten zijn veelal sectoraal opgebouwd. In samenhang gezien en toegepast sluiten deze wetten niet meer aan bij de behoefte van deze tijd. Met de Omgevingswet wil de overheid het wettelijk systeem 'eenvoudig beter' maken. Met de invoering van de omgevingswet worden de betrokken partijen (waaronder de brandweer) verplicht om samen te werken op de verschillende beleidsterreinen op gebied van veiligheid en gezondheid en hierop één integrale afweging te maken. De omgevingswet gaat dus gelden voor bouwen, milieu, evenementen, ruimtelijke plannen (omgevingsplannen) energienota's enzovoort. Dit betekent een andere houding en meer interactie en afstemming dan voorheen.



### **Ad 1b: Private kwaliteitsborging**

De introductie van private kwaliteitsborging betekent - kort samengevat - dat marktpartijen en adviesbureaus een belangrijk deel van de technische Bouwbesluittoets gaan uitvoeren. De Minister voor Wonen en Rijksdienst werkt momenteel aan de beoogde introductie hiervan. Er is geen datum of jaartal genoemd voor de inwerking treding. Inmiddels heeft de tweede kamer ingestemd met de private kwaliteitsborging. Dit betekent dat Brandweer Twente verder gaat met de doorontwikkeling van regelgericht naar risicogericht zowel op het gebied advies als toezicht. Brandveiligheid is immers een samenhangend geheel van gebouw, installaties, gebruik en omgeving. Deze integraliteit zal dan ook samen met bestrijdbaarheid van een incident worden meegewogen in een advies of toezichtstaak.

Brandweer Twente heeft onderzocht hoe zij zich wil positioneren ten aanzien van bovenstaande ontwikkelingen en hoe zij kan bijdragen aan een optimale brandveiligheid in Twente. Deze strategie wordt in de komende jaren verder geïmplementeerd.

### **Ad 1c: Inrichting regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's) of Omgevingsdiensten**

In Nederland ontstaat een stelsel van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) / omgevingsdiensten dat belast is met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. Een RUD, ook wel Omgevingsdienst genoemd, is één loket voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en mogelijk ook bouwen, natuur en water. Voor de handhaving rondom bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken (onder andere BRZO-bedrijven) zijn er zes gespecialiseerde RUD's.

De ontwikkeling inzake de Regionale Uitvoeringsdiensten (zowel inzake de uitvoering van de Wabo als ook van het BRZO) is van invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer. Vanaf 1 januari 2018 moeten alle omgevingsdiensten verplicht als openbaar lichaam zijn ingericht. In Twente is de omgevingsdienst Twente opgericht. Hiervoor is een bedrijfsplan opgesteld, waarin is aangegeven dat de ambtelijke organisatie uiterlijk 1 januari 2019 staat. Brandweer Twente maakt afspraken over advisering en toezicht richting de omgevingsdienst Twente. Brandweer Twente zal in deze een extern kennispunt brandveiligheid zijn en blijven, waardoor de manier van adviseren aan een Omgevingsdienst gelijk is aan de advisering aan een gemeente of provincie.

## **2. Paraatheid: Opkomsttijden**

RemBrand is een onderzoek dat gericht is op het bereiken van minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat dit alleen in een coproductie tussen verschillende partijen bereikt kan worden. Het huidige wettelijke kader legt te veel focus op opkomsttijden waarvan de onderbouwing ook nog moeilijk te achterhalen blijkt. De eerste fase is in opdracht van het Veiligheidsberaad vervolgd (RemBrand fase 2). De uitkomsten van RemBrand hangen samen met de aankondiging dat de Wet Veiligheidsregio's geëvalueerd wordt. Er wordt onderzocht of gebiedsgerichte opkomsttijden beter passen bij de huidige tijd en risico's. Juist door de verankering van opkomsttijden in wetgeving, kunnen regio's worden aangesproken in geval van geconstateerde afwijkingen.

In navolging op de landelijke ontwikkelingen, is Brandweer Twente in 2016 gestart met het programma Risicogerichte Brandweezorg 2020. In 2017 is er gewerkt om de landelijke inzichten toe te passen en te vertalen naar de Twentse praktijk.

De achterliggende gedachte hiervan bestaat uit 3 leidende principes:

- Accent verlegt van repressie naar preventie: deze beweging (bekend onder de term 'vlinderdas' of 'voor het vlammetje') is enige jaren geleden ingezet. In een aantal gevallen zal deze nog verder worden doorgevoerd in de komende jaren.
- Risico gestuurde aanpak: de risico's zijn leidend voor het handelen en organiseren. Het betreft hier bijvoorbeeld voorlichting, advisering, toezicht, paraatheid, opleiding, oefenen en preparatie. Afhankelijk van de risico's wordt de verantwoordelijkheid, zowel preventief als repressief, gedeeld tussen brandweer en overige betrokkenen. In feite wordt de risicogerichte aanpak ook toegepast binnen de bedrijfsvoering.
- Twentse aanpak met lokale accenten: waar het mogelijk is wordt (veelal vanuit efficiency) gekozen voor een aanpak op Twentse schaal. De risico's laten dit niet altijd toe. Dan wordt een lokale focus aangebracht om het beoogde veiligheidsniveau te behalen.

Het bestuur is in mei 2017 over dit onderwerp geïnformeerd met een voortgangsmemo en daarmee is er ingestemd met de methodiek van gemotiveerd afwijken, toepassing van variabele voertuigbezetting en de opkomsttijden voor redvoertuigen.

In de Bestuursdag VRT van 4 december 2017 is gesproken over de huisvesting van de VRT. Onderdeel hiervan zijn de brandweerkazernes. Aanleiding hiervoor was onder andere de afspraak uit het principebesluit regionalisering brandweer Twente om tot 2018 niet te kijken naar het aantal, locatie en gebruiksfunctie van brandweerkazernes. Gelet op de noodzaak tot het borgen van de paraatheid en voldoende capaciteit bij opschaling en restdekking bij grote incidenten is in de bijeenkomst afgesproken om in een bestuursvoorstel af te hechten dat 29 brandweerkazernes het uitgangspunt zijn voor de basisbrandweezorg in Twente.

### 3. Landelijke onderzoeken repressie

In 2017 zijn er twee landelijke onderzoeken uitgevoerd naar de repressieve organisatie van de regionale brandweren. Het eerste betreft een onderzoek in opdracht van de minister van J&V en wordt uitgevoerd door zijn Inspectie J&V. Dit onderzoek richt zich op de vastgestelde tijdsnormen voor de opkomsttijd, de toepassing van variabele voertuigbezetting, de beschikbaarheid van personeel, de registratie en analyse van gerealiseerde opkomsttijden en de mate waarin het brandweerpersoneel zich veilig voelt bij de uitoefening van het repressieve vak. De rapportage is nog niet gepubliceerd. Verschijningsdatum is naar verwachting in de eerste helft van 2018. Uitkomsten van het inspectierapport vormen de basis voor de actualisatie van het dekkingsplan van Brandweer Twente 2020-2023.

Daarnaast werd in opdracht van het Veiligheidsberaad een belevingsonderzoek uitgevoerd onder het repressieve personeel. Dit werd gedaan aan de hand van een aantal thema's, zoals arbeidsveiligheid, de effecten van de regionalisering, de betrokkenheid van de medewerkers bij ontwikkelingen in het vak en de afstand tussen leiding en werkvloer.

De eerste resultaten uit het belevingsonderzoek zijn in november 2017 gepubliceerd. Om deze resultaten te kunnen duiden zijn er medewerkers bijeenkomsten georganiseerd om samen in gesprek te gaan over de uiteenlopende thema's. De thema's uit het belevingsonderzoek zijn verwerkt in de meerjaren agenda van Brandweer Twente: De Blik veuroet 2018-2023.

### 4. Meldkamer brandweer

De meldkamer brandweer is op dit moment nog een onderdeel van de meldkamer Twente. Landelijk loopt er een project om de meldkamers te reorganiseren. Er komt één nieuwe landelijke meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor de meldkamers in Nederland. Het aantal locaties van de meldkamers gaat terug van 25 naar 10, waarbij de meldkamer voor de oostelijke regio's in Apeldoorn is voorzien. De meldkamer Oost Nederland moet in Q4 2020 operationeel zijn. Twente is nauw betrokken bij het landelijke en regionale proces.

### 5. Vrijwilligersbeleid

De vrijwilligers vormen een belangrijk aandeel in de paraatheid van de brandweer en zijn de lokale verbinding naar de samenleving. Met een effectieve uitvoering van de lokale brandweezorg rukken zij lokaal niet alleen meer uit voor brand en hulpverlening, maar helpen zij burgers ook brand te voorkomen en leren te beperken. Op deze wijze wordt vrijwilligheid in alle taakvelden van de brandweer vertegenwoordigd. Diverse onderzoeken onder de brandweervrijwilligers hebben de tevredenheid van het vrijwilligerswerk aangetoond. Aandachtspunten voor verbetering zijn:

- In te spelen op de (h)erkenning van de vrijwilligers op hun specifieke maatschappelijke positie in de lokale samenlevingen,
- In te spelen op de vervreemding in de organisatieopbouw en;
- Rekening houden met de toenemende belasting thuis, bij de werkgever en in de kazerne.

In Twente wordt gewerkt aan de vrijwilligersagenda, waarbij de landelijke visie wordt ingebed. De werving van nieuwe vrijwilligers is een jaarlijks terugkerende campagne, op basis van het ideale aantal en het personeelsverloop. In 2017 is er een extra wervingscampagne gevoerd om nieuwe vrijwilligers te werven. Daarnaast wordt er ook gezocht naar nieuwe varianten van vrijwilligheid binnen Brandweer Twente.

### 6. Ontwikkelingen Business Intelligence

Data-analyse wordt binnen Brandweer Twente structureel opgepakt. Het informatie en operationeel centrum vormt het hart van deze activiteiten. Met de verkregen informatie wordt het functioneren achteraf beoordeeld, en worden eveneens afwegingen gemaakt naar de toekomst. Het is een instrument om de kwaliteit, efficiency en effectiviteit als basis voor risicogericht werken. Hiervoor is structureel personele capaciteit nodig.

| Gerealiseerd                                                                                                                                                                                                                                       |                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| Wat willen we bereiken?                                                                                                                                                                                                                            | Wat hebben we bereikt?       |
| <b>1. Algemeen</b><br>Brandweer Twente is een herkenbare brandweerorganisatie die optreedt als sterke partner zowel in Veiligheidsregio Twente als daarbuiten. De bedrijfssturing is gebaseerd op de resultaten van een gedegen informatiesysteem. | Gerealiseerd, zie hieronder. |
| <b>2. Brandveiligheid</b><br>Brandweer Twente werkt aan een optimale (brand-)veiligheid waarin het accent verschuift van bestrijden naar voorkomen, door het zo veel mogelijk structureel voorkomen van                                            | Gerealiseerd, zie hieronder  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <p>brandonveilige situaties: 'minder branden, minder slachtoffers en minder schade'. Brandweer Twente heeft als doel een dalende trend in gang te zetten. Ze heeft hiertoe een heldere en significante rol in de ontwikkeling van de infrastructuur en ruimtelijke ordening in de regio. Om burgers en bedrijven bewuster en verstandiger te maken op het gebied van brandveiligheid ontplooit Brandweer Twente diverse activiteiten. Brandweer Twente wil haar medewerkers (beroeps en vrijwillig) breder inzetten voor zowel incidentbestrijding als veiligheidsvoorlichting. Hiermee wordt de brandweer een organisatie die beroeps en vrijwilligers nog meer mogelijkheden biedt om een maatschappelijk relevante bijdrage te leveren.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                    |
| <p><b>3. Repressie</b><br/>Brandweer Twente biedt dagelijks (24/7) adequate brandweer zorg binnen Twente. Brandweer Twente draagt zorg voor een solide organisatie voor crisis- en rampenbestrijding binnen Twente, waarbij de brandweer een deskundig aandeel levert. Verder wil zij als partner in veiligheid zorgen dat alle betrokken partijen ook daadwerkelijk kunnen bijdragen aan meer veiligheid. Concreet wil Brandweer Twente in de komende jaren voortvarend aan de slag gaan met slimme repressie. Hiertoe is een risicodifferentiatie uitgewerkt. Risico's zijn bestuurlijk geaccepteerd en gecommuniceerd. Slimme repressie wordt verder uitgewerkt. Uitgaande van risicodifferentiatie worden variabele voertuigbezetting (bijvoorbeeld light versie voor bepaalde teams) en nieuwe inzettechnologieën toegepast.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Gerealiseerd, zie hieronder</p> |
| <p><b>4. Professionalisering</b><br/>Om brandweezorg op maat te bieden zonder concessies te doen aan de veiligheid van burgers en brandweermensen wordt gewerkt aan de professionalisering van de brandweerorganisatie. Concreet wordt gewerkt aan lerend vermogen, verdeling van specialismen, versterken van (brand)onderzoek en de doorontwikkeling van Troned naar een multidisciplinair veiligheidscentrum: de Twente Safety Campus. Er zijn passende oplossingen voor specialismen, gegevens van brandonderzoek komen periodiek ter beschikking en is er meer ruimte voor de inzet van vrijwilligers vanuit de lokale kazernes. Binnen Brandweer Twente zijn vakbekwaamheid en lerend vermogen een integraal onderdeel van de bedrijfsprocessen. Er is ruimte voor vakmanschap en creativiteit van het individu. Formeel en informeel leren zijn communicerende vaten en in balans. Het oefencentrum Troned, als onderdeel van de Twente Safety Campus, is daarin een belangrijk onderdeel en een satelliet in het landelijke netwerk voor oefenen, onderzoek en innovatie. Er is aandacht voor grensoverschrijdende uitwisselingen en activiteiten.</p> | <p>Gerealiseerd, zie hieronder</p> |

| Wat doen we ervoor?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Wat hebben we ervoor gedaan?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>1. Algemeen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. Brandweer Twente is herkenbaar en zichtbaar in de samenleving. We informeren burgers en bedrijven over onze activiteiten. We zijn vanaf 29 kazernes aanwezig in Twente en zijn bereikbaar voor burgers en bedrijven.</li> <li>b. Brandweer Twente levert een actieve bijdrage aan vakgroepen en samenwerkingsverbanden.</li> <li>c. Brandweer Twente beschikt over een gedegen informatiesysteem voor eigen management, bestuur en burger.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p><b>1. Algemeen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. Gerealiseerd. Naast fysieke aanwezigheid in de samenleving zijn we ook 24/7 online bereikbaar via onze website en social media.</li> <li>b. Gerealiseerd.</li> <li>c. Gerealiseerd. Informatiegestuurd werken heeft hoge prioriteit binnen Brandweer Twente. Data-analyse ontwikkelt zich naar een structurele plaats in preventieve en repressieve brandweezorg.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p><b>2. Brandveiligheid</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. Brandweer Twente is de kennisleverancier en adviseur op het gebied van advies en toezicht op het terrein van fysieke- en brandveiligheid binnen Twente en (als extern kennispunt) t.b.v. de netwerk RUD Twente.</li> <li>b. Brandweer Twente spant zich in om zo veel mogelijk brandonveilige situaties te voorkomen door het geven van adviezen aan gemeente, bedrijven en burgers ten aanzien van brandveiligheid.</li> <li>c. Brandweer Twente voert taken op gebied van Brandveilig Leven uit in de 14 Twentse gemeenten. Diverse activiteiten zijn gericht op het vergroten van de bewustwording bij burgers en bedrijven, waarbij samenwerking wordt gezocht met diverse (externe) partners. Daarbij spannen we ons in om de resultaten - voor zover mogelijk- meetbaar te maken.</li> </ul> | <p><b>2. Brandveiligheid</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. Gerealiseerd. Brandweer Twente is kennisleverancier op het gebied van advies en toezicht brandveiligheid in Twente. Brandweer Twente adviseert gevraagd (conform afspraken met de gemeenten) en ongevraagd over brandveiligheid in Twente richting gemeenten, burgers en bedrijven.</li> <li>b/c. Gerealiseerd. Brandweer Twente heeft diverse activiteiten, zoals lesprogramma's op basisscholen en in het voortgezet onderwijs, voorlichting na woningbrand, woningchecks, brandveiligheid bij het Keurmerk Veilig Ondernemen, uitgevoerd. Al deze activiteiten zijn gericht op het vergroten van de bewustwording over brandveiligheid bij burgers en bedrijven.</li> </ul> |
| <p><b>3. Repressie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. Brandweer Twente garandeert de dagelijkse paraatheid vanuit 31 kazernes in Twente. Hierbij voldoen we aan de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden in het dekkingsplan Brandweer Twente.</li> <li>b. Brandweer Twente is voortvarend aan de slag met slimme repressie en verbetert organisch het primaire proces (waaronder variabele voertuigbezetting, arrangementen met vrijwilligers, nieuwe inzettechnologieën).</li> <li>c. Brandweer Twente innoveert en heeft haar specialistische taken in (inter)regionale en landelijke samenwerking georganiseerd op basis van risicodifferentiatie.</li> </ul>                                                                                                                                                                                             | <p><b>3. Repressie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. De bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden worden continu gemonitord en periodiek besproken met het bestuur. Als gevolg van een verandering van de organisatievorm in Almelo (kazernerij) is in de loop van 2016 overgegaan naar 29 kazernes (daarbij zijn 3 kazernes samengevoegd tot 1 locatie).</li> <li>b. Gerealiseerd.</li> <li>c. Gerealiseerd. Brandweer Twente werkt voortdurend aan innovaties. In 2017 is verder gewerkt aan het verstevigen van het informatiehuis.</li> </ul>                                                                                                                                                                                            |
| <p><b>4. Professionalisering</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. Brandweer Twente doet (brand)onderzoek, analyseert branden door haar eigen brandonderzoeksteam, verzamelt systematisch gegevens over (brand) veiligheid, signaleert trends en deelt resultaten met netwerkpartners, zowel in Twente als in Brandweer NL.</li> <li>b. Door middel van het inrichten van een Kenniscentrum, het vakbekwaamheidsstelsel leertafels en kenniskringen wordt de vakbekwaamheid binnen de organisatie gewaarborgd. Op deze manier zorgen we ervoor dat ons personeel vakbekwaam is en blijft. Er is een oefen(beleids)plan waar uitvoering aan wordt gegeven.</li> </ul>                                                                                                                                                                                              | <p><b>4. Professionalisering</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. Gerealiseerd.</li> <li>b. Gerealiseerd. In 2017 zijn diverse leertafels en kenniskringen georganiseerd. De evaluatiesystematiek na een incident is geïmplementeerd binnen de VRT. De nieuwe oefencyclus is volgens planning uitgevoerd.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Vrijwilligersbeleid Brandweer Twente is vertaald naar concrete acties (vrijwilligersagenda) en wordt geïmplementeerd in de organisatiestructuur. Brandweer Twente zorgt ervoor dat vrijwilligers goed gefaciliteerd en gemotiveerd hun werk kunnen doen. | Vrijwilligersbeleid is in uitvoering. Vanuit dit project is onder andere de relatie met de hoofdwerkgever onderzocht en is er een belevingsonderzoek onder de vrijwilligers gedaan. Dit project loopt door in 2018 waarbij we in samenwerking met het bestuur, de andere sectoren en onze kazernes invulling willen geven aan initiatieven en verbeteringen die bijdragen aan ondersteunen van vrijwilligheid. Doel is om te komen tot een toekomstbestendig vrijwilligersbeleid. |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Indicatoren                                                                                                       |                |                                    |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Indicator                                                                                                         | Nr. activiteit | Bron                               | Ambitie niveau (2017)                                                                                                                                                                             | Rekening niveau (2017)                                                                                                                                                                    |
| Verbinding met de gemeentes                                                                                       | 1a             | N.v.t.                             | Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.                                                                   | Gerealiseerd op aanvraag van gemeenten.                                                                                                                                                   |
| Brandweer levert een bijdrage in de multidisciplinaire vakgroepen.                                                | 1b             | Visie Brandweer Twente over Morgen | 100%                                                                                                                                                                                              | Gerealiseerd                                                                                                                                                                              |
| De indicatorenset zoals vastgesteld in de programmabegroting wordt in VRT verband gemonitord.                     | 1c             | N.v.t.                             | Rapportage in BERAP                                                                                                                                                                               | Gerealiseerd                                                                                                                                                                              |
| Productendienstencatalogus (PDC) met afspraken over de werkwijze m.b.t. de thema's advies en controles/ toezicht. | 1a,b           | N.v.t.                             | In 2017 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgesteld.                                                                                                             | Gerealiseerd                                                                                                                                                                              |
| Adviestermijn                                                                                                     | 2a,b           | Visie Brandweer Twente over Morgen | 90% van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt.<br><br>95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC) | 80% (zie toelichting hieronder *)<br><br>Gerealiseerd                                                                                                                                     |
| Toezicht (controles brandveiligheid)                                                                              | 2a,b           | Visie Brandweer Twente over Morgen | Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd.<br><br>Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).                                   | 75% (zie toelichting hieronder **)<br><br>Gerealiseerd                                                                                                                                    |
| Brandveilig leven*                                                                                                | 2c             | Nvt                                | Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca. 46.000 mensen.*                                                                                                                                            | In 2017 zijn ca 37.750 mensen direct en 9.500 indirect bereikt met de BVL activiteiten in Twente. Hiervoor zijn ca. 910 activiteiten uitgevoerd. Zie ook toelichting onder deze tabel *** |
| OMS                                                                                                               | 2, 3           | Nvt                                | Daling van het aantal loze meldingen van 2100 naar 1900.                                                                                                                                          | De brandweer is 811 keer uitgerukt naar een loos alarm. In 1251 gevallen werd een                                                                                                         |

|                                                          |      |                                           |                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------|------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                          |      |                                           |                                                                                                                                                                                                       | <p>loos alarm door de meldkamer afgehandeld.</p> <p>Per 01-01-2017 is het project Stoom afgerond. De belangrijkste doelstelling "het verminderen van het aantal uitrukken t.o.v. 2011" is ruimschoots gehaald. T.o.v. van 2011 rukt de Brandweer Twente circa 63% minder uit voor loze OMS meldingen.</p> |
| Basisbrandweezorg: uitrukken die voldoen aan de normtijd | 3a   | Dekkingsplan Brandweer Twente             | Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente in 90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het vastgestelde dekkingsplan Brandweer Twente.                                                      | In 81% van de daadwerkelijke opkomsttijden voldoet Brandweer Twente aan de norm. Oorzaken: De brandweer rukt sinds medio 2015 veel minder uit naar (veelal loze) automatische brandmeldingen. Dit leidt tot een afname van het aantal uitrukken (Prio 1, automatische meldingen) met circa 60%.           |
| Project Innovatieve incidentbestrijding                  | 3b,c | Nvt                                       | Uitvoering implementatieplan volgens planning                                                                                                                                                         | Gerealiseerd. In 2017 is het project afgerond.                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Brandonderzoek                                           | 4a   | Nvt                                       | <p>Naast de reguliere brandonderzoeken wordt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 100% van de branden met slachtoffers onderzocht</li> <li>• 100% van de woningbranden onderzocht</li> </ul> | Gerealiseerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Opleiden                                                 | 4b,c | Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i> | Alle repressieve personeel is 100% in het bezit van de voor de functie vereiste diploma of certificaat                                                                                                | Gerealiseerd                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Oefenen en bijscholing                                   | 4b,c | Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i> | In 2017 wordt de vakbekwaamheid bij het repressieve personeel structureel getoetst.                                                                                                                   | Oefeningen worden geëvalueerd, deels met waarnemers op specifieke taken. Er wordt gewerkt aan vaardigheidstoesten die structureel voor alle taken worden ingezet.                                                                                                                                         |



**\* Advies:**

**90% van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken termijn verstrekt**

Van de afgegeven adviezen is 80% binnen de afgesproken termijn verstrekt. De reden dat niet 90% is gerealiseerd is vooraf besproken met de contactpersonen van de bewuste gemeenten. De vertraging komt voort uit onvolledige aanvragen die bij de gemeente zijn ingediend en waarvoor nog aanvullingen moeten worden verstrekt. Deze aanvullingen drukken op de adviestermin van 10 werkdagen.

**\*\* Toezicht:**

**Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd**

Van de geplande controles is 75% gerealiseerd. Reden dat ten minste 90% niet gerealiseerd is met name terug te voeren op het volgende:

- Algemeen toegenomen vraag ten aanzien van ad-hoc controles, evenementencontroles en langdurige trajecten;
- Toename hercontroles en controles in de realisatiefase;
- Personele omstandigheden zoals vacatureruimte en (langdurig) ziekte van medewerkers.

**Tevredenheid over de uitgevoerde adviezen en controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente):**

Elk kwartaal vindt er periodiek overleg plaats tussen teamleiders Advies en Toezicht & Objectinformatie met de afdelingshoofden Vergunningen en Handhaving van de Twentse gemeenten. Deze overleggen staan met name in het teken van de samenwerking, ontwikkelingen en kwaliteit en voortgang van werkzaamheden. Daar waar er aandachtspunten zijn (zowel tav kwaliteit, samenwerking als voortgang) worden deze casussen besproken, om zodoende ook te kunnen kijken of aanpassing van werkwijze, afspraken etc. noodzakelijk dan wel gewenst is. Algemene conclusie hieruit is dat de samenwerking goed verloopt en men tevreden is over uitvoering van de advies- en toezichtstaken. Dit komt ook terug uit de bestuurlijke overleggen tussen bestuur en accountmanagers van Brandweer Twente.

**\*\*\* Brandveiligheid:**

De genoemde aantallen betreffen burgers die direct bereikt zijn door een BVL activiteit (bijv/ leerlingen op scholen) en burgers die indirect in contact zijn gekomen met een BVL activiteit (bijv. de ouders van de leerlingen die deelnemen aan een BVL activiteit). Het aantal bereikte burgers is lager dan geambieerd. Dit zit in het aantal bereikte mensen in het Lesprogramma Basisonderwijs. Er heeft een focusverschuiving plaats gevonden van het lesprogramma Billy op de basisscholen naar bezoek aan de Risk Factory. Het aantal bereikte mensen (leerlingen en ouders) is hierdoor kleiner, maar de effectiviteit groter. Er wordt gewerkt aan een programma waarin beide onderdelen op elkaar aansluiten en ingezet worden.

Met inbegrip van social media is het beoogde bereik wel ruimschoots behaald. Het bereik via social media laat zich minder goed kwantificeren.

### **3.3.1 Twente Safety Campus<sup>1</sup>**

De doorontwikkeling van TSC heeft zich doorgezet. Nieuwe kansen worden onderzocht en waar mogelijk opgepakt.

- Drones en testen met Lithium-Ion batterijen zijn hier een goed voorbeeld van, waarbij TSC de vragen op gebied van (brand)veiligheid probeert om te zetten in activiteiten op de campus.
- Troned heeft in 2017 7.500 first responders getrained en/of opgeleid. De bezettingsgraad is hiermee 50% en er wordt gestreefd naar groei.
- Het Safety field Lab heeft 30 testen uitgevoerd en een locatie geboden voor een praktijkexamen van 175 studenten. Er is opdracht gegeven voor een onderzoek om de testactiviteiten uit te breiden en bedrijfsmatig op te zetten.
- De Risk Factory heeft 5.500 leerlingen ontvangen en veiligheid laten beleven; zij beoordeelden hun bezoek met een 8,6. Een start is gemaakt met de ontwikkeling van scenario's voor een tweede doelgroep, de senioren. Daarnaast hebben verschillende belangstellenden de Risk Factory bezocht om kennis te nemen van de manier van werken.
- Het overleg met de portefeuillehouder TSC is geïntensiveerd, om gezamenlijk te kunnen optrekken in de kansen en dilemma's.

---

<sup>1</sup> Twente Safety Campus opereert programma-overstijgend. Omdat de brandweerkolom het grootste aandeel heeft in de activiteiten is TSC onder dit programma verantwoord.



### 3.4 Programma GHOR

|                           |                      |
|---------------------------|----------------------|
| <b>Portefeuillehouder</b> | <b>T.J. Schouten</b> |
| <b>Programmamanager</b>   | <b>S. Dinsbach</b>   |

#### Missie en visie

1. GHOR Twente is de verbindende schakel tussen de zorginstellingen in de regio en de organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GHOR is een netwerkorganisatie die contacten onderhoudt en waar nodig schriftelijke afspraken maakt met de ketenpartners in de "witte kolom" die een rol hebben in de opgeschaalde geneeskundige hulpverlening. De rol van de GHOR is niet alleen zichtbaar tijdens crisissituaties, maar strekt zich uit over de gehele veiligheidsketen: van risicobeheersing tot nazorg.
2. De GHOR zorgt voor leiding en coördinatie bij crises en rampen of dreiging hiervan. Het personeel dat hiervoor wordt ingezet is opgeleid en getraind. De GHOR is een betrouwbare partner in de Veiligheidsregio en werkt nauw samen met de hulpdiensten, gemeenten en andere betrokken partijen om bij te dragen aan een veilige leefomgeving voor de burgers in Twente.

Met als visie: Iedereen is tot op zekere hoogte zelf verantwoordelijk voor een veilig en gezond leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-) organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid, burger én overheid.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Visiedocument Veiligheidsregio Twente
- Organisatieplan VRT
- Regionaal risicoprofiel en beleidsplan VRT
- Regionaal crisisplan VRT
- Actieplan GHOR Twente 2016

#### Trends en Ontwikkelingen

##### Zelfredzaamheid en informatie gestuurde GHOR

Een belangrijke trend en ontwikkeling is dat de burgers langer thuis blijven wonen. Hierdoor verspreiden zich ook de risico's voor minderzelfredzame burgers. Bij rampen/crisis zijn deze mensen niet meer in beeld. Het is dus zaak om de minderzelfredzame burgers beter in beeld te krijgen. Hiervoor zal gebruik moeten worden gemaakt van big data. Voor de advisering en operationele crisisorganisatie, met name bij de grootschalig inzetten is een informatie gestuurde GHOR noodzakelijk.

##### HKZ Certificering

GHOR Twente is sinds een HKZ gecertificeerde organisatie geweest. Echter de laatste 3-4 jaar werden de opbrengsten van de externe audit minder. GHOR Twente heeft haar beleid en processen op orde en binnen de huidige setting van normen en invulling van kwaliteit zijn er weinig stappen tot verbetering te maken of is er winst te behalen binnen de bestaande HKZ-normen. Daarnaast is er geen wettelijke basis voor certificering of is het een verzoek van de ketenpartners om gecertificeerd te zijn.

In 2017 heeft GHOR Twente daarom besloten het HKZ-certificaat niet meer te vernieuwen. Dit betekent dat wij per 10 maart 2017 geen gecertificeerde organisatie meer zijn en het HKZ logo niet meer mogen voeren.

#### Gerealiseerd

| Wat willen we bereiken?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Wat hebben we bereikt?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| De GHOR heeft als opdracht het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, oftewel de witte kolom. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van bijvoorbeeld een grootschalige stroomuitval tot een ongeval of ramp met een groot aantal slachtoffers. Verder heeft de GHOR als taak ondersteuning te bieden en coördinatie te verzorgen bij de voorbereiding van partijen op rampen en crises. Met uiteindelijk als doel dat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg wordt geboden door een samenhangende zorgketen. Een zorgketen waarbij ook sprake is van nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR adviseert daartoe de zorgsector over de wijze van voorbereiding. De GHOR adviseert ook andere overheden en organisaties op dit gebied. | <p>Wat we wilden bereiken hebben we in 2017 bereikt dit is uitgebreid te lezen in het onderdeel 'wat hebben we ervoor gedaan?'. Daarnaast heeft in 2017 een beleid twee daagse GHOR Twente plaats gevonden. Tijdens deze dagen is gekeken naar de GHOR-organisatie en naar haar omgeving met als resultaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Jaarplan GHOR op een A4-tje</li> <li>• De GHOR Waarden zijn bepaald</li> <li>• Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn besproken en vastgelegd</li> <li>• Het Productenboek GHOR is vastgesteld</li> <li>• Het verbeterbord GHOR is geïntroduceerd.</li> </ul> <p>Deze resultaten dragen bij aan de rol die GHOR Twente heeft als de enige onafhankelijke, verbindende schakel tussen zorg en veiligheid met de focus op eigenverantwoordelijkheid van haar partners.</p> |

| Wat doen we ervoor?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Wat hebben we ervoor gedaan?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen</b></p> <p>a. SCC : het verbinden van onze geneeskundige partners en ze voorbereiden op crisis.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p><b>1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen</b></p> <p>a. In 2017 is de locatie SCC Zuidkamp afgestoten. De activiteiten worden nu georganiseerd vanuit verschillende locatie afhankelijk van de invulling van het programma (zie ook 4c).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p><b>2. Goede informatievoorziening</b></p> <p>a. Investeren in een goede informatievoorziening koud en warm.</p> <p>b. HIN piket verder vormgeven.</p> <p>c. LCMS en LCMS gz door ontwikkelen wat betreft de kennis en vaardigheden binnen de GHOR haar ketenpartners.</p> <p>d. LiveOp ontwikkelen voor geneeskundig en uitrollen.</p> <p>e. Participeren in de werkgroep informatiemanagement.</p>                                                                                                                  | <p><b>2. Goede informatievoorziening</b></p> <p>a. GHOR Twente heeft in 2017 een goede positie gekregen in het multidisciplinaire domein van Informatiemanagement. Op landelijk niveau heeft GHOR Twente haar rol gepakt met de functie van secretaris in het landelijk netwerk netcentrisch werken. De eerste beweging van informatie naar intelligence is gemaakt. Deze zal verder doorgezet worden in 2018.</p> <p>b. Het HIN piket is compleet in bezetting. Functionarissen zijn opgeleid, getraind en geoefend. Daarnaast is geïnvesteerd in de samenwerking met de informatiecoördinatoren van onze witte ketenpartners en de samenwerking met de Algemeen Commandant.</p> <p>c. Voor de GHOR is LCMS in 2017 ingebed in de crisisorganisatie en in de witte keten. Functionarissen zijn opgeleid, getraind en geoefend.</p> <p>d. Eind 2017 is de LiveOp uitgerold voor de GHOR. In 2018 wordt de LiveOp doorontwikkeld.</p> <p>e. In 2017 heeft de GHOR geparticipeerd in het Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening (MOOI).</p>                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p><b>3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving</b></p> <p>a. Anticiperen in de werkgroep omgevingswet en vergunning.</p> <p>b. Het project veilig wonen.</p> <p>c. Participeren in de doorontwikkeling van de Risk factory.</p> <p>d. Actief meedenken en uitvoeren/ voor bereiden van terrorisme gevolg bestrijding.</p> <p>e. Adviseren bij evenementen.</p> <p>f. Meedenken met ziekte en antibioticaresistentie bij de GGD en Acute Zorgeuregio.</p> <p>g. Jodiumprofylaxe volgen.</p> | <p><b>3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving</b></p> <p>a. GHOR Twente heeft in 2017 deelgenomen aan zowel de projectgroep als de werkgroep werkprocessen van het Project Impactanalyse invoering Omgevingswet. GHOR Twente heeft tevens deelgenomen aan het Landelijk netwerk GHOR Risicobeheersing.</p> <p>b. In 2017 heeft de Veiligheidsdirectie besloten het project Zelfredzaamheid te starten en is het project Veilig wonen hierin geïntegreerd. Vanuit de GHOR is initiatief genomen om met diverse partners (waaronder de Twentse zorgacademie) een programma voor gemeenten op te zetten rond Veilig en gezond wonen, in nauwe samenhang met het project Zelfredzaamheid. Dit programma zal naar verwachting in 2018-2019 gaan draaien.</p> <p>c. In 2017 heeft GHOR Twente deelgenomen aan het Risk Factory overleg en het scenario 'Valveiligheid' uitgewerkt.</p> <p>d. GHOR Twente heeft in 2017 de planvorming multi omtrent TGB mede ontwikkelt. Deze planvorming wordt in 2018 verder uitgewerkt. De planvorming TGB die er nu ligt is met name bestemd voor het operationele niveau. Ten aanzien van TGB heeft GHOR Twente een brainstorm binnen de witte keten georganiseerd. Tijdens de brainstorm is gesproken over de gevolgen van TGB binnen de witte keten.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>Bijvoorbeeld hoe om te gaan met een continue dreiging, wat doet angst met je en is de beveiliging op orde? In 2018 krijgt de brainstorm een vervolg in een table top sessie.</p> <p>e. Op 37 evenementen is multidisciplinair geadviseerd. Op 33 evenementen heeft de GHOR monodisciplinair geadviseerd. Binnen evenementenadviesing heeft In 2017 een pilot rondom doorverwijzen slachtoffers naar de huisartsenpost plaatsgevonden. Daarnaast is medio 2017 een proef gestart met de aanwezigheid van een OVD-G bij een aantal C-evenementen. Deze proef loopt in 2018 door.</p> <p>f. In 2017 hebben geen activiteiten m.b.t. Antibioticaresistentie plaatsgevonden. In samenspraak met GGD Twente is planvorming geschreven omtrent de opschaling bij infectieziekten.</p> <p>g. GHOR Twente heeft deelgenomen aan de landelijk werkgroep jodiumprofylaxe met als ontwikkelpunten: predistributie 100 km zone; predistributie groepslocaties en nooddistributieplan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p><b>4. Een op de samenleving afgestemde crisisorganisatie</b></p> <p>a. Risico en crisiscommunicatie, via VRT, de verbinding maken. Opvoeden OVDG, voeden informatie bij communicatie woordvoering.</p> <p>b. Repressieve GHOR en doorontwikkeling crisisorganisatie.</p> <p>c. OTO GHOR en multi participeren en uitvoeren.</p> <p>d. Evaluatie en lerende organisatie zowel mono als multidisciplinair.</p> | <p><b>4. Een op de samenleving afgestemde crisisorganisatie</b></p> <p>a. <u>Crisiscommunicatie</u>: Hiervoor is een bijdrage geleverd aan de 14 systeem oefeningen van de crisisorganisatie in de Twentse gemeenten, waarvan 1 systeemtest. Naast de multidisciplinaire oefeningen zijn er ook verschillende monodisciplinaire oefeningen geweest zoals de GGB oefening. <u>Risicocommunicatie</u>: Op het gebied van risicocommunicatie levert de GHOR een actieve bijdrage aan het project Veilig wonen als onderdeel van het project Zelfredzaamheid. Daarnaast speelde de GHOR afgelopen jaar een belangrijke rol in de distributie van jodiumtabletten in de 100km-zone.</p> <p>b. 1 februari 2017 is de doorontwikkeling van de crisisorganisatie VRT van start gegaan. GHOR Twente heeft zich hierop voorbereid door informatiesessies voor de repressieve functionarissen te organiseren. Daarnaast is het stuk 'de repressieve GHOR-organisatie' opgeleverd en is de planvorming aangepast aan de nieuwe crisisorganisatie. Onder andere zijn alle scenario's in rampbestrijdingsplannen teruggezet naar GRIP 1.</p> <p>c. In 2017 is het OTO-beleidsplan en het OTO-jaarprogramma ontwikkeld en uitgevoerd. Op basis hiervan zijn de volgende activiteiten uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 3 Ovd-G en in opleiding bij het IFV</li> <li>- 4 deelnemers opleiding basisstof GHOR</li> <li>- 4 Ovd-G deelnemers bijscholing gevaarlijke stoffen bij het IFV</li> <li>- 1 Ovd-G deelnemer bijscholing TGB bij het IFV</li> <li>- 21 Ovd-G deelnemers Bovenregionale Ovd-G-dagen</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- 21 OvD-G deelnemers 1<sup>ste</sup> auto training GGB/CBRN</li> <li>- 8 deelnemers bovenregionale DPG/ACgz dag</li> <li>- 12 deelnemers samenwerkingsoefening ACgz/HIN/staf</li> <li>- 24 deelnemers samenwerkingsoefening ACgz/HIN/OvD-G</li> <li>- 5 table top sessies bij ketenpartners met deelname ACgz en HINGz</li> <li>- 23 deelnemers opfrissessies crisismanagement</li> <li>- 36 deelnemers verticale training</li> <li>- 3 GGB-oefeningen met deelname van in totaal 6 deelnemende OvD-G-en</li> </ul> <p><u>Multi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 14 systeem oefeningen met deelname van de OvD-G, ACgz, HINGz en DPG</li> <li>- 6 deelnemers expertsessie informatiemanagement</li> <li>- 17 deelnemers multi OvD/AC dag</li> <li>- 21 deelnemers workshop slachtofferinformatie</li> <li>- 3 deelnemers multidisciplinaire basisopleiding</li> <li>- 1 deelnemer TGB-pilot</li> </ul> <p>d. In 2017 is het beleid 'GHOR Twente, een lerende crisisorganisatie' ontwikkeld. In 2017 zijn er 8 GRIP-incidenten geweest. Deze zijn door het multidisciplinaire team; de kenniskring geëvalueerd. GHOR Twente maakt hier deel van uit. Naast deze multi-evaluatie evalueert GHOR Twente alle monodisciplinaire inzetten op maat.</p>                                                                                |
| <p><b>5. Samenwerking zoeken en intensiveren</b></p> <p>a. Partners van zorgcontinuïteit in hun kracht zetten.</p> <p>b. Convenanten herzien.</p> <p>c. Communiceren en informeren van partners, zichtbaarheid van de GHOR.</p> <p>d. Ketenpartners meer betrekken, niet alleen bestuur maar ook tussenmanagementlaag en werkvloer, ook operationeel informatiemanagers, crisis coördinatoren.</p> <p>e. Positiebepaling GGD en ROAZ (baze) via communicatie verbeteren.</p> <p>f. Positie GHOR tov andere hulpdiensten, in vakgroepen en werkgroepen.</p> <p>g. Samenwerking Oost 5.</p> <p>h. Participeren in grensoverschrijdende samenwerking met de Acute zorg Euregio.</p> | <p><b>5. Samenwerking zoeken en intensiveren</b></p> <p>a. In 2017 zijn Twentse zorgorganisaties bezocht waar nieuwe medewerkers zorgcontinuïteit in hun portefeuille hebben. Deze zijn wegwijs gemaakt in de crisis en rampenbestrijding. Ook zijn in dit kader een CoPI-bak training en een crisismanagement training uitgevoerd. Daarnaast zijn 2 kennismiddagen georganiseerd voor de Twentse zorgorganisaties, 1 in het voorjaar en 1 in het najaar met het thema Agressie en geweld in de zorg.</p> <p>b. De samenwerkingsovereenkomsten van zowel de GGD als de huisartsen zijn in 2017 geactualiseerd en opnieuw ondertekend.</p> <p>c. Net als voorgaande jaren zijn er 4 edities van het magazine 112 Netwerk verschenen. Dit magazine is gericht op organisaties in de acute zorg in Twente en de Achterhoek. In 2017 is een nieuwe landelijke film over de GHOR ontwikkeld in overleg met alle regionale GHOR-organisaties. Hierin wordt duidelijk uitgelegd wat de GHOR doet. Zowel bij interne als bij externe netwerkbijeenkomsten zijn collega's van de GHOR aanwezig geweest of hebben een bijdrage in bijvoorbeeld de vorm van een presentatie geleverd. Voorbeelden zijn bijeenkomsten over terrorismegevolgbestrijding, visitatie en slachtofferinformatie en -communicatie. Samen met de GGD zijn er nieuwe folders ontwikkeld voor advisering bij evenementen.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>d. In het najaar 2017 zijn met verschillende witte ketenpartners table-top sessies georganiseerd. Deze waren bedoeld om het samenwerkingsproces tijdens crises uit te diepen. Hierbij is een toelichting gegeven op elkaars crisisstructuur en gekeken naar wie op welk moment met wie contacten heeft. In 2017 heeft GHOR Twente afstemming en samenwerking gezicht op het gebied van OTO met acute en publieke ketenpartners.</p> <p>e. Drie maandelijks vindt er een overleg plaats tussen GHOR Twente en BAZE. GHOR Twente is voorzitter van de expertgroep crisisbeheersing van BAZE. Daarnaast sluit de DPG aan bij het ROAZ. In de bovengenoemde overlegvormen heeft GHOR Twente haar positie bepaald en vormgegeven t.o.v. GGD en ROAZ(BAZE).</p> <p>f. In 2017 heeft de GHOR geparticipeerd in:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening (MOOI).</li> <li>- Overleggen m.b.t., evenementenadvisering.</li> <li>- WP4 voor het project PREpare, deelname in de voorbereiding en in de uitvoering van systeem oefeningen.</li> <li>- WP 5 voorzitter en trekker werkgroep communicatie strategie</li> <li>- Vakgroep Risicobeheersing,</li> <li>- Project Zelfredzaamheid,</li> <li>- Project Impactanalyse,</li> <li>- Samenwerking advisering met GGD,</li> <li>- Werkgroep kernongevallenbestrijding</li> <li>- Kwaliteit Oost 5</li> <li>- Multidisciplinaire werkgroep operationele ondersteuning.</li> <li>- Multidisciplinaire werkgroep slachtofferinformatie</li> <li>- Deelname kenniskring VRT</li> <li>- OTO Oost 5</li> </ul> <p>g. In 2017 is samengewerkt op het gebied van informatiemanagement met Oost 3 (VRT, VNOG en VRIJ) en hebben wij ons als GHOR Twente landelijk gepositioneerd. GHOR Twente is trekker van het Oost 5 evenementenoverleg GHOR. In 2017 is de samenwerking op het gebied van kwaliteit opnieuw gestart. GHOR Twente hiervan de trekker. In 2017 zijn met Oost 5 OTO, drie bovenregionale Ovd-G-dagen georganiseerd en een Training DPG's en ACgz - en Oost 5. Daarnaast is In 2017 onderzocht welke opleidingen in gezamenlijkheid kunnen worden opgepakt.</p> <p>h. <b>Project Prepare:</b> In 2017 is een inhaalslag gemaakt voor WP5 'communicatiestrategie'. Hiervoor is opnieuw een werkgroep in het leven geroepen. De werkgroep heeft drie flowcharts afgeleverd voor de meldkamer, de algemeen commandant GZ en de OVD-G m.b.t. de aanvraag van geneeskundige bijstand tussen Nederland en Duitsland. De implementatie van de flowcharts wordt in 2018 geborgd door een implementatieplan binnen de beide meldkamers, VRT, VNOG en VRIJ. In maart 2018 wordt het Prepare project afgerond met een congres. Voor</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                            |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | WP4 hebben in 2017 twee oefeningen plaatsgevonden. GHOR Twente heeft deze mede ontwikkeld en uitgevoerd. De flowchart meldkamer maakte deel uit van een van de oefeningen. |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Indicatoren                                                                     |                |                                                           |                       |                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------------------------|
| Indicator                                                                       | Nr. activiteit | Bron                                                      | Ambitie niveau (2017) | Rekening niveau (2017)                                 |
| Advisering GHOR bij C-evenementen                                               | 1              | Aristoteles                                               | 100%                  | 100%                                                   |
| GHOR sleutelfuncties zijn bemenst                                               | 2              | Besluit personeel Veiligheidsregio's Regionaal crisisplan | 100%                  | 100%                                                   |
| 90 % voldoet aan de wettelijke opkomsttijden                                    | 2              | Aristoteles                                               | 90%                   | 90%                                                    |
| Alle sleutelfunctionarissen zijn minimaal 1x per jaar in hun functie beoefend   | 3              | Aristoteles                                               | 85%                   | 100%                                                   |
| GHOR sleutel functionarissen zijn gediplomeerd                                  | 3              | Aristoteles                                               | 100%                  | 100%                                                   |
| Het materieel is tijdig ter plaatse bij alarmering                              | 4              | Aristoteles                                               | 100%                  | 0% per januari 2016 is dit een taak van Ambulance oost |
| 85% van de actiepunten uit incidentevaluaties zijn binnen 3 maanden uitgevoerd. | 5              | Aristoteles                                               | 90%                   | 90%                                                    |
| GHOR Twente is HKZ gecertificeerd                                               | 6              | Verslag externe auditor                                   | gecertificeerd        | Niet gecertificeerd                                    |
| Schriftelijke afspraken met ketenpartners witte kolom                           | 7              | Aristoteles                                               | 100%                  | 100%                                                   |



### 3.5 Programma Gemeenten

|                    |                              |
|--------------------|------------------------------|
| Portefeuillehouder | T.J. Schouten                |
| Programmamanager   | Jan Eshuis - H.G.W. Meuleman |

#### Samenvatting

De Wet Veiligheidsregio's stelt de gemeentelijke kolom verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de bevolkingszorg. Binnen deze kolom is de coördinerend gemeentesecretaris belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen voor crisisbeheersing en bevolkingszorg. De uitvoering van de taken worden gedaan door de Twentse Ambtenaren Openbare Veiligheid (AOV) en het veiligheidsbureau, in samenwerking met het team bevolkingszorg en externe partners.

#### Missie en visie

De visie van de gemeentelijke kolom sluit aan bij de visie van de VRT en de landelijke visie 'Bevolkingszorg op Orde (BZOO)': tijdens een crisis of een ramp moeten gemeenten het principe loslaten dat zij in elk opzicht voor alle getroffen mensen moeten zorgen. Zelfredzame burgers moeten in staat worden gesteld om hun eigen weg te gaan en wanneer dat nodig is, moeten zij daarin gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Dit betekent dat Bevolkingszorg zich meer moet richten op het helpen van diegenen die verminderd dan wel niet zelfredzaam zijn.

Hierbij moet spontane hulp uit de samenleving door burgers te laten helpen én hun specialistisch hulpaanbod daar waar mogelijk geaccepteerd (en waar mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd) worden. Zeker zolang de hulpverleningsdiensten nog niet volledig zijn opgeschaald. In het geval de overheid toch bevolkingszorg moet leveren die niet specifiek is voorbereid, wordt deze zorg op basis van veerkracht en improvisatie geleverd.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Herziende Regionaal crisisplan 2017-2020
- Handreiking Maatschappelijk onrust
- Regionaal beleidsplan 2016-2019
- Organisatieplan 'inrichting gemeentelijke kolom'
- Bevolkingszorg op orde in Twente

#### Trends en Ontwikkelingen

##### 1. Bevorderen zelfredzaamheid burgers en improvisatievermogen gemeenten

In de notitie BZOO staat dat de processen bevolkingszorg zich meer moeten gaan richten op de behoefte van de burgers. Bij de uitvoering van de processen bevolkingszorg dient in grote mate vertrouwd te worden op de zelfredzaamheid van getroffen mensen en de zelfredzamen voornamelijk te faciliteren en te stimuleren. Bevorderen zelfredzaamheid burgers en het improvisatievermogen gemeenten is een trend voor de komende jaren. De werkwijze is pas succesvol als uitvoerders de aanleiding van de nieuwe werkwijze herkennen.

##### 2. Maatschappelijk onrust binnen het sociale domein

Het verbinden van zorg en veiligheid is sinds de decentralisaties van de Jeugdwet, de WMO 2015 en de Participatiewet begin 2015, een belangrijk thema. De gemeenten hebben nieuwe verantwoordelijkheden gekregen voor calamiteiten en incidenten rond de hulp en zorg in het sociaal domein. Dit maakt dat bij calamiteiten en incidenten in het sociaal domein de directe betrokkenheid en aanspreekbaarheid van de gemeente groter is. Deze ontwikkelingen hebben het noodzakelijk gemaakt om een integrale werkwijze af te spreken. Deze afspraken staan geformuleerd in de geactualiseerde handreiking Maatschappelijk Onrust. Implementatie van de afspraken moeten er voor zorgen dat de vakgebieden zorg en veiligheid bij een (dreiging van) maatschappelijke impact succesvol met elkaar samenwerken.

##### 3. Vluchtelingenopvang en maatschappelijke impact

In 2015 zijn de Twentse gemeenten in samenwerking met de VRT bezig geweest met het organiseren van crisisnoodopvang vanwege de onverwachte hoge instroom van vluchtelingen naar Nederland. Hierbij heeft de VRT een coördinerende rol. Hoe de vluchtelingen stroom naar Nederland zich gaat ontwikkelen en wat de maatschappelijke impact gaat worden, is nog onduidelijk. De verwachting is wel dat de vluchtelingenproblematiek grote impact gaat hebben op de perceptie en het veiligheidsgevoel van de burgers. Voor de Veiligheidsregio's en de gemeenten is dit de komende jaren een belangrijk thema waar de VRT, samen met de gemeenten, zich goed op wil voorbereiden.

| Gerealiseerd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Wat willen we bereiken?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wat hebben we bereikt?      |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Uitdragen van de visie van BZOO in Twente aan (externe) crisispartners.</li> <li>2. Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van deze visie.</li> <li>3. Zorgdragen voor een goede verbinding tussen de vakgebieden van zorg en veiligheid.</li> <li>4. Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van de handreiking Maatschappelijk onrust.</li> <li>5. Prepareren van de crisisorganisatie op de (mogelijke) maatschappelijke impact van de hoge stroom vluchtelingen.</li> </ol> | Gerealiseerd, zie hieronder |

| Wat doen we ervoor?                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Wat hebben we ervoor gedaan?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| De gemeentelijke kolom, bestaande uit het veiligheidsbureau, de Twentse AOV's en het team Bevolkingszorg, geeft uitvoering aan het jaarplan Bevolkingszorg 2017. Hier staan alle activiteiten, zowel projectmatig als beheersmatig, benoemd die gerelateerd zijn aan de visie en de doelstellingen. | <p>Er is uitvoering gegeven aan het jaarplan Bevolkingszorg 2017. De voornaamste taken zijn afgerond:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- implementatie handreiking maatschappelijke onrust en trainingen sociale calamiteiten.</li> <li>- OTO-activiteiten, mede naar aanleiding van de overgang naar de nieuwe crisisorganisatie per 1 februari 2017.</li> <li>- Check in alle gemeentehuizen op de vereiste faciliteiten voor de regionale crisisorganisatie.</li> </ul> <p>In 2017 zijn er verschillende OTO-activiteiten voor Bevolkingszorg geweest:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kick-off Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie ihkv nieuwe crisisorganisatie</li> <li>- 4 trainingen voor het crisistelefoonteam</li> <li>- 3 mono kolomoefeningen</li> <li>- 14 systeem oefeningen; deelname vanuit BZ door AC, Ovd en HIN</li> <li>- 3 LCMS trainingen</li> <li>- 3 bijeenkomsten Preparatie Nafase</li> <li>- 1 bijeenkomst Bestuursondersteuning</li> <li>- 3 bijeenkomsten Facilitair</li> <li>- 2 bijeenkomsten Publieke Zorg</li> <li>- 3 bijeenkomsten Omgevingszorg</li> <li>- 2 Crisistafels voor alle Hoofden Bevolkingszorg</li> <li>- Workshop Slachtofferinformatie</li> </ul> |

| Indicatoren                                                                                                      |                |               |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------------|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Indicator                                                                                                        | Nr. activiteit | Bron          | Ambitie niveau (2017) | Rekening niveau (2017)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| >80 % van de taken van het jaarplan zijn uitgevoerd door de gemeentelijke kolom                                  | 1              | Jaarplan 2017 | 80%                   | 80%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| >80 % van de sleutelfunctionarissen, AC BZ, OVD BZ, HIN en teamleiders, bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend | 2              | Jaarplan 2017 | >90%                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ovd -BZ: 100 %</li> <li>- AC-BZ: 100 %</li> <li>- Hoofden: rond 80%</li> <li>- HIN:100%</li> <li>- Hoofden PZ: 100%</li> <li>- Hoofden OL: 80%</li> <li>- Hoofden PN: 100%</li> <li>- Hoofden FO: 85%</li> <li>- Hoofden BO: 100%</li> <li>- Hoofden MB: 80%</li> <li>- Hoofden RB: 100%</li> <li>- Hoofden BB: 100%</li> </ul> |

|                                                                 |   |               |      |                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------|---|---------------|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| >70 % van de teamleden bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend | 3 | Jaarplan 2017 | >70% | Bij nader inzien heeft deze indicator geen relevantie bij het uitvoeren van opdrachten door teamleden. |
|-----------------------------------------------------------------|---|---------------|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Wat heeft het gekost?

### 3.6 Overzicht van baten en lasten

|                                          | Realisatie<br>Begrotingsjaar | Raming<br>Begrotingsjaar<br>na wijziging | Raming<br>Begrotingsjaar<br>voor wijziging |
|------------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Baten</b>                             | 12.588.629                   | 7.948.167                                | 7.948.167                                  |
| <b>Lasten</b>                            | 52.822.970                   | 49.252.395                               | 49.252.395                                 |
| <b>Saldo exclusief mutaties reserves</b> | <b>40.234.342</b>            | <b>41.304.228</b>                        | <b>41.304.228</b>                          |
| Toevoeging/onttrekking aan reserve       | 557.964                      |                                          |                                            |
| <b>Saldo inclusief mutaties reserves</b> | <b>40.792.306</b>            | <b>41.304.228</b>                        | <b>41.304.228</b>                          |

### 3.7 Algemene dekkingsmiddelen

#### Gemeentelijke bijdrage

|                                          | Realisatie<br>Begrotingsjaar | Raming<br>Begrotingsjaar<br>na wijziging | Raming<br>Begrotingsjaar<br>voor wijziging |
|------------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Baten</b>                             | 40.234.342                   | 41.304.228                               | 41.304.228                                 |
| <b>Lasten</b>                            |                              |                                          |                                            |
| <b>Saldo exclusief mutaties reserves</b> | <b>40.234.342</b>            | <b>41.304.228</b>                        | <b>41.304.228</b>                          |
| Toevoeging/onttrekking aan reserve       | 557.964                      |                                          |                                            |
| <b>Saldo inclusief mutaties reserves</b> | <b>40.792.306</b>            | <b>41.304.228</b>                        | <b>41.304.228</b>                          |

## 4 Paragrafen

### 4.1 Inleiding

De paragrafen bevatten belangrijke informatie voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van Veiligheidsregio Twente op korte en lange termijn. Dit inzicht is belangrijk, omdat de behandelde onderwerpen grote financiële gevolgen kunnen hebben en daardoor de realisatie van de programma's kunnen beïnvloeden.

In de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van beleidsvoornemens van beheersmatige aspecten, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2017. Hierbij is tevens rekening gehouden met actuele ontwikkelingen. In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de volgende paragrafen behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;
- Rechtmatigheid.

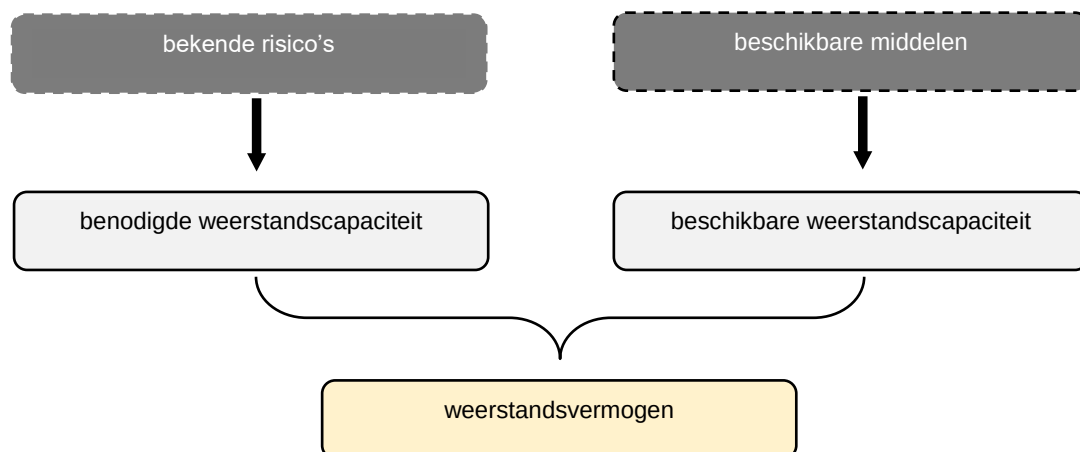
### 4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf omvat zowel de weerstandscapaciteit als een inschatting van risico's die daarmee moeten worden afgedekt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Al afgedekte risico's hebben geen invloed op het weerstandsvermogen. Hieruit volgt dat het weerstandsvermogen bestaat uit alle middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken. Dat laat ook zien hoe robuust de begroting van de VRT wel of niet is.

Technisch gesproken geeft het weerstandsvermogen de relatie weer tussen:

- a. De middelen en mogelijkheden waarover VRT beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de weerstandscapaciteit);
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Schematisch:



In 2014 is het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen vastgesteld. Het beleidskader is in samenspraak met specialisten vanuit gemeenten uitgewerkt. Het cyclische karakter ervan maakt het mogelijk om de systematiek onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Het beleidskader geeft aan wat als beschikbare weerstandscapaciteit kan worden gerekend en hoe, op basis van de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend.

#### 4.2.1 incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in beginsel uit algemene middelen die als buffer dienen voor de opvang van onvoorziene incidentele kosten. Voor de VRT geldt dat vanwege de hybride financieringsstructuur de middelen afkomstig kunnen zijn van zowel de gemeenten als het Rijk.

##### Gemeentelijke middelen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

De VRT beschikt per 31 december 2017 over een Algemene Reserve van **€ 404.347**

De bestemmingsreserves waarop nog geen verplichting rusten bedragen in totaal **€ 616.572**

Bestemmingsreserves (en voorzieningen) van de VRT hebben een specifieke doelstelling en zijn naar in het BBV aangegeven normen gerubriceerd. Er is per binnen VRT ingestelde, reserve/voorziening een format aangelegd waarin de doelstelling, omvang en bestemming hiervan zijn vastgelegd. Jaarlijks worden deze formats getoetst en indien nodig bijgesteld als gevolg van interne of externe regelgeving.

##### Rijksmiddelen

Veiligheidsregio's ontvangen jaarlijks een doeluitkering van het Rijk, de zogenaamde Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR). De BDUR is in brede zin inzetbaar voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De BDUR is sinds 2011 verhoogd ter naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Eerder al hebben regio's voor hetzelfde doel incidentele stimuleringsbijdragen ontvangen. Deze financiële injecties van het Rijk zijn in Twente maar beperkt aangewend.

Gegeven de vele ontwikkelingen waarmee VRT rekening dient te houden, is in 2011 ervoor gekozen om € 1.100.000 te alloceren voor onvoorziene tegenvallers. Daarvan is in 2016 € 573.988 ingezet ter dekking van het negatieve jaarrekeningresultaat. Daarmee resteert een post Onvoorzien van **€ 526.012**

De omvang van de totale weerstandscapaciteit bedraagt daarmee per 31 december 2017 **€ 1.546.931**

#### 4.2.2 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte capaciteit uit hoofde van tarieven, heffingen en bijdragen. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandscapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.

#### 4.2.3 Risico's

In de programmabegroting 2017 zijn de onderstaande majeure risico's en bijbehorende risicobedragen (kans x impact) opgenomen, die in de bedrijfsvoering van VRT (deels) niet zijn gedekt door voorzieningen en/of verzekeringen. Diverse risico's zijn opgetreden en hebben in 2017 geleid tot kostenuitzettingen, die (in totaliteit) zijn opgevangen binnen de begroting.

| Omschrijving                                           | Risicobedrag | Opgetreden in 2017 |
|--------------------------------------------------------|--------------|--------------------|
| Ontwikkeling meldkamerdossier                          | € 737.000    | nee                |
| Claims uit aanbestedingstrajecten                      | € 75.000     | nee                |
| Bovengemiddelde inzet bij (middel)grote branden        | € 150.000    | nee                |
| Schoon werken                                          | € 275.000    | ja                 |
| Ontwikkelingen integrale veiligheid                    | € 70.000     | nee                |
| Vervanging Rijksmaterieel                              | € 270.000    | nee                |
| Twente Safety Campus exploitatierisico                 | € 263.000    | nee                |
| Marktrisico vervanging brandweermaterieel en materiaal | € 198.000    | nee                |
| Vervanging onroerende activa                           | € 193.000    | ja                 |

##### Opgetreden risico's

###### Schoon werken

Door de invoering van Schoon werken zijn de kosten op jaarbasis toegenomen met ca. € 130.000. Het gaat onder andere om extra investeringen en extra inzet op het gebied van wassen. Ook gaat het om hogere kosten vanwege extra slijtage van bluspakken.

###### Vervanging onroerende activa

Het investeringsbudget voor onroerende activa was in 2017 ontoereikend. De onroerende goederen zijn tijdens het traject van regionalisering niet belicht. De raming is gebaseerd op de financiële foto's van gemeentelijke brandweerkorpsen. Nadien zijn de activa overgedragen en afschrijvingstermijnen verder geharmoniseerd. Verder

zijn in afgelopen periode verschillende kazernes noodzakelijkerwijs gerenoveerd, zonder dat daar een vrijval van lasten tegenover stond.

#### **4.2.4 Beoordeling risico's versus beschikbare weerstandscapaciteit**

Het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen beschrijft de wijze waarop de organisatie risico's identificeert en beoordeelt en de wijze waarop de organisatie met deze risico's omgaat. Onderdeel van deze cyclische werkwijze is dat bewust wordt nagedacht over de beheersmaatregelen die de organisatie in acht kan nemen om het risico te managen. Het algemeen bestuur heeft de normatieve weerstandsratio (= maximale omvang weerstand / omvang risico's) vastgesteld op 0,7.

Begin 2018 is het risicobeeld geactualiseerd. Hieruit blijkt dat het weerstandsratio op 0,51 ligt. De uitkomsten van de risico-inventarisatie en de toelichting op de te nemen maatregelen zijn opgenomen in de programmabegroting 2019. De huidige weerstandsratio is relatief laag. Dit betekent dat positieve saldi in de jaarrekening worden toegevoegd aan de algemene reserve totdat de afgesproken norm is bereikt.

### **4.3 Onderhoud kapitaalgoederen**

Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering structureel en substantieel beslag op middelen in de exploitatiebegroting leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen (vlottende activa) omdat die regelmatig worden vervangen.

#### **Gebouwen en materieel**

Met de overheveling van de brandweertaak per 1-1-2013 zijn de onroerende en roerende activa van de 14 lokale brandweerkorpsen overgedragen. Veiligheidsregio Twente draagt per die datum zorg voor het onderhoud en beheer van 39 gebouwen (45.000 m<sup>2</sup>), waarvan er 31 in eigendom zijn van de organisatie. Daarnaast beschikt de organisatie over een omvangrijk wagenpark bestaande uit specifieke brandweervoertuigen en dienstvoertuigen. Tezamen hebben de kazernes en andere onroerende activa tezamen per ultimo 2017 een boekwaarde van € 33,9 mln. en heeft het wagenpark een boekwaarde van € 13,2 mln.

Het beheer van de vastgoedportefeuille en het wagenpark is belegd bij de sector Beheer & Techniek van Brandweer Twente. Het team Service & Beheer heeft hiertoe een servicedesk ingericht die 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is voor storingen, klachten en schade.

Voor de kazernes zijn in 2016 de meerjarenonderhoudsplannen herijkt. Deze passen binnen de hiervoor gestelde budgettaire kaders. Onderliggend uitgangspunt bij deze plannen is dat de kazernes structureel worden onderhouden op niveau 4 volgens de nen 2767-standaard. Het onderhoud is bij panden in dergelijke staat goed planbaar en daarmee de onderhoudsuitgaven beter beheersbaar.

Voor het materieel is een bumper-tot-bumper-concept geïntroduceerd. Daarmee worden de voertuigen en materialen zoals ademluchtapparatuur op één locatie onderhouden en gekeurd. Dit om redenen van efficiency en betere sturing op het beheer van de roerende goederen.

In 2015 is voorts besloten tot een forse herschikking en reductie van het grootschalig materieel (efficiencyroute). Daarmee is inhoud gegeven aan een deel van de totale bezuinigingsopgave. De reductie is fasegewijs doorgevoerd (in gelijke tred met de wijze waarop de taakstelling fasegewijs wordt doorgevoerd in de begroting). Het wagenpark is inmiddels conform de planning gereduceerd. Op 2 januari 2018 is de hoogwerker verplaatst van Nijverdal naar Rijssen. Met die verplaatsing is de efficiencyroute officieel voltooid.

Het onderhoudsbudget voor de gebouwen (0,9 mln.) en het materieel (0,27 mln.) is in 2017 toereikend gebleken. Er is in 2017 zelfs sprake van een substantieel overschot, mede omdat het correctieve onderhoud nagenoeg is uitgebleven. Onderhoudsuitgaven vertonen van jaar tot jaar een zekere fluctuatie.

#### **Gemeenschappelijke Meldkamer**

Naast de kazernes is Veiligheidsregio Twente mede-eigenaar van het pand Demmersweg te Hengelo. Hierin is de gemeenschappelijke meldkamer gevestigd. In totaal is voor ca. 2,5 mln. (boekwaarde) geïnvesteerd in deze meldkamer. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten komen via de hiervoor in het leven geroepen beheerstichting voor rekening van 3 betrokken partijen; Veiligheidsregio Twente, de Politie Twente en Ambulance Oost op basis van overeengekomen verdeelsleutels.

Zowel de kapitaallasten als de exploitatielasten (o.a. het groot onderhoud) zijn in 2016 binnen de stichtingsbegroting gebleven. Momenteel wordt gewerkt aan de realisatie van een bovenregionaal opererende

meldkamer Oost in Apeldoorn. Uiteindelijk ligt het in de bedoeling om de meldkamer in Apeldoorn over te dragen aan de Landelijke Meldkamerorganisatie. In de transitie wordt ook expliciet nagedacht over een nieuwe bestemming voor het pand in Hengelo.

### Vervangingsinvesteringen

In aanvulling op het onderhoud van kapitaalgoederen investeert Veiligheidsregio Twente in reguliere vervanging van kapitaalgoederen. De vervangingsinvesteringen worden planmatig uitgevoerd om budgettaire en aanbestedingstechnische redenen. De investeringsplanning wordt daarbij intern periodiek geactualiseerd. In 2016 is voor € 8,7 mln. aan roerende en onroerende activa vervangen. Daarnaast zijn de investeringen in de Twente Safety Campus om redenen van acquisitie licht uitgebreid met € 0,2 mln. Onderstaand een grove specificatie van de investeringsuitgaven.

| <b>Vervanging</b>                                |                 |
|--------------------------------------------------|-----------------|
| Nieuwbouw kazerne H'bergen (incl.                | 1,9 mln.        |
| Gebouwen en inrichting Twente Safety Campus      | 0,1 mln.        |
| Gebouwen en inrichting overig                    | 0,2 mln.        |
|                                                  |                 |
| Grootschalig materieel: redvoertuigen            | 2,8 mln.        |
| Grootschalig materieel: hulpverleningsvoertuigen | 1,4 mln.        |
| Overig materieel                                 | 0,9 mln.        |
|                                                  |                 |
| Materialen                                       | 0,5 mln.        |
| ICT                                              | 0,7 mln.        |
| <b>Uitbreiding</b>                               |                 |
| Nieuwbouw Twente Safety Campus                   | 0,2 mln.        |
| <b>Totaal</b>                                    | <b>9,1 mln.</b> |

### Investeringsknelpunt op lange termijn

In 2017 zijn de investeringslasten (afschrijvingen en rente) per saldo gebleven binnen budget. Voornamelijk omdat vervanging van investeringen in dienstvoertuigen, randapparatuur en ICT om verschillende redenen zijn aangehouden. Bovendien zijn de afschrijvingslasten voor het bestaande materieel neerwaarts bijgesteld door de introductie van een restwaarde voor het materieel. Dit financieel technische effect is slechts tijdelijk van aard.

In de risicoparagraaf zijn verschillende ontwikkelingen (BTW, vervanging rijksmaterieel en onroerende activa) geschetst, waaruit blijkt dat de investeringslasten bij ongewijzigd beleid op termijn substantieel gaan toenemen. In 2017 zijn bestuur en gemeenten hierover uitgebreid geïnformeerd. Eind 2017 is een meer definitief en langjarig beeld geschetst van de financiële problematiek. Deze is voor een deel eigenstandig oplosbaar door o.a. de ruimtebehoefte voor kazernes in te perken. Maar voor een ander deel is een verhoging van de gemeentelijke bijdrage onontkoombaar.

Op 12 februari jl. is door het AB besloten om in de ontwerpbegroting 2019 een verhoging van de bijdrage op te nemen van € 1,2 mln. (stapsgewijs doorgevoerd) teneinde de knelpunten in de investeringssfeer en de andere bekende ontwikkelingen met nadelige gevolgen te ondervangen.



## 4.4 Bedrijfsvoering

De sector Strategie & Ondersteuning (kolom brandweer) is sinds 1 januari 2013 verantwoordelijk voor een aantal bedrijfsvoering dossiers voor de gehele Veiligheidsregio Twente (VRT) (kolommen brandweer, Veiligheidsbureau en GHOR). Onder deze bedrijfsvoeringdossiers vallen de taakgebieden Financiën, Verzekeringen, Strategische Inkoop, HRM, Fitheid & Arbo en Post & archief. Deze taakgebieden (met uitzondering van managementondersteuning en recepties) worden daarbij tevens uitgevoerd voor het Veiligheidsbureau en de GHOR.

De medewerkers van de kolom brandweer nemen de strategische en tactische onderdelen van deze taakgebieden voor hun rekening. Het operationele en uitvoerende deel van deze taakgebieden wordt voor een groot deel ingekocht bij Bedrijfsbureau Regio Twente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de periode 2017-2018. Deze overeenkomst wordt periodiek geëvalueerd.

In 2017 zijn onder andere de volgende concrete resultaten geboekt:

- Aanscherping langjarig investerings- en begrotingsbeeld inclusief verkenning naar en uitwerking van oplossingsrichtingen.
- Invoering VPB-regime: laatste vraagstukken voor aangifte over 2016 zijn afgewikkeld.
- Uitvoeren en doorontwikkelen van het BMO traject ten behoeve van de persoonlijke ontwikkeling van leidinggevendenden van kazernes en teams;
- Invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) en eHRM;
- Afronden van het Overgangsprotocol Regionalisering Brandweer Twente (looptijd 2013 – 2017);
- Meedenken en meewerken aan 'de organisatie van de toekomst' vanuit strategisch personeelsperspectief;
- Start gemaakt met flexibilisering van (de inzet van) medewerkers;
- Herijking functiehuis Veiligheidsregio Twente;
- Implementatie nieuwe wetgeving inzake informatieveiligheid (borgen van persoonsgegevens);
- Uitvoering geven aan arbobeleid, zoals opstellen RI&E's (koude, warme en natte), analyse ongevallen en protocol Legionella ontwikkelen;
- Invoeren van het nieuwe regeling voor tegemoetkoming kosten sportabonnementen in de arbeidsvoorwaardenregeling (Hoofdstuk 40 AVT);
- Implementatie fysiek oefenmoment voor repressief brandweerpersoneel;
- Implementatie zaakgericht werken ten aanzien van post en archief.
- Onderzoek naar de toekomstige ontwikkeling van de taakvelden in de DVO. Specifiek is gekeken naar het weer binnen de VRT onderbrengen van de financiële adviesfunctie.

Ten behoeve van de afstemming rondom bedrijfsvoeringprocessen heeft de organisatie een overleg ingesteld waarin de kolommen brandweer, GHOR en Veiligheidsbureau zijn vertegenwoordigd. Daarnaast vindt daar waar nodig en/of gewenst uiteraard overleg en afstemming plaats met het Bedrijfsbureau van de Regio Twente (BRT).

### **Uitgelicht: Wet op de privacy; informatieveiligheid**

In mei 2016 is Europese wetgeving aangenomen over bescherming van persoonsgegevens. De belangrijkste punten die de Europese wetgeving voorschrijft zijn:

- Aantoonbaar op orde hebben van informatieveiligheid en daarover verantwoording kunnen afleggen;
- Het melden van datalekken
- Het aanstellen van een functionaris gegevens bescherming

Binnen het landelijke programma Informatievoorziening Veiligheidsregio's is inmiddels een vakgroep Informatieveiligheid ingericht om veiligheidsregio's op dit thema te ondersteunen met eenduidig beleid, richtlijnen en het delen van kennis. Veiligheidsregio Twente heeft, net als andere organisaties, tot mei 2018 de tijd om deze wetgeving te implementeren. Binnen Veiligheidsregio Twente is met een projectgroep een start gemaakt met bovenstaande, waarbij wordt ingezet op het in kaart brengen van informatiesystemen, processen en bewustwording van medewerkers. Dit jaar en in de komende jaren zal dit onderwerp structureel menskracht vragen.

### **Informatieveiligheid**

Informatieveiligheid is de overkoepelende term voor het geheel van organisatorische, technische en procedurele maatregelen, gericht op bescherming van informatie. De aandacht hiervoor is sinds de wijziging van de wet bescherming persoonsgegevens per 1-1-2016 systematisch verhoogd. Met de komst van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 van kracht wordt, is het thema ook meer dwingend op de agenda gezet. Onder de nieuwe verordening is er meer toezicht op het borgen van informatieveiligheid en kunnen boetes worden opgelegd indien organisaties hun gegevens onvoldoende beschermen.

Tot dusverre wordt het traject om te komen tot een betere informatieveiligheid en te voldoen aan de wettelijke bepalingen van de verordening projectmatig opgepakt. Daarbij wordt informatieveiligheid vanuit vier invalshoeken belicht.

- 1: proces en techniek
- 2: Gedrag & cultuur
- 3: Beleid en organisatie
- 4: Beheer & control

In 2017 zijn vanuit het project verschillende zaken op touw gezet:

- Er is een begin gemaakt met een screening van belangrijke bronsystemen op criteria van informatieveiligheid (o.a. het crisismanagementsysteem en het toegangscontrolesysteem) en naar aanleiding daarvan zijn verbetermaatregelen doorgevoerd.
- Er is een bewustwordingscampagne onder het personeel opgestart, waarbij een nep-phishingmail de aftrap vormde voor de campagne.
- Het eigen beleidskader voor informatieveiligheid (baseline informatiebeveiliging) is in de maak. In dit beleidskader zijn de beveiligingsstandaarden en beveiligingsmaatregelen voor de organisatie neergeschreven.
- In Q4 van 2017 is VRT collegiaal getoetst op basis van een set van 32 controls uit de genoemde Baseline Informatieveiligheid.

Het overall beeld is gemengd: op onderdelen is het beheer rondom het beveiligen van informatie redelijk op orde. Maar dat op alle fronten ruimte is voor verbetering. Dit is ook nodig om t.z.t. aan de wettelijke bepalingen te kunnen voldoen.

In 2017 hebben zich geen meldenswaardige data-incidenten voorgedaan. Wel is t.a.v. één incident het (nog officieuze) protocol voor datalekken in werking gesteld. In de komende periode wordt – naast voortzetting van het project – nagedacht over de opzet en inhoud van de verantwoordingsinformatie over informatieveiligheid in de P&C-cyclus. Te vergelijken met de ENSIA-verantwoordingsinformatie die in de gemeentelijke P&C-cyclus wordt opgenomen.

## 4.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Veiligheidsregio Twente een bestuurlijke en financiële band heeft, door een participatie in een vennootschap of deelnemingen in stichtingen. Met een bestuurlijk belang wordt bedoeld een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat VRT middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

In de overzichten hieronder wordt een opsomming gegeven van relevante verbonden partijen:

| Vereniging van Eigenaren genaamd Hulpverlenings-diensten. Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo. |                                                         | Informatie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.                                                                                                                | Doelstelling                                            | Instandhouding van het pand aan de Demmersweg, waar de Meldkamer in gevestigd is, conform het vastgestelde reglement als bedoeld in artikel 111d, Boek 5 van het B.W.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 2.                                                                                                                | Bestuurlijk belang en financieel belang                 | De eigenaren in de gemeenschap zijn stemgerechtigd voor de volgende delen: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Veiligheidsregio Twente 52 stemmen</li> <li>• Stichting Ambulance Oost 48 stemmen</li> </ul> Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee bestuurders van Veiligheidsregio Twente namelijk de portefeuillehouder Financiën en de secretaris VRT en één bestuurder (directeur) van de Stichting Ambulance Oost.<br><br>Veiligheidsregio Twente bezit 52 procent eigendomsrecht van het onroerend goed. Zij kan voor 52/100 deel aansprakelijk gesteld worden bij een faillissement of bij een financieel probleem. |
| 3.                                                                                                                | Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering           | Ruime invloed op bedrijfsvoering is mogelijk via de benoemde bestuurders en de meerderheid van stemmen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 4.                                                                                                                | Eigen vermogen begin 2017<br>Eigen vermogen eind 2017   | 35.032,-<br>35.032,-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 5.                                                                                                                | Vreemd vermogen begin 2017<br>Vreemd vermogen eind 2017 | 59.130,-<br>60.555,-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 6.                                                                                                                | Jaarresultaat 2017                                      | 28.478,-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| Stichting Meldkamer Twente<br>Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo. |                                                         | Informatie                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.                                                                                    | Doelstelling                                            | Het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking van de meldkamers van de Politie Twente, Ambulance Oost en Veiligheidsregio Twente, door het faciliteren van ondersteunende processen. Zij tracht haar doelstelling te bereiken door het verwerven en exploiteren van infrastructuur en andere voorzieningen. |
| 2.                                                                                    | Bestuurlijk belang en financieel belang                 | De stichting wordt financieel gevoed door de achterliggende organisaties. (Politie, Ambulance Oost en VRT).<br><br>Het stichtingsbestuur wordt gevormd door de directeurs van de verschillende hulpverleningsdiensten.                                                                                           |
| 3.                                                                                    | Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering           | De beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is redelijk groot gelet op het lidmaatschap van VRT in het stichtingsbestuur.                                                                                                                                                                                         |
| 4.                                                                                    | Eigen vermogen begin 2017<br>Eigen vermogen eind 2017   | 571.803,-<br>672.081,-                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 5.                                                                                    | Vreemd vermogen begin 2017<br>Vreemd vermogen eind 2017 | 81.724,-<br>106.874,-                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 6.                                                                                    | Jaarresultaat 2017                                      | 98.006,-                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

## 4.6 Financiering

Treasury gaat over het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de hieraan verbonden risico's. Het in 2015 vastgestelde treasurystatuut stelt hiervoor de beleidskaders.

Het Rijk heeft met de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en aanvullende regelgeving regels gesteld over hoe decentrale overheden hun geld en kapitaal beheren. De regeling schatkistbankieren houdt in dat overtollige middelen van decentrale overheden bij het ministerie van financiën moeten worden aangehouden. Het treasurystatuut sluit aan op de regelgeving en geeft ook de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer. De Bedrijfsvoering Regio Twente is belast met de dagelijkse uitvoering van de treasury.

Belangrijke instrumenten voor de uitvoering van de treasury zijn de liquiditeitsplanning en de rentevisie. Deze worden tweemaal per jaar opgenomen in een treasurybericht voor de portefeuillehouder Middelen.

### Risico's

Door de wet Fido en aanvullende regelgeving zijn de risico's op de treasuryactiviteiten als beperkt te kwalificeren. De wet Fido stelt grenzen aan de mogelijkheid om goederen te financieren met kortlopende middelen (kasgeldlimiet) en maximeert de aflossing en renteherziening op aangetrokken leningen in enig jaar (renterisiconorm). Daarmee wordt het renterisico beperkt. Ook zijn er regels gesteld ten aanzien van het gebruik van derivaten, de vorm waarin leningen worden opgenomen of verstrekt en met welk soort instellingen financiële transacties mogen worden gedaan.

Door proactief uitvoering te geven aan de treasuryfunctie (periodiek opstellen liquiditeitsplanning en periodieke check op renteprognoses) zijn de restrisico's verder te verminderen.

### Wettelijke kengetallen

Vanuit de regelgeving zijn er drie kengetallen die periodiek moeten worden berekend. De kasgeldlimiet en het schatkistbankierenpercentage worden achteraf gemiddeld per kwartaal berekend. Voor de renterisiconorm wordt vooruit gekeken met een berekening voor het komende jaar en een doorkijk naar de volgende drie jaren.

### Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Deze limiet beperkt het aandeel van de financieringsbehoefte dat met kortlopend vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Bij wet is het maximum gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. Dat komt voor de organisatie neer op een bedrag van ca. € 4,0 mln. De percentages voor 2017 staan in onderstaande tabel.

|               | Maximum | 1 <sup>e</sup> kwartaal 2017 | 2 <sup>e</sup> kwartaal 2017 | 3 <sup>e</sup> kwartaal 2017 | 4 <sup>e</sup> kwartaal 2017 |
|---------------|---------|------------------------------|------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| Kasgeldlimiet | 8,2 %   | 11,9 %                       | 9,4 %                        | 3,2 %                        | 1,2 %                        |

Met de gedifferentieerde leningenportefeuille van € 40,5 miljoen (stand ultimo 2017) is een groot deel van de activa met langlopende financiering afgedekt. De kasgeldlimiet mag maximaal 2 kwartalen achtereenvolgens worden overschreden. Dat is gebeurd in het 1<sup>e</sup> en het 2<sup>e</sup> kwartaal. In mei 2017 zijn 2 nieuwe langlopende leningen aangetrokken voor in totaal € 5 miljoen, waardoor Veiligheidsregio Twente in het 3<sup>e</sup> en 4<sup>e</sup> kwartaal weer binnen de normen van de kasgeldlimiet is gebleven. Met het afsluiten van de langlopende leningen is ook al ingespeeld op de aflossing van een lening per maart 2018. Belangrijkste redenen voor vervroegd aantrekken van een lange lening waren de op dat moment lage lange rente in combinatie met een prognose van stijgende rente.

### Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet. Vanwege het schatkistbankieren wordt gestreefd naar het minimaliseren van de overtollige middelen. De kwartaalgemiddelden voor 2017 staan in onderstaande tabel. Het schatkistbankieren is belegd bij Regio Twente.

|                              | Maximum | 1 <sup>e</sup> kwartaal 2017 | 2 <sup>e</sup> kwartaal 2017 | 3 <sup>e</sup> kwartaal 2017 | 4 <sup>e</sup> kwartaal 2017 |
|------------------------------|---------|------------------------------|------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| Middelen buiten de schatkist | 0,75 %  | 0,78 %                       | 0,47 %                       | 0,43 %                       | 0,35 %                       |

Alleen in het 1<sup>e</sup> kwartaal is het wettelijke drempelpercentage overschreden. Regio Twente heeft hierop gereageerd door met de bank een lagere drempel af te spreken voor wat betreft de automatische afdracht van het saldo. Dit blijkt een effectieve maatregel.

### Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat van de vaste schuld jaarlijks een bedrag van maximaal 20% (c.a. € 9,9 mln.) van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de leningenportefeuille. De renterisicopercentage's voor de komende jaren (berekend op basis van het begrotingstotaal 2017) staan in onderstaande tabel en laten zien dat de norm ruimschoots wordt gehaald.

|                 | Maximum | 2018  | 2019  | 2020  | 2021  |
|-----------------|---------|-------|-------|-------|-------|
| Renterisiconorm | 20%     | 6,1 % | 0,0 % | 0,0 % | 4,7 % |

### Ontwikkeling treasuryfunctie

De belangrijkste stap in de verdere ontwikkeling van de treasuryfunctie is het verbeteren van de liquiditeitenplanning. Een belangrijk punt daarin blijft het scherper maken van de meerjareninvesteringsplanning.

## 4.7 Rechtmatigheid

### Inleiding

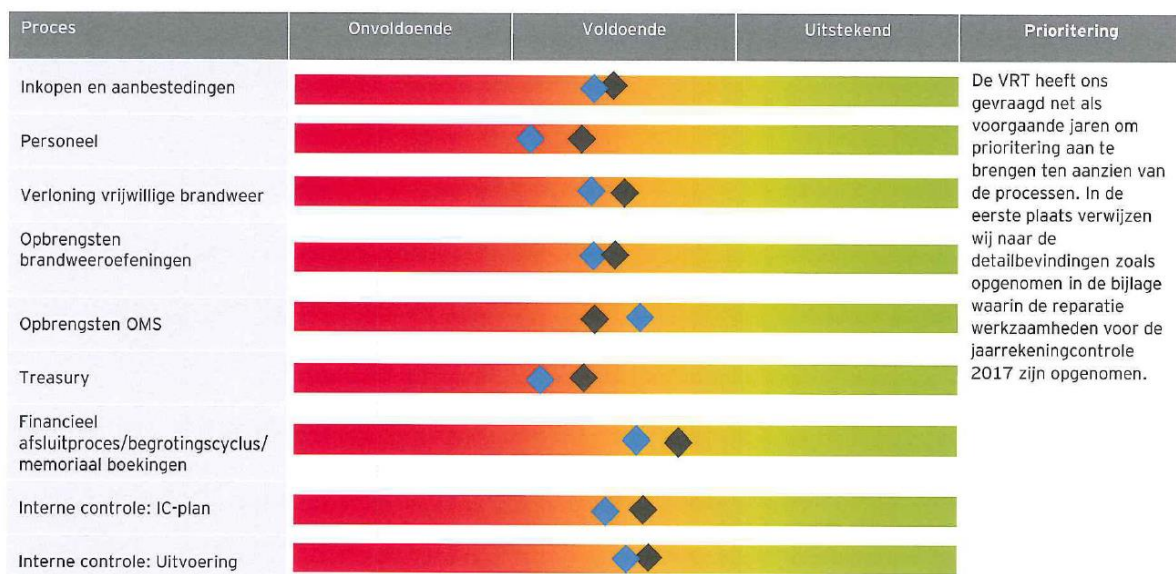
Het dagelijks bestuur is wettelijk verplicht conform artikel 212/213 van de Gemeentewet zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van informatieverstrekking en rechtmatigheid van beheershandelingen. Rechtmatig wil zeggen handelen conform de geldende externe en interne wet- en regelgeving. De in- en externe wet- en regelgeving, die relevant is voor Veiligheidsregio Twente staat in het normenkader die vastgesteld is door het algemeen bestuur. Om deze rechtmatigheidsaspect te toetsen worden interne controles verricht. De accountant geeft in het kader van de jaarrekeningcontrole een oordeel over de rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur heeft ten behoeve van de rechtmatigheidstoets een geactualiseerd controleprotocol vastgesteld. In dit protocol is de norm voor rechtmatig handelen vastgesteld op de wettelijk voorgeschreven tolerantiegrens van 1% van de begrotingsomvang. Voor het jaar 2017 komt dit neer op ca. € 528.000,-. Deze marge geldt als een maximaal cumulatief toegestaan afwijkingspercentage. Als het totaal aan geconstateerde fouten deze grens overschrijdt, wordt er door de accountant geen goedkeurende verklaring inzake rechtmatigheid afgegeven. Daarnaast geldt voor de accountant een meldingsplicht voor geconstateerde afwijkingen van € 100.000,- en hoger (rapportagetolerantie).

Om de rechtmatigheid te kunnen toetsen zijn er periodiek verbijzonderde interne controles uitgevoerd op de meest financieel relevante processen. In het IC plan zijn de volgende deelgebieden geïdentificeerd en vastgesteld:

- Inkoop en aanbestedingen;
- Personeel;
- Verloning vrijwillige brandweer;
- Opbrengsten brandweeroefeningen;
- Opbrengsten OMS;
- Treasury;
- Memoriaal boekingen.

Voor de interim controle in het najaar van 2017 zijn de bovengenoemde processen over de eerste drie kwartalen gecontroleerd en zijn de bevindingen vastgelegd in de daarvoor ontwikkelde formats. De dossiers zijn ter beschikking gesteld aan de accountant ter beoordeling van de controles. Hieronder een samenvatting van de bevindingen zoals vastgelegd in de managementletter:



Rood: het proces voldoet niet aan de te stellen eisen. Veel aandachtspunten voor verbetering.  
 Geel: het proces voldoet nagenoeg geheel aan de te stellen eisen en is momenteel voldoende  
 Groen: het proces voldoet geheel aan de te stellen eisen. Beperkte ruimte tot verbetering.

◆ Huidig jaar  
 ◆ Voorgaand jaar

### Bevindingen managementletter 2017

De bovenstaande samenvatting laat zien dat de interne beheersing op genoemde deelgebieden en de werking van het AO-IC instrumentarium als geheel verder is verbeterd. In de managementletter zijn enkele specifieke aandachtspunten genoemd. Ten aanzien van die aandachtspunten het volgende actuele beeld:

#### Correcte verwerking opbrengsten OMS

Status jaarrekening: Tijdens de controle over het 2<sup>e</sup> halfjaar zijn weer een aantal beëindigde aansluitingen gecontroleerd. Hierbij is geconstateerd dat deze tijdig zijn verwerkt waardoor er geen onterechte omzet is verantwoord.

#### Naleving treasurystatuut

Status jaarrekening: Tijdens de controle over het 2<sup>e</sup> halfjaar is wederom geconstateerd dat bij het afsluiten van kasgeldleningen wordt afgeweken van het treasurystatuut. De werkwijze is niet aangepast.

#### Prestatielevering

Status jaarrekening: Dit punt zal in 2018 meegenomen worden bij het actualiseren van het IC-plan.

#### Beheersing inkoop en aanbestedingen d.m.v. startformulier

Status jaarrekening: In 2017 is 77% van de inkooptrajecten voorzien van een startformulier. Dit is een lichte stijging t.o.v. 2016. Echter kan er geconcludeerd worden dat het gebruik van het startformulier nog steeds niet consequent wordt toegepast.

Zoals aangegeven, presenteert de tabel een tussentijds beeld. De controles over het laatste kwartaal, waaronder integrale check op naleving van de aanbestedingsregels zijn ten tijde van het opstellen van de jaarstukken nog niet beoordeeld door de accountant.

## 4.8 Financieel resumé

De jaarrekening met toelichting en een balans met toelichting zijn volgens de in het BBV gegeven voorschriften ingericht.

In overeenstemming met het BBV is zowel het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, de mutaties op de reserves, als het gerealiseerde resultaat aangegeven.

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten over 2017 komt inclusief mutaties reserves uit op € 511.922,- positief. In het boekjaar 2017 is een bedrag van € 19.433,- onttrokken aan de reserves en € 577.397,- toegevoegd aan de reserves. Het gaat hierbij om de volgende onttrekkingen en toevoegingen:

- Dotatie aan reserve FLO n.a.v. positief saldo op FLO.
- Dotatie aan reserve bedrijfsvoering TSC n.a.v. positief saldo op TSC.
- Onttrekking aan reserve materieelplan.



## 4.9 Balans per 31-12-2017

Voor resultaatbestemming en na verwerking van mutaties in de reserves

| <b>ACTIVA</b>                                                             | <b>Ultimo<br/>31-12-2017</b> | <b>Ultimo<br/>31-12-2016</b> |
|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>1. Vaste activa</b>                                                    |                              |                              |
| Investerings met een economisch nut                                       | <b>55.077.593</b>            | <b>54.274.141</b>            |
| Gronden en terreinen                                                      | 4.010.116                    | 4.010.116                    |
| Bedrijfsgebouwen (incl. civieltechnische aanpassingen)                    | 29.824.077                   | 30.841.066                   |
| Vervoermiddelen                                                           | 13.237.250                   | 10.376.460                   |
| Machines, apparaten en installaties                                       | 282.391                      | 349.563                      |
| Overige materiële vaste activa                                            | 7.723.759                    | 8.696.935                    |
| <b>2. Financiële vaste activa</b>                                         | <b>72.610</b>                | <b>72.610</b>                |
| Overige langlopende leningen u/g                                          | 72.610                       | 72.610                       |
| <b>Totaal vaste activa</b>                                                | <b>55.150.203</b>            | <b>54.346.751</b>            |
| <b>Vlottende activa</b>                                                   |                              |                              |
| <b>3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</b> | <b>2.223.734</b>             | <b>1.871.991</b>             |
| Vorderingen op openbare lichamen                                          | 254.710                      | 232.789                      |
| Uitzettingen in 's Rijks schatkist                                        | 1.250.793                    | 1.442.759                    |
| Overige vorderingen                                                       | 394.471                      | 180.552                      |
| Kortlopende vorderingen                                                   | 323.760                      | 15.891                       |
| <b>4. Liquide middelen</b>                                                | <b>150.618</b>               | <b>351.689</b>               |
| Kassaldi                                                                  | 618                          | 1.689                        |
| Bank- en giroaldi                                                         | 150.000                      | 350.000                      |
| <b>5. Overlopende activa</b>                                              | <b>776.466</b>               | <b>1.050.295</b>             |
| Overige vooruitbetaalde bedragen                                          | 413.207                      | 483.431                      |
| Nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen:  |                              |                              |
| Europese overheidslichamen                                                | 0                            | 0                            |
| Het Rijk                                                                  | 0                            | 0                            |
| Overige Nederlandse overheidslichamen                                     | 348.858                      | 389.492                      |
| Overige nog te ontvangen bedragen                                         | 14.402                       | 177.371                      |
| <b>Totaal vlottende activa</b>                                            | <b>3.150.818</b>             | <b>3.273.975</b>             |
| <b>TOTAAL GENERAAL</b>                                                    | <b>58.301.021</b>            | <b>57.620.726</b>            |

| <b>PASSIVA</b>                                                                        | <b>Ultimo<br/>31-12-2017</b> | <b>Ultimo<br/>31-12-2016</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| <b>Vaste passiva</b>                                                                  |                              |                              |
| <b>6. Eigen vermogen</b>                                                              | <b>1.142.974</b>             | <b>73.087</b>                |
| Algemene reserve                                                                      | -1.164.441                   | -1.535.624                   |
| Bestemmingsreserve                                                                    | 1.795.493                    | 1.608.711                    |
| Nog te bestemmen resultaat                                                            | 511.923                      | 0                            |
| <b>7. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</b>        | <b>40.500.000</b>            | <b>36.285.859</b>            |
| Binnenlandse banken en overige financiële instellingen                                | 40.500.000                   | 35.500.000                   |
| IKB                                                                                   | 0                            | 785.859                      |
| <b>Totaal vaste passiva</b>                                                           | <b>41.642.974</b>            | <b>36.358.946</b>            |
| <b>Vlottende passiva</b>                                                              |                              |                              |
| <b>8. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</b> | <b>13.378.280</b>            | <b>17.832.326</b>            |
| Overige schulden                                                                      | 12.592.421                   | 17.832.326                   |
| IKB                                                                                   | 785.859                      | 0                            |
| <b>9. Overlopende passiva</b>                                                         | <b>3.279.767</b>             | <b>3.429.454</b>             |
| Europese overheidslichamen                                                            | 10.822                       | 0                            |
| Het Rijk                                                                              | 2.872.843                    | 2.957.538                    |
| Overige Nederlandse overheidslichamen                                                 | 396.102                      | 471.916                      |
| <b>Totaal vlottende passiva</b>                                                       | <b>16.658.047</b>            | <b>21.261.780</b>            |
| <b>TOTAAL GENERAAL</b>                                                                | <b>58.301.021</b>            | <b>57.620.726</b>            |

#### 4.10 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

| Programma's                                | x € 1.000 | Begroting 2017<br>voor wijziging |               |                | Begroting 2017<br>na wijziging |               |                | Rekening 2017 |               |                | Begroting 2016<br>na wijziging |               |                | Rekening 2016 |               |                |
|--------------------------------------------|-----------|----------------------------------|---------------|----------------|--------------------------------|---------------|----------------|---------------|---------------|----------------|--------------------------------|---------------|----------------|---------------|---------------|----------------|
|                                            |           | Baten                            | Lasten        | Saldo          | Baten                          | Lasten        | Saldo          | Baten         | Lasten        | Saldo          | Baten                          | Lasten        | Saldo          | Baten         | Lasten        | Saldo          |
| Veiligheidsbureau                          |           | 1.779                            | 2.236         | -457           | 1.779                          | 2.236         | -457           | 2.290         | 2.525         | -235           | 1.762                          | 2.292         | -530           | 2.215         | 2.548         | -333           |
| Brandweer                                  |           | 5.110                            | 45.273        | -40.163        | 5.110                          | 45.273        | -40.163        | 8.850         | 48.302        | -39.453        | 5.994                          | 45.257        | -39.263        | 8.050         | 48.680        | -40.631        |
| GHOR                                       |           | 827                              | 1.486         | -659           | 827                            | 1.486         | -659           | 996           | 1.518         | -522           | 854                            | 1.572         | -718           | 1.221         | 1.875         | -653           |
| Gemeenten                                  |           | 232                              | 258           | -26            | 232                            | 258           | -26            | 453           | 478           | -25            | 238                            | 252           | -14            | 456           | 468           | -13            |
| <b>Saldo lasten en baten</b>               |           | <b>7.948</b>                     | <b>49.252</b> | <b>-41.304</b> | <b>7.948</b>                   | <b>49.252</b> | <b>-41.304</b> | <b>12.589</b> | <b>52.823</b> | <b>-40.234</b> | <b>8.848</b>                   | <b>49.373</b> | <b>-40.526</b> | <b>11.941</b> | <b>53.571</b> | <b>-41.630</b> |
| <b>Algemene dekkingsmiddelen</b>           |           |                                  |               |                |                                |               |                |               |               |                |                                |               |                |               |               |                |
| Heffing VPB*                               |           |                                  |               | 0              |                                |               | 0              |               |               | 0              |                                |               | 0              |               |               | 0              |
| Gemeentelijke bijdrage                     |           | 41.304                           | 0             | 41.304         | 41.304                         | 0             | 41.304         | 41.304        |               | 41.304         | 40.526                         | 0             | 40.526         | 40.526        | 0             | 40.526         |
| <b>Totaal dekkingsmiddelen</b>             |           | <b>41.304</b>                    | <b>0</b>      | <b>41.304</b>  | <b>41.304</b>                  | <b>0</b>      | <b>41.304</b>  | <b>41.304</b> | <b>0</b>      | <b>41.304</b>  | <b>40.526</b>                  | <b>0</b>      | <b>40.526</b>  | <b>40.526</b> | <b>0</b>      | <b>40.526</b>  |
| <b>Totale saldo lasten en baten</b>        |           |                                  |               |                |                                |               |                |               |               |                |                                |               | <b>0</b>       |               |               | <b>-1104</b>   |
| Onttrekking aan weerstandsvermogen         |           |                                  |               |                |                                |               |                |               |               |                |                                |               | 0              |               |               | 574            |
| <b>Resultaat voor bestemming</b>           |           |                                  |               |                |                                |               |                |               |               | <b>1.070</b>   |                                |               |                |               |               | <b>-530</b>    |
| <b>Toevoeging/onttrekking aan reserves</b> |           |                                  |               |                |                                |               |                | 19            | 577           | -558           | 0                              | 0             | 0              | 708           | 177           | 530            |
| <b>Totaal bestemmingen</b>                 |           |                                  |               |                |                                |               |                | <b>19</b>     | <b>577</b>    | <b>-558</b>    | <b>0</b>                       | <b>0</b>      | <b>0</b>       | <b>708</b>    | <b>177</b>    | <b>530</b>     |
|                                            |           |                                  |               |                |                                |               |                |               |               |                |                                |               |                |               |               |                |
| <b>Resultaat na bestemming</b>             |           |                                  |               |                |                                |               |                |               |               | <b>512</b>     |                                |               |                |               |               | <b>0</b>       |
|                                            |           |                                  |               |                |                                |               |                |               |               |                |                                |               |                |               |               |                |
| <b>Resultaat reguliere bedrijfsvoering</b> |           |                                  |               |                |                                |               |                |               |               | <b>512</b>     |                                |               |                |               |               | <b>0</b>       |

\* Veiligheidsregio Twente heeft over het jaar 2017 nog geen Vpb aangifte gedaan. De verwachting is dat geen van de belastingplichtige activiteiten in 2017 winstgevend zijn geweest. Daarmee is in de jaarrekening geen bedrag opgenomen.

## 4.11 Grondslagen voor resultaat en waardebepaling

### *Algemeen*

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente daarvoor geeft.

### *Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening*

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

### **Balans**

#### **Vaste activa**

#### **Materiële vaste activa met economisch nut**

##### *Overige investeringen met economische nut:*

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of aanschafwaarde. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De aanschafwaarde omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de aanschaf kunnen worden toegerekend (kosten van de architect bij nieuwbouw of de inbouwkosten van de inventaris bij vervoermiddelen). In de aanschafprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Reserves worden niet in mindering gebracht op de boekwaarde van een investering. Deze mogen wel worden gebruikt ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. Bijdragen van derden moeten op de waarde van de investering in mindering worden gebracht indien er een directe relatie aanwezig is met het actief.

Implementatiekosten van software kunnen alleen worden geactiveerd wanneer het een eigen actief betreft of indien er sprake is van gebruiksrechten voor onbepaalde duur. In andere gevallen worden implementatiekosten jaarlijks in de exploitatie begroot en verantwoord.

Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt vanaf het moment van ingebruikneming jaarlijks afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethode dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Bij materieel wordt rekening gehouden met een restwaarde van 5%.

Op grond wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

- |                                       |         |
|---------------------------------------|---------|
| • Gronden en terreinen                | n.v.t.  |
| • Woonruimten                         | 10 - 40 |
| • Bedrijfsgebouwen                    | 10 – 40 |
| • Vervoermiddelen                     | 3 – 20  |
| • Machines, apparaten en installaties | 3 – 10  |
| • Overige materiële vaste activa      | diverse |

##### *Inhaalafschrijving*

Extra afschrijvingen vloeien voort uit duurzame waardeverminderingen van het actief (art. 65 lid 1). De waardevermindering wordt bij constatering als last genomen.

## **Materiële vaste activa met maatschappelijk nut**

Niet van toepassing.

## **Financiële vaste activa**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

## **Vlottende activa**

### Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

### Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

## **Vaste passiva**

### Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd door instemmen van het algemeen bestuur. Dit gebeurt aan de hand van een format waarin wordt aangegeven wat de bestemming is, hoe deze wordt gevormd/gevoed, het wel of niet toevoegen van rente, de looptijd van de reserve en de maximale hoogte van de reserve. Indien het format is vastgesteld kunnen toevoegingen en onttrekkingen plaatsvinden binnen de gestelde normen zonder aanvullend besluit van het algemeen bestuur.

### Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

### Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

## **Vlottende passiva**

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

## 4.12 Toelichting op de balans per 31-12-2017

### 1. Activa

#### Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

|                                              | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|----------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Overige investeringen met een economisch nut | 55.077.593               | 54.274.141               |
| <b>Totaal materiële vaste activa</b>         | <b>55.077.593</b>        | <b>54.274.141</b>        |

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

|                                            | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|--------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Gronden en terreinen                       | 4.010.116                | 4.010.116                |
| Bedrijfsgebouwen                           | 29.824.077               | 30.841.066               |
| Vervoermiddelen                            | 13.237.250               | 10.376.460               |
| Machines, apparaten en installaties        | 282.391                  | 349.563                  |
| Overige materiele vaste activa             | 7.723.759                | 8.696.935                |
| <b>Totaal investeringen economisch nut</b> | <b>55.077.593</b>        | <b>54.274.141</b>        |

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer. De kolom 'bijdragen van derden' is achterwege gelaten, omdat dit niet van toepassing was in 2017.

|                                 | Boekwaarde<br>31-12-2016 | Investering      | Des-<br>investering | Afschrijving     | Correctie*    | Boekwaarde<br>31-12-2017 |
|---------------------------------|--------------------------|------------------|---------------------|------------------|---------------|--------------------------|
| Gronden en terreinen            | 4.010.116                | -                | -                   | -                | -             | 4.010.116                |
| Bedrijfsgebouwen                | 30.841.066               | 262.638          | -                   | 1.279.627        | -             | 29.824.077               |
| Vervoermiddelen                 | 10.376.460               | 4.689.161        | 61.938              | 1.766.433        | -             | 13.237.250               |
| Machines, app. en installaties  | 349.563                  | 96.916           | -                   | 164.088          | -             | 282.391                  |
| Overige materiele vaste activa  | 8.696.935                | 1.543.229        | 11.017              | 2.426.016        | 79.372        | 7.723.759                |
| <b>Totaal invest. econ. nut</b> | <b>54.274.141</b>        | <b>6.591.943</b> | <b>72.955</b>       | <b>5.636.165</b> | <b>79.372</b> | <b>55.077.593</b>        |

\* betreft het afboeken van ontwikkelingskosten RedSuit. Deze kosten bleken bij nader inzien ten onrechte geactiveerd.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld:

|                             | Besteding<br>2017 |
|-----------------------------|-------------------|
| Redvoertuigen               | 2.792.983         |
| Hulpverleningsvoertuigen    | 1.395.315         |
| ICT Werkplekken             | 245.755           |
| Installaties gebouwen       | 230.259           |
| Mobilofoons                 | 190.365           |
| Haakarmvoertuigen           | 178.052           |
| Logistieke voertuigen       | 165.262           |
| <b>Totaal investeringen</b> | <b>5.197.990</b>  |

### 2. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

|                                       | Boekwaarde<br>31-12-2016 | Investering | Des-<br>investering | Afloss. /<br>Afschr. | Afwaar-<br>deringen | Boekwaarde<br>31-12-2017 |
|---------------------------------------|--------------------------|-------------|---------------------|----------------------|---------------------|--------------------------|
| <b>Overige langlopende leningen</b>   |                          |             |                     |                      |                     |                          |
| Hypothecaire leningen personeel       | 72.610                   | -           | -                   | -                    | -                   | 72.610                   |
| <b>Totaal financiële vaste activa</b> | <b>72.610</b>            | <b>-</b>    | <b>-</b>            | <b>-</b>             | <b>-</b>            | <b>72.610</b>            |

Per 31 december 2017 wordt niet overwogen om vaste activa af te stoten.

## Vlottende activa

### 3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

|                                                | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| <b>Vorderingen op openbare lichamen</b>        | 254.710                  | 232.789                  |
| <b>Uitzettingen in 's Rijks schatkist</b>      | 1.250.793                | 1.442.759                |
| <b>Overige vorderingen</b>                     |                          |                          |
| Debiteuren                                     | 330.538                  | 164.174                  |
| Overige vorderingen                            | 63.932                   | 16.378                   |
| Kortlopende vorderingen                        | 323.760                  | 15.891                   |
| <b>Totaal uitzettingen korter dan één jaar</b> | <b>2.223.734</b>         | <b>1.871.991</b>         |

#### Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet.

Middelen buiten de schatkist gehouden:

| Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)                |                                                                                                         |             |            |            |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------------|------------|------------|
| Verslagjaar 2017                                                                         |                                                                                                         |             |            |            |            |
| (1)                                                                                      | Drempelbedrag                                                                                           | 369,3929625 |            |            |            |
|                                                                                          |                                                                                                         | Kwartaal 1  | Kwartaal 2 | Kwartaal 3 | Kwartaal 4 |
| (2)                                                                                      | Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen                               | 386         | 229        | 213        | 171        |
| (3a) = (1) > (2)                                                                         | Ruimte onder het drempelbedrag                                                                          | -           | 140        | 156        | 198        |
| (3b) = (2) > (1)                                                                         | Overschrijding van het drempelbedrag                                                                    | 17          | -          | -          | -          |
| (1) Berekening drempelbedrag                                                             |                                                                                                         |             |            |            |            |
| Verslagjaar                                                                              |                                                                                                         |             |            |            |            |
| (4a)                                                                                     | Begrotingstotaal verslagjaar                                                                            | 49.252      |            |            |            |
| (4b)                                                                                     | Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen                            | 49.252      |            |            |            |
| (4c)                                                                                     | Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat                                    | -           |            |            |            |
| (1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000                              | Drempelbedrag                                                                                           | 369,393     |            |            |            |
| (2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen |                                                                                                         |             |            |            |            |
|                                                                                          |                                                                                                         | Kwartaal 1  | Kwartaal 2 | Kwartaal 3 | Kwartaal 4 |
| (5a)                                                                                     | Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil) | 34.782      | 20.853     | 19.639     | 15.723     |
| (5b)                                                                                     | Dagen in het kwartaal                                                                                   | 90          | 91         | 92         | 92         |
| (2) - (5a) / (5b)                                                                        | Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen                               | 386         | 229        | 213        | 171        |

Voor meer toelichting wordt verwezen naar de paragraaf financiering.



#### 4. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

|                                  | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|----------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Kasgelden                        | 618                      | 1.689                    |
| Rekening-courant tegoeden banken | 150.000                  | 350.000                  |
| <b>Totaal liquide middelen</b>   | <b>150.618</b>           | <b>351.689</b>           |

#### 5. Overlopende activa

De post overlopende activa zijn als volgt te onderscheiden:

|                                                                                 | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| <b>Overige vooruitbetaalde bedragen</b>                                         | 413.207                  | 483.431                  |
| <b>Nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen:</b> |                          |                          |
| Europese overheidslichamen                                                      | -                        | -                        |
| het Rijk                                                                        | -                        | -                        |
| overige Nederlandse overheidslichamen                                           | 348.858                  | 389.492                  |
| <b>Overige nog te ontvangen bedragen</b>                                        | 14.402                   | 177.371                  |
| <b>Totaal overlopende activa</b>                                                | <b>776.466</b>           | <b>1.050.295</b>         |

Overige vooruitbetaalde bedragen is als volgt opgebouwd:

- Verantwoording repressieve opleidingen ad. € 234.412,-.
- Diverse licentiekosten voor het dienstjaar 2018 die eind 2017 zijn betaald ad. € 105.648,-.
- Rechtsbijstand- en overheid meerkeuzepolis voor het dienstjaar 2018 die eind 2017 is betaald ad. € 35.562,-.
- Overige facturen die betrekking hebben op het dienstjaar 2018 die eind 2017 zijn betaald ad. € 37.621,-.

#### Passiva

##### Vaste passiva

#### 6. Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

|                              | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Algemene Reserve             | 1.164.441-               | 1.535.624-               |
| Bestemmingsreserves:         |                          |                          |
| overige bestemmingsreserves  | 1.795.493                | 1.608.711                |
| Resultaat na bestemming      | 511.923                  | -                        |
| <b>Totaal eigen vermogen</b> | <b>1.142.974</b>         | <b>73.087</b>            |

De algemene reserve is als volgt opgebouwd:

- Algemene reserve: € 404.346
- Reserve FLO Enschede: € 1.513.471 -
- Reserve FLO Borne: € 55.318 -

##### Reserve FLO Enschede

Gemeente Enschede en Veiligheidsregio Twente hebben op 16 oktober 2013 sluitende afspraken gemaakt over de afwikkeling van het FLO-dossier brandweer Enschede. Deze additionele set afspraken is vastgelegd in een juridisch bindende overeenkomst. Onderdeel van de afspraak is dat Veiligheidsregio Twente een vordering van gemeente Enschede ad. € 1.980.000 accepteert die bestaat uit in het verleden gemaakte FLO-kosten. Om deze last niet af te wentelen op de overige gemeenten is in het AB overleg van 30 juni 2014 besloten om hiervoor een bestemmingsreserve in te stellen. Per ultimo 2017 is de stand van de reserve als uitvloeisel van deze FLO afspraak bijgesteld tot € 1.513.471 -.

##### Reserve FLO Borne

Per 1 januari 2006 is het FLO bij de brandweer herzien en wordt de 2<sup>e</sup> loopbaan ingevoerd. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen is FLO-overgangsrecht afgesproken. De gemeenten hebben afzonderlijk structureel budget ingebracht. Resultaten op deze begrotingspost dienen op enig moment afzonderlijk met

betrokken gemeenten te worden verrekend. In dat kader is in het AB overleg van 30 juni 2014 besloten om per gemeente een egalisatiereserve in te stellen. Aanvankelijk is hierbij aangenomen dat de afspraken over de financiering van het FLO-overgangsrecht voor het eerst in 2016 zal worden geëvalueerd. Inmiddels is het FLO-overgangsrecht zelf aan herziening onderhevig. De landelijke uitkomsten dienen in dit kader te worden afgewacht.

In het BBV staat dat het niet mogelijk/toegestaan is om een negatieve bestemmingsreserve te vormen. Derhalve zijn de bovenstaande reserves op verzoek van de accountant en conform besloten in het AB overleg van 29 juni 2015 tijdelijk in minder gebracht op de algemene reserve.

#### 7. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

|                                                        | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|--------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| <b>Onderhandse leningen van:</b>                       |                          |                          |
| Binnenlandse banken en overige financiële instellingen | 40.500.000               | 35.500.000               |
| <b>IKB*</b>                                            | -                        | 785.859                  |
| <b>Totaal vaste schulden van één jaar of langer</b>    | <b>40.500.000</b>        | <b>36.285.859</b>        |

\* het individueel keuzebudget is ingevoerd in 2018 waardoor de meerkosten (7 maanden vakantiegeld) die in 2017 zijn opgenomen worden uitbetaald in 2018. Hierdoor is IKB omgezet in een kortlopende schuld.

De leningenportefeuille ziet er als volgt uit:

| Lening            | Looptijd             | Aangetrokken bij |
|-------------------|----------------------|------------------|
| 3.000.000         | 4 jaar en 363 dagen  | BNG              |
| 2.300.000         | 5 jaar               | NWB              |
| 2.500.000         | 5 jaar               | NWB              |
| 3.000.000         | 9 jaar en 364 dagen  | BNG              |
| 2.200.000         | 10 jaar              | BNG              |
| 2.500.000         | 10 jaar              | Gemeente Huizen  |
| 5.000.000         | 14 jaar en 365 dagen | BNG              |
| 5.000.000         | 20 jaar              | NWB              |
| 5.000.000         | 25 jaar              | NWB              |
| 10.000.000        | 30 jaar              | NWB              |
| <b>40.500.000</b> |                      |                  |

De rentelasten van de bovenstaande leningenportefeuille bedraagt in 2017 € 1.113.069,-.

## 8. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

|                                         | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|-----------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| <b>Kasgeldleningen</b>                  | 4.000.000                | 8.000.000                |
| <b>Overige schulden</b>                 |                          |                          |
| <u>Crediteuren</u>                      | 1.620.176                | 2.430.541                |
| <u>Diverse overige schuldenschulden</u> |                          |                          |
| nog te betalen                          | 6.158.828                | 6.668.228                |
| kortlopende verplichtingen              | 3.630                    | 6.839                    |
| kruisposten                             | 809.787                  | 726.718                  |
| <b>IKB</b>                              | 785.859                  | -                        |
| <b>Totaal netto vlottende schulden</b>  | <b>13.378.280</b>        | <b>17.832.326</b>        |

### Nog te betalen

Boekwaarde per 31-12-2017 bestaat voornamelijk uit de volgende bedragen:

- Af te dragen loonbelasting: € 1.280.804,-.
- Af te dragen BTW: € 149.311,-.
- Afrekening FLO Enschede: € 50.270,-. Betreft de afrekening van de bestaande regeling in 2017.
- Te betalen rente vaste geldleningen over 2017: 902.545,-.
- DVO Regio Twente: € 198.179,-. De factuur voor o.a. de huur van het regiokantoor is begin 2018 gestuurd.
- Subsidie IOV: € 354.828,-. De afwikkeling van de subsidie IOV heeft plaatsgevonden in 2017. De laatste betalingen van de kosten die gemaakt zijn in het boekjaar 2017 zal plaatsvinden in 2018.
- Uit te betalen vergoedingen over 2016: 605.752,-. In 2014 is besloten om de vergoedingen om de twee maanden uit te betalen. De vergoedingen over november en december 2017 zijn respectievelijk in januari en februari 2018 uitbetaald.
- Overige facturen die betrekking hebben op het boekjaar 2017 (o.a. detacheringen, WKR) waarvan de betaling in 2018 zal plaatsvinden: € 604.539,-.
- FLO constructie van gemeente Enschede: € 1.981.790,-.

Op 16 oktober 2013 zijn gemeenten Enschede en Veiligheidsregio Twente definitief overeengekomen tot afwikkeling van het FLO-dossier brandweer Enschede. De afspraak is vastgelegd in een juridisch bindende (en van weerszijde ondertekende) overeenkomst. Onderdeel van de afspraak is dat de vordering ad € 1.981.790,- die gemeente Enschede in achterliggende jaren op dit dossier op Veiligheidsregio Twente heeft opgebouwd, ook als schuld in de boeken van Veiligheidsregio Twente wordt opgenomen. De verplichting is te billijken in de wetenschap dat het FLO-overgangsrecht op termijn leidt tot vrijval van budget dat gemeente Enschede met ingang van 2013 inbrengt. Met deze vrijval zal de opgenomen schuld stapsgewijs in de periode 2017-2020 worden afgelost.

De schuld van € 1.981.790,- is in boekjaar 2013 volledig als last genomen in de exploitatie. Om de exploitatielast van dekking te voorzien is een egaliseringsreserve FLO-Enschede ingesteld. De betreffende reserve heeft in 2016 een negatieve stand. Deze stand is echter te verantwoorden vanwege de budgettaire vrijval op termijn. Met deze vrijval wordt het negatieve saldo met ingang van 2017 in tranches (t/m 2024) aangezuiverd. Tegelijkertijd wordt in de periode 2017-2020 de schuld die de organisatie is aangegaan met gemeente Enschede vereffend (cash-out).

De schuld wordt beschouwd als een kortlopende verplichting, omdat aan de overeenkomst met Enschede geen bepalingen voor rentevergoeding verbonden zitten.

Onderstreept wordt dat de financiering van het FLO-overgangsrecht (waarvan deze transitorische post onderdeel vormt) een bilaterale constructie is tussen betrokken gemeente en Veiligheidsregio Twente. Financiële effecten die het gevolg zijn van FLO-beleid en 2<sup>e</sup> loopbaanbeleid (in positieve dan wel negatieve zin) worden afzonderlijk verrekend met de desbetreffende gemeente.

### Kruisposten

Kruisposten heeft voor € 798.239,- betrekking op de rekening-courant verhouding tussen VRT en Meldkamer Twente. De rekening-courant verhouding is ingesteld om het betalingsverkeer voor de stichting Meldkamer Twente als verbonden partij van de VRT te regelen.

## 9. Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

|                                          | Boekwaarde<br>31-12-2017 | Boekwaarde<br>31-12-2016 |
|------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| <b>Vooruitontvangen bedragen</b>         |                          |                          |
| Europese overheidslichamen               | 10.822                   | -                        |
| het Rijk                                 | 2.872.843                | 2.957.538                |
| Overige Nederlandse overheidslichamen    | 396.102                  | 471.916                  |
| <b>Totaal vooruitontvangen bedragen:</b> | <b>3.279.767</b>         | <b>3.429.454</b>         |

Het verloop van de vooruitontvangen bedragen in 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

|                                              | Boekwaarde<br>31-12-2016 | Correctie* | Vermeerdering    | Vermindering     | Boekwaarde<br>31-12-2017 |
|----------------------------------------------|--------------------------|------------|------------------|------------------|--------------------------|
| <b>Europese overheidslichamen</b>            | -                        | -          | <b>10.822</b>    | -                | <b>10.822</b>            |
| V&K / Kenniscentrum                          |                          |            | 10.822           |                  | 10.822                   |
| <b>Het Rijk</b>                              | <b>2.957.542</b>         | -          | <b>6.568.675</b> | <b>6.653.372</b> | <b>2.872.845</b>         |
| S&O / Management                             | 144.639                  |            |                  | 26.549           | 118.090                  |
| S&O / Strategie & Beleid                     | 38.329                   |            |                  |                  | 38.329                   |
| BVL / Brandveilig Leven                      | 89.130                   | 50.000     |                  | 139.130          | -                        |
| V&K / Opleiden & oefenen                     | 19.070                   |            |                  |                  | 19.070                   |
| V&K / Kenniscentrum                          | 236.249                  | 10.000     | 158.631          | 288.126          | 116.754                  |
| B&T / Service & Beheer                       | 9.371                    |            |                  |                  | 9.371                    |
| Repressie / Management                       | 20.000                   |            |                  |                  | 20.000                   |
| GHOR / Management                            | 467.024                  | -25.000    |                  | 31.933           | 410.091                  |
| Gemeenten                                    | 52.160                   |            |                  |                  | 52.160                   |
| IVZ                                          | -                        |            | 99.275           | 80.206           | 19.069                   |
| VB / Management                              | 1.290.356                | -35.000    | 175.000          | 73.015           | 1.357.341                |
| Bestuur                                      | 591.215                  |            | 6.135.769        | 6.014.412        | 712.572                  |
| <b>Overige Nederlandse overheidslichamen</b> | <b>471.916</b>           | -          | <b>183.024</b>   | <b>258.838</b>   | <b>396.102</b>           |
| S&O / Strategie & Beleid                     | 16.000                   |            |                  | 8.000            | 8.000                    |
| V&K / Kenniscentrum                          | 276.881                  |            |                  | 74.130           | 202.751                  |
| Repressie / Management                       | 80.000                   |            |                  |                  | 80.000                   |
| IVZ                                          | 78.471                   |            |                  | 55.277           | 23.194                   |
| IVZ/ Subsidies                               | -                        |            | 127.782          | 77.989           | 49.793                   |
| VB / Management                              | 20.564                   |            | 55.242           | 43.440           | 32.365                   |
| <b>Totaal</b>                                | <b>3.429.458</b>         | -          | <b>6.762.521</b> | <b>6.912.209</b> | <b>3.279.769</b>         |

\* betreft interne correctieboekingen n.a.v. herschikking incidentele middelen.

### Langlopende financiële verplichtingen

In het kader van de overdracht de brandweer zijn de contracten geïnventariseerd en voor zover mogelijk gekwantificeerd. Per ultimo 2017 beschikt de Veiligheidsregio Twente over ca. 105 lopende contracten die voornamelijk betrekking hebben op de volgende organisatieonderdelen:

- Gebouwenbeheer;
- Informatievoorziening;
- Algemeen beheer.

De contractwaarde is in totaal berekend op € 9.376.769,-.

#### 4.13 Toelichting op de mutaties van de reserves

In deze paragraaf worden de mutaties van de reserves toegelicht, de aard, reden en het oordeel per 31-12-2017 van de onderstaande reserves zijn te vinden in bijlage 3.

| Naam reserve                      | Saldo<br>01-01-2017 | Resultaatbestemming<br>2016 | Toevoegingen<br>2017 | Onttrekkingen<br>2017 | Saldo<br>31-12-2017 |
|-----------------------------------|---------------------|-----------------------------|----------------------|-----------------------|---------------------|
| <b>Algemene reserve</b>           |                     |                             |                      |                       |                     |
| Algemene reserve                  | 404.346             |                             |                      |                       | 404.346             |
| Reserve FLO Enschede              | -1.919.680          |                             | 406.208              |                       | -1.513.472          |
| Reserve FLO Borne                 | -20.292             |                             | - 35.026             |                       | -55.318             |
| <b>Totaal algemene reserve</b>    | <b>-1.535.626</b>   | <b>-</b>                    | <b>371.183</b>       | <b>0</b>              | <b>-1.164.444</b>   |
| <b>Bestemmingsreserves</b>        |                     |                             |                      |                       |                     |
| Onderhoudskosten Meldkamer        | 28.058              |                             |                      |                       | 28.058              |
| Brandweermaterieelplan            | 192.941             |                             |                      | 19.433                | 173.508             |
| Bedrijfsvoering Troned/ TSC       | 3.877               |                             | 144.128              |                       | 148.005             |
| FLO Almelo                        | 483.763             |                             | - 19.436             |                       | 464.327             |
| FLO Hengelo                       | 633.071             |                             | 81.523               |                       | 714.593             |
| Innovatie                         | 267.001             |                             |                      |                       | 267.001             |
| <b>Totaal bestemmingsreserves</b> | <b>1.608.711</b>    | <b>-</b>                    | <b>206.215</b>       | <b>19.433</b>         | <b>1.795.492</b>    |
| <b>Totaal reserves</b>            | <b>73.085</b>       | <b>-</b>                    | <b>577.398</b>       | <b>19.433</b>         | <b>631.050</b>      |

#### 4.14 Toelichting op de mutaties van de voorzieningen

In 2017 zijn er geen voorzieningen aanwezig.

#### 4.15 Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) (semi) publieke sector is per 1 januari 2013 van kracht en stelt maxima aan de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevendenden in de (semi) publieke sector. De WNT zegt dat de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevendenden niet mag uitstijgen boven een beloningsmaximum. Dit komt voor het boekjaar 2017 neer op een bedrag van € 181.000,- (inclusief belaste onkostenvergoeding en werkgeversbijdrage pensioenpremie). Daarnaast geldt een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000,- dan wel naar rato van voltijdsdienstverband.

##### 1. Bezoldiging topfunctionarissen

| bedragen x € 1                                              | H.G.W. Meuleman                        | S.J.M. Wevers                  |
|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------|
| Functiegegevens                                             | Secretaris, hoofd<br>Veiligheidsbureau | Commandant<br>Brandweer Twente |
| Aanvang en einde functievervulling in 2017                  | 1/1 - 31/12                            | 1/1 - 31/12                    |
| Deeltijdfactor in fte                                       | 1                                      | 1                              |
| Gewezen topfunctionaris?                                    | nee                                    | nee                            |
| (Fictieve) dienstbetrekking?                                | nee                                    | nee                            |
| <b>Bezoldiging</b>                                          |                                        |                                |
| Beloning plus belastbare<br>onkostenvergoedingen            | € 111.788,58                           | € 141.298,65                   |
| Beloningen betaalbaar op termijn                            | € 16.802,40                            | € 16.653,00                    |
| <i>Subtotaal</i>                                            | € 128.590,98                           | € 157.951,65                   |
|                                                             |                                        |                                |
| Individueel toepasselijke<br>bezoldigingsmaximum            | € 181.000,00                           | € 181.000,00                   |
|                                                             |                                        |                                |
| -/- Onverschuldigd betaald bedrag                           | N.v.t.                                 | N.v.t.                         |
| <b>Totale bezoldiging</b>                                   | <b>€ 128.590,98</b>                    | <b>€ 157.951,65</b>            |
| Reden waarom de overschrijding al dan niet<br>is toegestaan | N.v.t.                                 | N.v.t.                         |
| bedragen x € 1                                              | H.G.W. Meuleman                        | S.J.M. Wevers                  |
| Gegevens 2016                                               |                                        |                                |
| Aanvang en einde functievervulling in 2016                  | 1/1 - 31/12                            | 1/1 - 31/12                    |
| Deeltijdfactor 2016 in fte                                  | 1                                      | 1                              |
|                                                             |                                        |                                |
| Beloning plus belastbare<br>onkostenvergoedingen            | € 110.569,40                           | € 140.576,49                   |
| Beloningen betaalbaar op termijn                            | € 14.477,28                            | € 15.174,48                    |
| <b>Totale bezoldiging 2016</b>                              | <b>€ 125.046,68</b>                    | <b>€ 155.750,97</b>            |

## 2. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

| bedragen x € 1                                | MAR. Krisman                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Functiegegevens                               | Programmacoördinator                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Aanvang en einde functievervulling in 2017    | 1/1 - 31/12                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Deeltijdfactor in fte                         | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Bezoldiging</b>                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen | € 172.619,44                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Beloningen betaalbaar op termijn              | € 16.570,92                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Totale bezoldiging</b>                     | <b>€ 189.190,36</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum | € 181.000,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Verplichte motivering                         | <p>De lichte overschrijding van de WNT-norm voor dhr. Krisman is in belangrijke mate een gevolg van de affinanciering van zijn FLO-rechten (lees afstand doen van zijn toekomstige FLO-rechten). Deze afspraak is een uitvloeisel van de beleidslijn van het dagelijks bestuur (DB-besluit d.d. 5 maart 2014) om een moreel appel te doen op het FLO-gerechtigde personeel dat een officiersfunctie of hoger bekleedt.</p> <p>De toelichting op (en specificatie van) de salarisopbouw van dhr. Krisman in boekjaar 2018 is ter controle voorgelegd aan de accountant.</p> |
| bedragen x € 1                                | MAR. Krisman                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Gegevens 2016                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Functie(s) in 2016                            | Sectorhoofd Repressie, Programmacoördinator                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Aanvang en einde functievervulling in 2016    | 1/1 - 31/12                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Deeltijdfactor 2016 in fte                    | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen | € 109.111,83                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Beloningen betaalbaar op termijn              | € 14.140,80                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Totale bezoldiging 2016</b>                | <b>€ 123.252,63</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |



### 3. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700,- of minder

| Naam topfunctionaris                  | Functie       |
|---------------------------------------|---------------|
| de heer A. Gerritsen                  | AB Lid        |
| de heer mr. drs. R.G. Welten          | AB Lid        |
| mevrouw I. Bakker                     | AB Lid        |
| de heer dr. G.O. van Veldhuizen       | Voorzitter AB |
| de heer G.J. Kok                      | AB Lid        |
| mevrouw A.H. Raven BA                 | AB Lid        |
| de heer drs. S.W.J.G. Schelberg       | AB Lid        |
| mevrouw drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel | AB Lid        |
| de heer mr. drs. M. Sijbom            | AB Lid        |
| de heer JP. Gebben                    | AB Lid        |
| de heer drs. T.J. Schouten            | AB Lid        |
| de heer A.C. Hofland                  | AB Lid        |
| mevrouw M.A.W. Haverkamp-Wenker       | AB Lid        |
| de heer ir. C.L. Visser               | AB Lid        |
| mevrouw drs. A.E.H. van der Kolk      | AB Lid        |
| de heer ing. J.H.M. Robben            | AB Lid        |
| de heer A. Gerritsen                  | DB lid        |
| de heer dr. G.O. van Veldhuizen       | DB lid        |
| de heer drs. S.W.J.G. Schelberg       | DB lid        |
| de heer A.C. Hofland                  | DB lid        |
| de heer drs. T.J. Schouten            | DB lid        |

## 4.16 Analyse rekeningresultaat

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste afwijkingen van lasten en baten ten opzichte van de begroting. Dit overzicht geeft aan, het rekeningresultaat voor bestemming, een overzicht (met specificatie) van de beschikkingen over de reserves en het rekeningresultaat na deze beschikking.

|                                                                     |  | + = overschrijding<br>- = onderschrijding |              |                |
|---------------------------------------------------------------------|--|-------------------------------------------|--------------|----------------|
| (x 1.000)                                                           |  | Lasten                                    | Baten        | Saldo          |
| <b>Primitieve begroting</b>                                         |  | <b>49.252</b>                             | <b>7.948</b> | <b>41.304-</b> |
| Loon- en prijsindex 2016                                            |  |                                           |              |                |
| <b>Begroting na wijziging</b>                                       |  | <b>49.252</b>                             | <b>7.948</b> | <b>41.304-</b> |
| Interne verrekeningen                                               |  |                                           |              |                |
| <b>Na interne verrekeningen</b>                                     |  | <b>49.252</b>                             | <b>7.948</b> | <b>41.304-</b> |
| Administratieve wijziging                                           |  |                                           |              |                |
| <b>Na wijziging administratief</b>                                  |  | <b>49.252</b>                             | <b>7.948</b> | <b>41.304-</b> |
| Saldo lasten en baten                                               |  | 52.823                                    | 12.589       | 41.304-        |
| Onttrekking aan weerstandsvermogen                                  |  |                                           |              |                |
| <b>Verschil realisatie voor bestemming - begroting na wijziging</b> |  | <b>3.571</b>                              | <b>4.640</b> | <b>1.070-</b>  |

### Verklaring:

#### Personeelskosten

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |            |            |             |
|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|-------------|
| Salarissen                     | Lasten: veroorzaakt door CAO ontwikkelingen in combinatie met de gestegen pensioenpremies. Daarnaast is de werkelijke periodiek (gewogen gemiddelde) hoger dan de begrotingsnorm (max -1). Ook is een deel van de vacatures ingevuld door externen, wat doorgaans duurder is. Daarnaast is er noodgedwongen extra inzet geweest van menskracht voor bepaalde projecten.<br>Baten: hogere baten vanwege niet begrote inkomsten uit UWV, schade uitkeringen en opbrengsten uit detacheringen. | 1.200      | 760        | 440-        |
| Vergoedingen                   | Lasten: deels veroorzaakt doordat de vergoedingen zijn geïndexeerd met 2,3% terwijl de CAO verhoging lager uitvalt (1%). Daarnaast zijn de effecten van het overgangsprotocol volledig uitgewerkt. De omvang van uitbetaalde uitruk- en oefenvergoedingen is in 2017 geringer geweest dan begroot.                                                                                                                                                                                          | 339-       | -          | 339         |
| <b>Totaal personeelskosten</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>861</b> | <b>760</b> | <b>101-</b> |

#### Materiële kosten

|                 |                                                                                                                                                                                                                              |      |     |      |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----|------|
| Exploitatie OMS | Lasten: deels veroorzaakt door een tijdelijk knelpunt in de bedrijfsvoering (outsourcing). Overige deel komt voort uit gewijzigde aansluitkosten en tijdelijk doorlopende verbindingskosten na opzegging van het abonnement. | 169  | 7-  | 176- |
| FLO             | Lasten: uitgaven voor FLO waren in 2017 lager dan geraamd. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserves.                                                                                                   | 433- | -   | 433  |
| Gebouwen        | Lasten: investeringsbudget is ontoereikend voor de onroerende activa. Verder was er sprake van hogere servicekosten (catering, schoonmaak en energie).<br>Baten: betreft voornamelijk ontvangen schade uitkering             | 78   | 96  | 18   |
| Materieel       | Lasten: toe te schrijven aan de lage brandstofprijzen en de invoering van restwaardes wat heeft geleid tot lagere afschrijvingslasten.<br>Baten: betreft de verkoop van buiten gebruik gesteld grootschalig materieel        | 215- | 226 | 441  |

|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |              |              |              |
|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|
| Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen                   | Lasten: betreft een nadeel op de kapitaallasten na de geleidelijke vervanging van bluskleding, dienstkleding en ademluchtapparatuur. Verder heeft er een versnelde afschrijving plaatsgevonden op de chemiepakken.                                                                                                                       | 99           | 24-          | 123-         |
| Gemeenschappelijk Meldkamer                                      | Lasten: lagere lasten door het uitstellen van investeringen i.v.m. de meldkamertransitie. Baten: de bijdragen van derden zijn lager dan begroot.                                                                                                                                                                                         | 203-         | 128-         | 75           |
| Vakbekwaamheid: Oefenen                                          | Lasten: deels een gevolg van de onderuitputting op het investeringsbudget voor oefenmaterialen. Verder zijn door opgelopen vertraging in de landelijke ontwikkelingen de chauffeurstrainingen doorgeschoven naar 2018. Baten: hogere baten door deels doorbelasten van kosten van oefenweek Zweden en deels door verkoop oefenmaterieel. | 119-         | 57           | 176          |
| Vakbekwaamheid: Opleiden                                         | Lasten: voornamelijk veroorzaakt door lage consumptie van repressieve opleidingen. Om diverse redenen zijn er verscheidene opleidingen uit het opleidingsplan niet doorgegaan.                                                                                                                                                           | 82-          | 10           | 92           |
| Twente Safety Campus                                             | Lasten en Baten: de lasten op Twente Safety Campus die gedekt zijn vanuit inkomsten (verkoop trainingen). Het positief saldo van 2017 wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserve.                                                                                                                                               | 2.140        | 2.285        | 144          |
| Financieringsresultaat                                           | Lasten: het rentevoordeel volgt uit het feit dat een deel van de langlopende activa deels met kortlopende middelen en deels met niet-rentedragende rijksmiddelen is gefinancierd. Baten: nadeel veroorzaakt door hogere kapitaallasten dan begroot.                                                                                      | 474-         | 82-          | 392          |
| Beleidslijn rekeningsaldo 2017                                   | Baten: Betreft de pro-rato vereffening van rijks gelden en gemeentelijke gelden teneinde het rekeningsaldo vast te kunnen stellen.                                                                                                                                                                                                       | -            | 75-          | 75-          |
| Niet geëffectueerde bezuinigingen                                | Lasten en baten: De bezuinigingsoperatie loopt sinds 1-1-2016 enigszins achter op schema. Vooralsnog wordt uitgegaan van een volledige realisatie van het afgesproken bezuinigingspakket, zij het met enige vertraging.                                                                                                                  | 510          | 248          | 262-         |
| Diverse projecten                                                | Lasten en baten: In 2017 zijn verschillende projecten gedraaid waarvoor subsidies, incidentele middelen en bestemmingsreserves zijn aangewend.                                                                                                                                                                                           | 752          | 741          | 11-          |
| ICT                                                              | Lasten: wordt grotendeels veroorzaakt door de uitgaven op software en licenties. Baten: betreft de kosten die zijn doorbelast naar de gebruikers/partners.                                                                                                                                                                               | 96           | 108          | 12           |
| Overig                                                           | Betreft restant van mee- en tegenvallers (o.a. bedrijfsvoeringstaken)                                                                                                                                                                                                                                                                    | 392          | 427          | 35           |
| <b>Totaal materiele kosten</b>                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>2.710</b> | <b>3.882</b> | <b>1.171</b> |
| <b>Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten</b>            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>3.571</b> | <b>4.640</b> | <b>1.070</b> |
| <b>Toevoegingen / onttrekkingen reserves</b>                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>577</b>   | <b>19</b>    | <b>558-</b>  |
| <b>Verschil gerealiseerde resultaat – begroting na wijziging</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>4.149</b> | <b>4.659</b> | <b>512</b>   |
| <b>Gerealiseerde resultaat</b>                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |              |              | <b>512</b>   |

#### 4.17 Algemene dekkingsmiddelen

##### Gemeentelijke bijdrage

|                                          | Realisatie<br>Begrotingsjaar | Raming<br>Begrotingsjaar<br>na wijziging | Raming<br>Begrotingsjaar<br>voor wijziging |
|------------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Baten</b>                             | 40.234.342                   | 41.304.228                               | 41.304.228                                 |
| <b>Lasten</b>                            |                              |                                          |                                            |
| <b>Saldo exclusief mutaties reserves</b> | <b>40.234.342</b>            | <b>41.304.228</b>                        | <b>41.304.228</b>                          |
| Toevoeging/onttrekking aan reserve       | 557.964                      |                                          |                                            |
| <b>Saldo inclusief mutaties reserves</b> | <b>40.792.306</b>            | <b>41.304.228</b>                        | <b>41.304.228</b>                          |

#### 4.18 Overzicht van incidentele baten en lasten

| Incidentele baten                     | Realisatie<br>begrotingsjaar | Raming<br>begrotingsjaar<br>na wijziging | Raming<br>begrotingsjaar<br>voor wijziging |
|---------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Brandweer</b>                      |                              |                                          |                                            |
| Diverse projecten                     | 813                          | 0                                        | 0                                          |
| Verkoop roerende en onroerende activa | 338                          | 0                                        | 0                                          |
| <b>Multidisciplinaire onderwerpen</b> |                              |                                          |                                            |
| Diverse projecten                     | 468                          | 0                                        | 0                                          |
| <b>GHOR</b>                           |                              |                                          |                                            |
| Diverse projecten                     | 53                           | 0                                        | 0                                          |
| <b>Totaal incidentele baten</b>       | <b>1.672</b>                 | <b>0</b>                                 | <b>0</b>                                   |

| Incidentele lasten                    | Realisatie<br>Begrotingsjaar | Raming<br>begrotingsjaar<br>na wijziging | Raming<br>Begrotingsjaar<br>voor wijziging |
|---------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Brandweer</b>                      |                              |                                          |                                            |
| Diverse projecten                     | 847                          | 0                                        | 0                                          |
| Verkoop voertuigen                    | 46                           | 0                                        | 0                                          |
| <b>Multidisciplinaire onderwerpen</b> |                              |                                          |                                            |
| Diverse projecten                     | 451                          | 0                                        | 0                                          |
| <b>GHOR</b>                           |                              |                                          |                                            |
| Diverse projecten                     | 52                           | 0                                        | 0                                          |
| <b>Totaal incidentele lasten</b>      | <b>1.396</b>                 | <b>0</b>                                 | <b>0</b>                                   |

## **Toelichting:**

### **Brandweer**

#### Diverse projecten

In 2017 zijn binnen de programma brandweer verschillende projecten uitgevoerd, die grotendeels zijn gedekt met inkomsten van het Rijk, subsidies, partners dan wel anderszins. Deze projectmatige activiteiten zijn niet in de primitieve begroting weergegeven. Het gaat hierbij om o.a. de volgende projecten:

- Safety Field Lab
- Impuls Omgevingsveiligheid
- Risk Factory
- Overige projecten
- RedSuit

#### Verkoop roerende en onroerende activa

In 2017 zijn een aantal voertuigen en één gebouw verkocht. Hier tegenover staan de extra afschrijvingslasten i.v.m. het afboeken van de restant boekwaarde van de verkochte voertuigen.

### **Multidisciplinaire onderwerpen**

#### Diverse projecten

In 2017 zijn binnen het programma multidisciplinaire onderwerpen verschillende projecten uitgevoerd, die grotendeels zijn gedekt met inkomsten van het Rijk, subsidies, partners dan wel anderszins. Deze projectmatige activiteiten zijn niet in de primitieve begroting weergegeven. Het gaat hierbij om o.a. de volgende projecten:

- Aanpak verwarde personen
- Aanpak woninginbraken
- Veiligheidsstrategie
- CO24/ 10 in Twente
- Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk Oost Nederland
- Overige projecten

### **GHOR**

#### Diverse projecten

In 2017 zijn er binnen de programma GHOR verschillende projecten uitgevoerd die grotendeels zijn gedekt met inkomsten van het Rijk, partners dan wel anderszins. Deze projectmatige activiteiten zijn niet in de primitieve begroting weergegeven. Het gaat hierbij om de o.a. de volgende projecten:

- Zuidkamp
- Versterken kwaliteitszorg
- Prepare

#### 4.19 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Normering van de begrotingsrechtmatigheid conform het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2012 e.v. van Veiligheidsregio Twente.

Legenda:

Rechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
- b) past binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig kon worden gesignaleerd;
- c) bij het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden nadat de overhead is toegerekend, mits op de kostenplaatsen geen overschrijdingen voorkomen en past binnen het geformuleerde beleid;
- d) het gevolg is van een hoger investeringsbedrag in een voorgaand jaar.

Onrechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) past binnen het bestaande beleid maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd;
- b) niet past binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
- c) gevolg is van een activiteit die achteraf als onrechtmatig moet worden beschouwd;
- d) leidt tot kosten binnen de begroting, waarvoor minder prestaties zijn geleverd.

Kostenoverschrijdingen die op grond van het voorgaande als onrechtmatig moeten worden gekwalificeerd, worden hierna op programmaniveau geanalyseerd. Deze worden, voorzien van een toelichting, aan het algemeen bestuur verantwoord.

| Omschrijving                           | Begroting na wijziging |               |                | Realisatie    |               |                | Begrotingsafwijking |              |              | waarvan<br>rechtmatige<br>lasten | waarvan<br>onrechtmatige<br>lasten | op grond<br>van<br>categorie |
|----------------------------------------|------------------------|---------------|----------------|---------------|---------------|----------------|---------------------|--------------|--------------|----------------------------------|------------------------------------|------------------------------|
|                                        | Baten                  | Lasten        | Saldo          | Baten         | Lasten        | Saldo          | Baten               | Lasten       | Saldo        |                                  |                                    |                              |
| Veiligheidsbureau                      | 1.779                  | 2.236         | -457           | 2.290         | 2.525         | -235           | 510                 | 289          | 222          | 289                              | -                                  |                              |
| Brandweer                              | 5.110                  | 45.273        | -40.163        | 8.850         | 48.302        | -39.453        | 3.740               | 3.030        | 710          | 3.030                            | -                                  |                              |
| GHOR                                   | 827                    | 1.486         | -659           | 996           | 1.518         | -522           | 170                 | 33           | 137          | 33                               | -                                  |                              |
| Gemeenten                              | 232                    | 258           | -26            | 453           | 478           | -25            | 220                 | 219          | 1            | 219                              | -                                  |                              |
| <b>Totaal lasten en baten</b>          | <b>7.948</b>           | <b>49.252</b> | <b>-41.304</b> | <b>12.589</b> | <b>52.823</b> | <b>-40.234</b> | <b>4.640</b>        | <b>3.571</b> | <b>1.070</b> | <b>3.571</b>                     | <b>-</b>                           |                              |
| <b>Algemene dekkingsmiddelen</b>       |                        |               |                |               |               |                |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
| Gemeentelijke bijdrage                 | 41.304                 | -             | 41.304         | 41.304        | -             | 41.304         |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
| <b>Subtotaal alg. dekkingsmiddelen</b> | <b>41.304</b>          | <b>-</b>      | <b>41.304</b>  | <b>41.304</b> | <b>-</b>      | <b>41.304</b>  |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
| Onvoorzien                             |                        |               |                |               |               |                |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
| Onttrekking aan weerstandsvermogen     |                        |               |                |               |               |                |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
| <b>Resultaat voor bestemming</b>       |                        |               |                |               |               | <b>1.070</b>   |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
| Toevoeging/ onttrekking aan reserves   |                        |               |                | 19            | 577           | -558           |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
| <b>Subtotaal mutaties reserves</b>     |                        |               |                | <b>19</b>     | <b>577</b>    | <b>512</b>     |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
|                                        |                        |               |                |               |               |                |                     |              |              |                                  |                                    |                              |
| <b>Resultaat na bestemming</b>         |                        |               |                |               |               | <b>512</b>     |                     |              |              |                                  |                                    |                              |



## Toelichting

### Algemeen

Overeenkomstig de bepalingen in het BBV worden alleen de voornaamste begrotingsoverschrijdingen op de lasten nader toegelicht. Uit de analyse blijkt dat in het algemeen hogere lasten in grote mate worden gecompenseerd door hogere inkomsten, cq. lagere uitgaven op andere posten.

| Begrotingsoverschrijding                                             |                                            | € 3.571.000 |
|----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------|
| Rechtmatige begrotingsoverschrijding                                 |                                            | € 3.571.000 |
| Categorie                                                            | Omschrijving                               | Bedrag      |
| A                                                                    | • Twente Safety Campus                     | € 2.140.411 |
|                                                                      | • Bevolkingszorg                           | € 114.680   |
|                                                                      | • Platform IVZ                             | € 149.217   |
|                                                                      | • Impuls Omgevingsveiligheid               | € 399.137   |
|                                                                      | • Risk Factory                             | € 186.879   |
|                                                                      | • Diverse projecten                        | € 566.576   |
|                                                                      | - Veiligheidsstrategie                     |             |
|                                                                      | - Risicocommunicatie risicovolle bedrijven |             |
|                                                                      | - Ondernijning                             |             |
|                                                                      | - Aanpak woninginbraken                    |             |
|                                                                      | - RFPN                                     |             |
|                                                                      | - Aanpak personen met verward gedrag       |             |
|                                                                      | - CO24/ 10 in Twente                       |             |
|                                                                      | - RedSuit                                  |             |
|                                                                      | • Diverse overige lasten                   | € 14.100    |
| B                                                                    | -                                          | € -         |
| C                                                                    | -                                          | € -         |
| D                                                                    | -                                          | € -         |
| Onrechtmatige begrotingsoverschrijding                               |                                            | € -         |
| In 2017 is er geen sprake van onrechtmatige begrotingsoverschrijding |                                            |             |

### Verantwoording subsidie Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) 2017:

Het programma Impuls Omgevingsveiligheid is door het ministerie van Infrastructuur en Milieu in het leven geroepen om de kwaliteit van de omgevingsveiligheid in de regio beter te borgen. Het subsidieprogramma loopt tot en met 2018. Voor het jaar 2017 is op voorschotbasis een subsidie van € 426.000,- Toegekend. De subsidie is aangevraagd mede namens VR IJsselland, VR Gelderland Midden, VR Noord- en Oost Gelderland en VR Gelderland Zuid.

Werkelijke (subsidiabele) lasten die verband houden met de uitvoering van het programma IOV 2017 zijn berekend op € 426.000,-. De subsidie en de (subsidiabele) lasten zijn als volgt verdeeld:

|                           |                      |
|---------------------------|----------------------|
| Gelderland Zuid           | : € 74.663,-         |
| Noord- en Oost Gelderland | : € 124.967,-        |
| Gelderland Midden         | : € 89.763,-         |
| VR IJsselland             | : € 65.435,-         |
| Veiligheidsregio Twente   | : € 71.172,-         |
| <b>Totaal</b>             | <b>: € 426.000,-</b> |

## Bijlagen

### Bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage

| Gemeente         | In rekening gebracht | Lasten 2017       | Resultaat 2017 |
|------------------|----------------------|-------------------|----------------|
| Almelo           | 4.637.531            | 4.580.054         | 57.477         |
| Borne            | 1.094.575            | 1.081.009         | 13.566         |
| Dinkelland       | 1.780.167            | 1.758.104         | 22.063         |
| Enschede         | 12.254.897           | 12.103.010        | 151.887        |
| Haaksbergen      | 1.391.045            | 1.373.804         | 17.241         |
| Hellendoorn      | 2.020.014            | 1.994.978         | 25.036         |
| Hengelo          | 5.727.613            | 5.656.625         | 70.988         |
| Hof van Twente   | 2.483.302            | 2.452.524         | 30.778         |
| Losser           | 1.464.321            | 1.446.172         | 18.149         |
| Oldenzaal        | 1.771.068            | 1.749.117         | 21.951         |
| Rijssen / Holten | 2.099.399            | 2.073.379         | 26.020         |
| Tubbergen        | 1.342.344            | 1.325.707         | 16.637         |
| Twenterand       | 1.876.924            | 1.853.661         | 23.263         |
| Wierden          | 1.361.029            | 1.344.160         | 16.869         |
| <b>Totaal</b>    | <b>41.304.229</b>    | <b>40.792.306</b> | <b>511.923</b> |

## Bijlage 2 Recapitulatiestaat

| Volgnr.                                 | Omschrijving                                    | Budget     | Debet     | Credit     | Saldo    |
|-----------------------------------------|-------------------------------------------------|------------|-----------|------------|----------|
| <b>Veiligheidsregio Twente algemeen</b> |                                                 |            |           |            |          |
| 5910000                                 | Kapitaallasten                                  | 0          | 6.768.070 | -7.157.959 | 389.889  |
| 6914000                                 | Geldleningen/ uitzettingen >1 jaar              | 0          |           | -2.290     | 2.290    |
| 6112014                                 | Rijksbijdragen                                  | -6.089.890 |           | -6.014.412 | -75.478  |
| 6112691                                 | Niet toegewezen financiële taakstellingen       | -454.716   |           |            | -454.716 |
| <b>Veiligheidsbureau</b>                |                                                 |            |           |            |          |
| 5120001                                 | Leiding VB                                      | 129.655    | 137.100   |            | -7.445   |
| 5120002                                 | Managementondersteuning                         | 327.808    | 331.941   | -3.749     | -384     |
| 5120003                                 | Operationele ondersteuning VB                   | 134.090    | 167.474   | -56.488    | 23.104   |
| 5120004                                 | Meldkamerzaken                                  | 33.866     | 54.925    |            | -21.059  |
| 5120005                                 | Kwaliteit en informatievoorziening              | 122.878    | 120.469   |            | 2.409    |
| 5120006                                 | Risicobeheersing & risicocommunicatie           | 155.108    | 140.075   |            | 15.033   |
| 6112001                                 | Bestuurs- en beleidsadvies                      | 115.165    | 224.117   | -95.427    | -13.525  |
| 6112002                                 | Multidisciplinair oefenen                       | 122.860    | 149.704   |            | -26.844  |
| 6112003                                 | Samenwerking en innovatie                       | 0          | 24.200    |            | -24.200  |
| 6112004                                 | Gemeenschappelijke meldkamer                    | 445.288    | 572.113   | -261.830   | 135.005  |
| 6112011                                 | Project C024 maatschappelijke ICT diensten Inc. | 0          | 4.764     |            | -4.764   |
| 6112012                                 | Platform IVZ                                    | 0          | 149.217   | -149.217   | 0        |
| 6112015                                 | Project TS&S Inc.                               | 0          | 41.809    | -15.000    | -26.809  |
| 6112017                                 | Veiligheidsstrategie                            | 0          | 72.214    | -70.000    | -2.214   |
| 6112018                                 | Veilige Publieke Taak Inc.                      | 0          | 17.152    | -16.920    | -232     |
| 6112019                                 | Programma TS&S                                  | 65.488     | 33.114    |            | 32.374   |
| 6112054                                 | Doorontwikkeling evenementenkalender Inc.       | 0          | 17.533    | -17.533    | 0        |
| 6112057                                 | Innovatieve agenda VB Inc.                      | 0          | 30.250    | -30.250    | 0        |
| 6112061                                 | Subsidie risicomm. risicovolle bedrijven inc.   | 0          | 34.117    | -34.117    | 0        |
| 6112062                                 | Woninginbraken 2016-2017 Inc.                   | 0          | 80.206    | -80.206    | 0        |
| 6112063                                 | Project RFPN Inc.                               | 0          | 37.989    | -37.989    | 0        |
| 6112064                                 | Project verwarde personen Inc.                  | 0          | 66.526    | -66.526    | 0        |
| 6112065                                 | Project Ondernijning                            | 0          | 17.635    | -17.635    | 0        |
| <b>Brandweer</b>                        |                                                 |            |           |            |          |
| 5120500                                 | Repressie Management                            | 121.455    | 187.531   | -97.499    | 31.423   |
| 5120505                                 | Repressie Leiding & Coördinatie                 | 488.423    | 348.814   |            | 139.609  |
| 5120510                                 | Repressie Ondersteuning                         | 956.811    | 1.171.143 |            | -214.332 |
| 5120515                                 | Repressie Meldkamer                             | 946.458    | 979.648   |            | -33.190  |
| 5120541                                 | Team Repressie A                                | 2.314.450  | 2.499.121 | -968       | -183.703 |
| 5120542                                 | Team Repressie B                                | 1.489.709  | 1.260.789 | -5.005     | 233.926  |
| 5120543                                 | Team Repressie C                                | 2.065.843  | 1.968.379 | -777       | 98.241   |
| 5120544                                 | Team Repressie D                                | 4.283.914  | 4.506.050 | -50.804    | -171.332 |
| 5120550                                 | Beheer & Techniek Management                    | 113.449    | 5.424     |            | 108.025  |
| 5120553                                 | Beheer & Techniek Onderhoud & Techniek          | 1.297.516  | 1.390.782 |            | -93.266  |
| 5120556                                 | Beheer & Techniek Service & Beheer              | 905.046    | 1.005.335 | -12.109    | -88.181  |
| 5120560                                 | Brandveiligheid Management                      | 108.523    | 122.587   |            | -14.064  |
| 5120562                                 | Brandveiligheid Advies                          | 1.734.613  | 1.811.349 | -31.005    | -45.731  |
| 5120565                                 | Brandveiligheid Brandveilig Leven               | 688.414    | 610.728   |            | 77.686   |
| 5120568                                 | Brandveiligheid Toezicht & Objectinformatie     | 1.338.919  | 1.368.528 |            | -29.609  |
| 5120570                                 | Vakbekwaamheid & Kennis Management              | 115.572    | 130.215   |            | -14.643  |
| 5120572                                 | TSC                                             | 0          | 576.455   | -14.888    | -561.567 |
| 5120573                                 | Vakbekwaamheid & Kennis Kenniscentrum           | 518.060    | 501.117   | -39.240    | 56.183   |
| 5120576                                 | Vakbekwaamheid & Kennis Opleiden & Oefenen      | 2.235.994  | 2.270.509 | -2.750     | -31.765  |

| Volgnr. | Omschrijving                                       | Budget    | Debet     | Credit     | Saldo    |
|---------|----------------------------------------------------|-----------|-----------|------------|----------|
| 5120580 | Strategie & Ondersteuning Management               | 523.961   | 592.802   | -96.904    | 28.064   |
| 5120582 | Strategie & Ondersteuning Mens & Organisatie       | 1.871.297 | 1.752.218 | -27.968    | 147.047  |
| 5120585 | Strategie & Ondersteuning Beleid & Strategie       | 987.567   | 1.197.318 | -84.524    | -125.228 |
| 5120588 | Strategie & Ondersteuning Operationele Info.voorz. | 837.909   | 835.406   |            | 2.503    |
| 6112500 | Repressie                                          | 58.414    | 22.292    |            | 36.123   |
| 6112501 | Natuurbrand beheersing                             | 41.664    | 26.850    | -11.644    | 26.457   |
| 6112550 | Brandveiligheid Advies                             | 47.205    | 3.256     |            | 43.949   |
| 6112554 | Impuls Omgevingsveiligheid OV (deelprogramma 2)    | 0         | 399.137   | -426.000   | 26.863   |
| 6112555 | Brandveiligheid Brandveilig Leven                  | 42.858    | 46.531    | -15.712    | 12.039   |
| 6112559 | Risk Factory                                       | 0         | 186.879   | -157.130   | -29.749  |
| 6112580 | Onderhoud & Techniek                               | 1.725.398 | 2.057.229 | -127.438   | -204.393 |
| 6112581 | Gebouwenbeheer Crisisbeheersing                    | 4.598.258 | 4.874.442 | -112.676   | -163.508 |
| 6112582 | Planning & Logistiek                               | 0         | 21.794    |            | -21.794  |
| 6112583 | Beheer materieel                                   | 2.997.070 | 2.621.921 | -225.914   | 601.063  |
| 6112592 | Gebouwenbeheer Overhead                            | 289.702   | 86.367    |            | 203.335  |
| 6112621 | Project Redsuit Inc.                               | 0         | 179.716   | -171.991   | -7.725   |
| 6112624 | Oefenen Brand                                      | 16.500    | 11.782    |            | 4.718    |
| 6112625 | Oefenen THV                                        | 98.500    | 81.842    |            | 16.658   |
| 6112626 | Oefenen IBGS                                       | 30.000    | 18.028    |            | 11.972   |
| 6112627 | Oefenen LCG                                        | 38.735    | 18.568    |            | 20.167   |
| 6112628 | Oefenen Specialistisch                             | 72.600    | 11.799    |            | 60.801   |
| 6112629 | Oefenen Lokaal                                     | 31.900    | 13.586    |            | 18.314   |
| 6112630 | Opleiden                                           | 923.394   | 845.466   | -9.459     | 87.387   |
| 6112631 | Oefenen                                            | 1.150.076 | 1.153.235 | -51.144    | 47.985   |
| 6112632 | Fitheid                                            | 0         | 38.735    | -6.247     | -32.488  |
| 6112640 | Brandonderzoek, Lerend vermogen, Innovatie         | 52.711    | 39.705    |            | 13.006   |
| 6112645 | Bedrijfsvoering Troned                             | 0         | 1.495.650 | -2.122.442 | 626.793  |
| 6112646 | Bedrijfsvoering Safety Field Lab                   | 0         | 68.306    | -147.208   | 78.902   |
| 6112653 | Project Safety Field Lab                           | 0         | 30.835    | -30.835    | 0        |
| 6112661 | Algemeen Beheer S&O Crisisbeheersing               | 225.867   | 172.392   | -7.211     | 60.686   |
| 6112662 | Algemeen Beheer S&O Overhead                       | 1.698.191 | 1.630.450 | -7.642     | 75.384   |
| 6112667 | Innovatie Inc.                                     | 0         | 26.549    | -26.549    | 0        |
| 6112706 | Algemeen Beheer M&O Crisisbeheersing               | 1.690.250 | 1.378.776 | -309       | 311.783  |
| 6112707 | Algemeen Beheer M&O Overhead                       | 680.410   | 731.035   | -8.573     | -42.052  |
| 6112750 | Open Dagen                                         | 11.671    |           |            | 11.671   |
| 6112751 | Ondernemingsraad                                   | 31.203    | 10.180    |            | 21.023   |
| 6112760 | S&O Beleid & Strategie Crisisbeheersing            | 190.467   | 84.889    |            | 105.578  |
| 6112761 | S&O Beleid & Strategie Overhead                    | 47.593    | 139.544   |            | -91.951  |
| 6112801 | Basisomgeving mobiele werkplekken                  | 285.913   | 253.910   | -5.465     | 37.468   |
| 6112802 | Basisomgeving vast werkplekken                     | 260.808   | 171.660   | -54.251    | 143.399  |
| 6112803 | Basisomgeving servers                              | 159.523   | 111.629   |            | 47.894   |
| 6112804 | Basisomgeving voorziening decentraal               | 1.279.624 | 1.273.943 | -8.000     | 13.681   |
| 6112805 | Basisomgeving voorzieningen centraal               | 0         | 40.012    |            | -40.012  |
| 6112806 | Printers                                           | 55.110    | 91.181    |            | -36.071  |
| 6112807 | Verbindings- en alarmeringsmiddelen                | 30.270    | 84.954    |            | -54.684  |
| 6112808 | RTR voorzieningen                                  | 0         | 40.111    | -40.111    | 0        |
| 6112809 | OMS                                                | -357.318  | 431.784   | -613.162   | -175.940 |
| 6112812 | Projecten informatievoorziening                    | 83.152    | 135.403   |            | -52.251  |
| 6112821 | Project Drone Inc.                                 | 0         | 47.761    |            | -47.761  |

| Volgnr.                                        | Omschrijving                                     | Budget            | Debet             | Credit             | Saldo            |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------|-------------------|--------------------|------------------|
| <b>GHOR</b>                                    |                                                  |                   |                   |                    |                  |
| 5120300                                        | Leiding GHOR                                     | 109.118           | 155.993           | -65.325            | 18.450           |
| 5120301                                        | Bureau GHOR                                      | 640.025           | 666.541           | -6.485             | -20.031          |
| 6112301                                        | GHOR functionarissen                             | 364.092           | 336.257           |                    | 27.835           |
| 6112302                                        | Opleiding, training & oefenen GHOR               | 124.806           | 127.966           |                    | -3.160           |
| 6112303                                        | Materieel                                        | 47.667            | 25.867            |                    | 21.800           |
| 6112304                                        | Operationeel planvorming                         | 29.169            | 71.037            | -41.243            | -625             |
| 6112307                                        | Interne bedrijfsvoering                          | 80.748            | 69.491            |                    | 11.257           |
| 6112308                                        | Communicatie GHOR                                | 19.244            | 19.357            |                    | -113             |
| 6112312                                        | Zuidkamp                                         | 0                 | 20.363            | -21.432            | 1.070            |
| 6112350                                        | Versterking verbetering trajecten kwal.zorg Inc. | 0                 | 25.447            | -25.447            | 0                |
| <b>Gemeenten</b>                               |                                                  |                   |                   |                    |                  |
| 5120400                                        | Gemeentelijke processen                          | 164.459           | 277.283           | -102.981           | -9.843           |
| 6112400                                        | Bevolkingszorg                                   | 85.679            | 200.359           | -114.680           | 0                |
| <b>Totaal Veiligheidsregio Twente</b>          |                                                  | <b>41.304.229</b> | <b>59.591.040</b> | <b>-19.356.699</b> | <b>1.069.887</b> |
| <b>Gerealiseerde saldo van baten en lasten</b> |                                                  |                   |                   |                    | <b>1.069.887</b> |
| 6998000                                        | Mutaties reserves                                | 0                 | 577.397           | -19.433            | -557.964         |
| <b>Gerealiseerde resultaat</b>                 |                                                  | <b>41.304.229</b> | <b>60.168.438</b> | <b>-19.376.132</b> | <b>511.923</b>   |

### Bijlage 3 Aard, reden en oordeel per 31-12-2017 van de reserves

| Algemene reserve              |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Reden</b>                  | Deze reserve komt voort uit het "Beleidskader batige rekeningsaldi". Doel is het in stand houden van een financiële buffer om incidenteel onverwachte c.q. onvoorziene uitgaven te dekken.                                                                                                 |
| <b>Oordeel per 31-12-2017</b> | Betreft een algemeen dekkingsmiddel en is daarom per definitie houdbaar. Betreffende reserve is bij de verzelfstandiging overgeheveld. Het plafond van de reserve wordt jaarlijks aangepast o.b.v. van de bepalingen die zijn opgenomen in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen. |

| Materieel plan                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Reden</b>                  | Betreft een reserve die is gevormd na invoering van het materieel plan in 1999, om een budgettair neutrale update van het plan af te dekken. Het plan is geleidelijk geïmplementeerd. De niet bestede gelden na lancering van het plan zijn in de reserve gedoteerd in afwachting van verdere ontwikkelingen in en om het wagenpark van de organisatie. Dit ook na het traject van regionalisering.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Oordeel per 31-12-2017</b> | <p>Betreffende reserve is gevormd in een periode waarin de brandweer nog niet was geregionaliseerd. Het materieel plan beslaat het regionaal inzetbare deel van het wagenpark van de brandweer en is bedoeld als dekkingsbron van eenmalige aanpassingen in dat wagenpark. Hierbij gaat het om zowel om aanpassingen die in structurele zin meer efficiency beogen als om aanpassingen die zich richten op modernisering van het wagenpark. Bij het spoor efficiency kan worden gedacht aan extra afschrijvingslasten, die het gevolg zijn van harmonisatie van onderdelen van het wagenpark. Bij het spoor vernieuwing kan worden gedacht aan eenmalige uitgaven die in de "pilotsfeer" worden gemaakt bijv. aanpassing van tankwagens met het oog op het creëren van een brandkraanafhankelijke bluswatervoorziening.</p> <p>In 2017 is de reserve aangewend om de kapitaallasten volgend uit een pilot van introductie van elektrische voertuigen te dekken.</p> |

| Onderhoudskosten Meldkamer    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Reden</b>                  | Het opvangen van extra (technische) onderhoudslasten binnen meldkamerdomein (C2000).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Oordeel per 31-12-2017</b> | Betreft reserve is gevormd om extra onderhoudskosten voor meldkamerinfrastructuur op te vangen. De reserve is in 2012 ingesteld wetende dat de meldkamer aan de vooravond staat van een landelijke reorganisatie. In het licht van de transitie dienen tijdelijk extra technische voorzieningen te worden aangelegd (GMS, C2000, CityGIS en bijbehorende hardware (servers)) die extra onderhoud vergen. De reserve is bedoeld om deze lasten (deels) van dekking te voorzien |

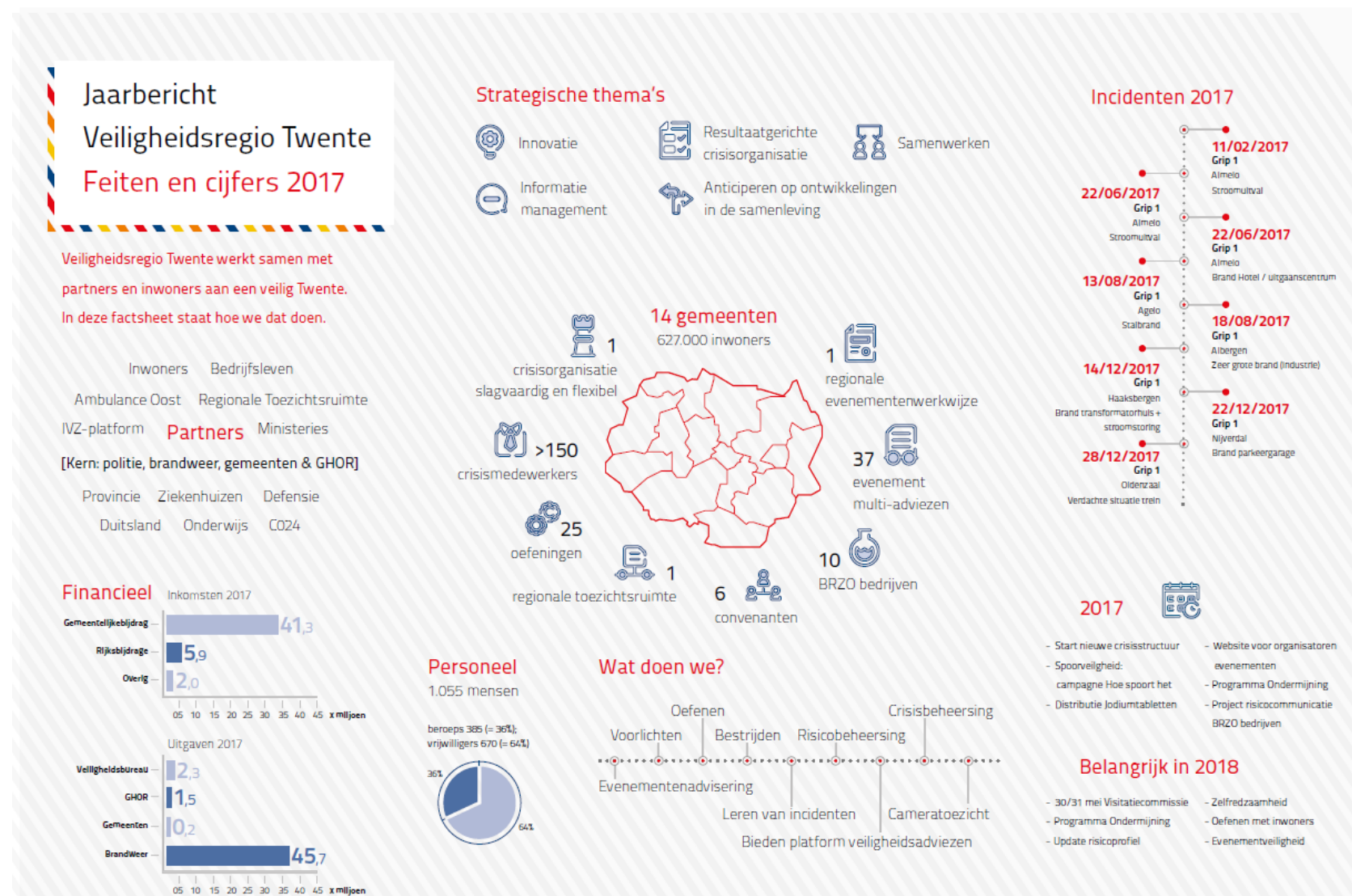
| Egalisatie FLO                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Reden</b>                  | <p>Per 1 januari 2006 is het FLO bij de brandweer herzien en wordt de 2e loopbaan ingevoerd. Brandweerfunctionarissen in een bezwarende functie treden niet meer vervroegd uit, maar stromen na uiterlijk 20 jaar door naar een niet-bezwarende functie. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen, is FLO-overgangsrecht afgesproken. Aan dit recht zitten langjarige financiële consequenties vast.</p> <p>Het overgangsrecht FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) treft een viertal gemeenten: Almelo, Hengelo, Enschede en Borne. Deze gemeenten hebben hiervoor afzonderlijk structureel budget ingebracht. Resultaten op deze begrotingspost dienen op enig moment afzonderlijk met betrokken gemeenten te worden verrekend. In dat kader is per gemeente een egalisereserve ingesteld.</p> <p>De bilaterale financiële afspraken worden periodiek geëvalueerd. In verband met de nog niet volledig uitgekristalliseerde wijzigingen in het overgangsrecht is de evaluatie voorlopig opgeschort.</p> |
| <b>Oordeel per 31-12-2017</b> | <p>Aanhouden van deze middelen is noodzakelijk, gezien de langjarige afspraken die hierover zijn gemaakt.</p> <p>Egalisereserves Enschede en Borne zijn, volgens de regelgeving BBV, in mindering gebracht op de algemene reserve. Deze reserve worden in de financiële administratie echter wel separaat verantwoord. Voor meer toelichting wordt verwezen naar de paragraaf toelichting op de balans.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| Bedrijfsvoering Troned/ TSC   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Reden</b>                  | <p>In juni 2014 heeft het algemeen bestuur besloten tot instelling van deze reserve. Het oefencentrum Troned vormt onderdeel van de Twente Safety Campus (TSC). Dit centrum wordt buiten de gemeentelijke bijdrage om gefinancierd. Het oefencentrum is gehouden aan het uitgangspunt van een kostendekkende exploitatie. In boekjaar 2013 is de locatie meer dan kostendekkend geëxploiteerd.</p> <p>Voor de exploitatie van Troned (TSC) wordt gepleit voor een gesloten circuit van financiering. Dit sluit namelijk aan op het idee om TSC te beschouwen als een afzonderlijke entiteit binnen de organisatie. Daarmee is voor de safety campus een vertrekpunt gemarkeerd en dat geeft duidelijkheid richting toekomst (in welke constellatie TSC ook wordt voortgezet).</p> <p>Deze reserve is gevormd vanuit het exploitatieoverschot van 2013. Dit resultaat is dus bereikt met middelen die niet van Twentse gemeenten afkomstig zijn.</p> |
| <b>Oordeel per 31-12-2017</b> | TSC heeft het jaar 2017 afgesloten met een positief saldo. Dit saldo is toegevoegd aan de reserve. Vanwege het taakstellende uitgangspunt van een eigenstandige bekostiging is voortzetting van de reserve nodig.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| Innovatie                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Reden</b>                  | Het wettelijke takenpakket van veiligheidsregio's is voortdurend aan veranderingen onderhevig. Voor een deel hangt dit samen met landelijke initiatieven (ministerie V&J, Instituut Fysieke Veiligheid). Voor een deel zijn de veranderingen het gevolg van technologische of maatschappelijke ontwikkelingen. Veiligheidsregio Twente neemt vanwege haar zorg voor een goede uitoefening van haar wettelijke taak deel aan projecten die zich richten op nieuwe werkwijzen of nieuwe toepassingen van de crisisorganisatie. Dit heeft vorm gekregen in het programma TS&S en krijgt nu verder inhoud binnen opvolgende activiteiten van dat programma. |
| <b>Oordeel per 31-12-2017</b> | Conform het besluit van AB op 10-10-2016 zal de reserve de komende jaren ingezet worden om kennis en kunde beschikbaar te stellen voor innovatie binnen het veiligheidsdomein.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |



## Bijlage 4 Jaarbericht Veiligheidsregio Twente





## Bijlage 5 Jaarbericht Brandweer Twente

# Brandweer Twente in het jaar 2017

Brandweer Twente staat 24 uur per dag, 7 dagen per week en 365 dagen per jaar klaar met;

## 1.000 mensen

- ▶ Ca. 330 beroepsmedewerkers
- ▶ Ca. 670 brandweervrijwilligers

Er wordt gewerkt vanuit

## 29 kazernes



Verzorgingsgebied telt  
**14 gemeenten**  
met ruim  
**627.000 burgers**

### Brandweercijfers op een rij\*

|  |                                                   |
|--|---------------------------------------------------|
|  | Automatische brandmeldingen                       |
|  | Branden                                           |
|  | Ongevallen (bijv. verkeer en gaslekkage)          |
|  | Dienstverlening (o.a. liftopsluitingen en dieren) |
|  | Leefmilieu (o.a. storm- en wateroverlast)         |
|  | Totaal                                            |

2016



3.597

2017



3.547

In 2017 waren er **8** GRIP situaties, **8** zeer grote branden en **20** grote branden.  
Het duikteam is in totaal **16** keer gealarmeerd, drone Argus **7** keer en Handcrew Overijssel **4** keer.

"Door samen te werken met onze partners komen wij tot innovatie ideeën en producten, zoals de REDSUIT, brandweerdronne Argus en MoSeS."

#### Brandveiligheidscijfers op een rij

909

voorlichtingsactiviteiten voor Twentse burgers. 27.044 mensen bereikt.

1.942

adviezen aan het bevoegd gezag waaronder gemeenten.

2.020

controles op brandveiligheid.

"De brandweer doet meer dan branden blussen en hulpverlening. Ook aan de voorkant van het vlammetje staan wij voor u klaar om mee te denken en u te adviseren over brandveiligheid in uw huis, bedrijf of omgeving."



#### Vooruitblik 2018

- Bij onze voorlichtingsactiviteiten gaan we verder met samenwerking met onze veiligheidspartners, gaan we gericht inzetten op basis van data (wijk- en doelgroepen analyses) en onderzoeken we het effect van onze voorlichtingsactiviteiten;
- We gaan (meer) werken op basis van beschikbare data en de aanwezige risico's in onze regio;
- We maken een vrijwilligersagenda, waarin we o.a. aangeven waar de kansen liggen in de toekomst, welke rol de vrijwilliger daarin speelt en we aandacht hebben voor hun hoofdwerkgever.

#### Kennisvergaring

94

onderzochte woningbranden.

Meest voorkomende oorzaak woningbrand >>>

01

Schoorsteenbrand

02

Keukenbrand

## Bijlage 6 Jaarbericht GHOR Twente



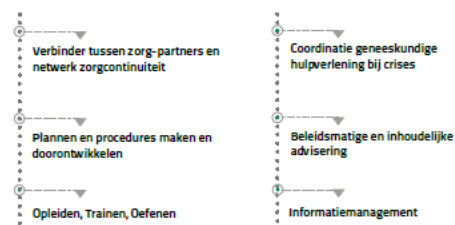
### Feiten en cijfers 2017

GHOR Twente is de verbinder tussen zorg en veiligheid in de regio Twente.

### Strategische thema's



### Wat doen we?



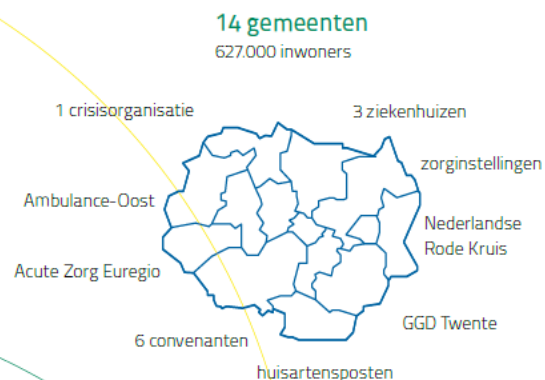
### Wat doen we nog meer?

#### SIS - Slachtofferinformatie Systematiek

- In samenwerking met Twentse ziekenhuizen en huisartsen
- Werken met gezamenlijke lijsten
- Implementatie Zorgmail

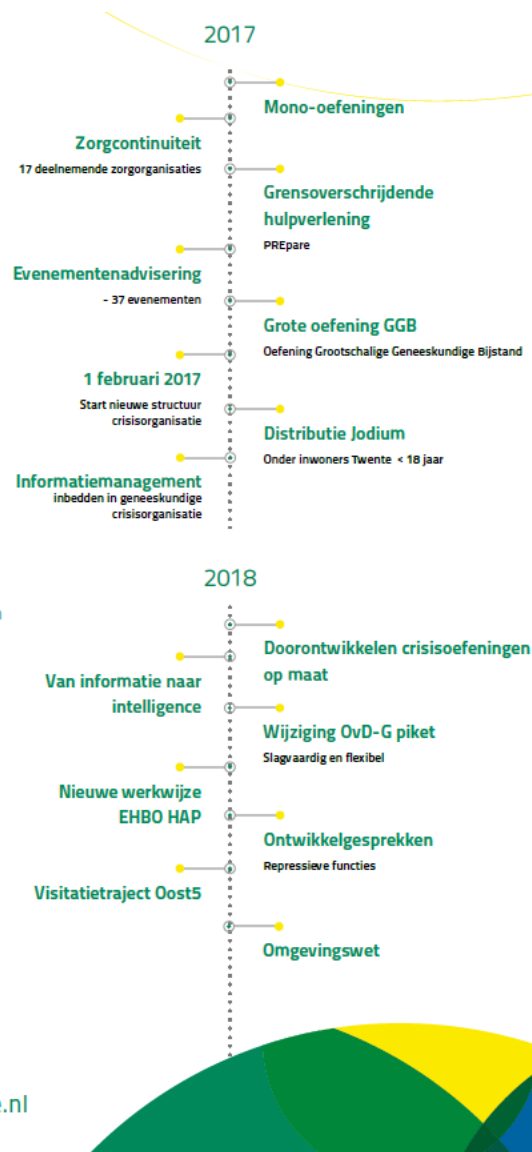
#### Doorontwikkeling informatiemanagement

- Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS g2)
- Snellere informatie deling binnen crisisorganisatie
- Bijv. bij grote evenementen, uitbraak ziekte, vluchtelingencrisis
- LiveOP



Kijk voor meer informatie op [www.ghortwente.nl](http://www.ghortwente.nl)

GHOR Twente is onderdeel van Veiligheidsregio Twente



## Bijlage 7 Jaarbericht Platform Integrale Veiligheidszorg

### PLATFORM IVZ

SAMEN STERK VOOR EEN VEILIG TWENTE

BINNEN HET PLATFORM INTEGRALE VEILIGHEIDSZORG (IVZ) WORDT OP REGIONAAL NIVEAU STRUCTUREEL EN INTEGRAAL SAMENGEWERKT OP DIVERSE VEILIGHEIDSTHEMA'S TEN BEHOEVE VAN ONS BESTUUR EN INWONERS VAN TWENTE.

#### PLATFORM IVZ DRAAGT BIJ AAN

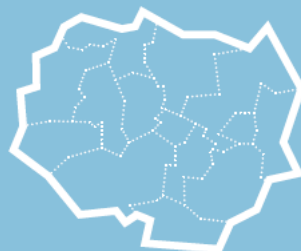


#### PRIORITEITEN PLATFORM IVZ



Verzorgingsgebied telt **14 GEMEENTEN**

met ruim **627.000 INWONERS**



#### WONINGINBRAKEN\*

2011 > 2.292

2017 > 1.187

#### OPGEROLDE HENNEPKWEKERIJEN\*

2011 > 204

2017 > 200

#### MELDINGEN PERSONEN MET VERWARD GEDRAG\*

2011 > 865

2017 > 2.160

\*Pallidatum 1 december 2017

## JAARBERICHT 2017/2018

#### CIJFERS 2017\*

##### WONINGINBRAKEN

**1.187** woninginbraken

**820** preventie-adviezen verstrekt

Ruim **200** what's app groepen in Twente

Ruim **245** opkopers aangesloten op het Digitale Opkopers Register

##### HENNEP

Dit jaar circa **200** hennepkwekerijen geruimd

Beslag gelegd op **€ 5 MILJOEN** vermogen (afpakresultaat)

**330** verdachten hennepcultuur behandeld

##### OVERLAST PERSONEN MET VERWARD GEDRAG

**2.160** meldingen overlast door personen met verward gedrag

##### ONDERMIJNING

**8** van de **14** ondermijningsbeelden opgeleverd

**4** integrale acties uitgevoerd

\*Pallidatum 1 december 2017

#### FOCUS 2018

- Zelfredzaamheid, burgerparticipatie en betrokkenheid inwoners versterken
- Intensievere integrale aanpak van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit door één overheid
- Informatiegestuurd werken

RIJ

VEILIGHEIDSTWENTE

|                                                                                                                                                       |                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
|  <p>Ministerie van Binnenlandse Zaken en<br/>Koninkrijksrelaties</p> |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|

## **Bijlage 9 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant (volgt)**

## Bijlage 10 Lijst met afkortingen

|       |                                                                  |
|-------|------------------------------------------------------------------|
| AB    | Algemeen Bestuur                                                 |
| AC    | Algemeen Commandant                                              |
| ADSL  | Asymmetric Digital Subscriber Line                               |
| AGGZ  | Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg                            |
| AMvB  | Algemene Maatregel van Bestuur                                   |
| AO    | Administratieve Organisatie                                      |
| AOV   | Ambtenaar Openbare Veiligheid                                    |
| AVT   | Arbeidsvoorwaardenregeling Veiligheidsregio Twente               |
| BAZE  | Bureau Acute Zorg Euregio                                        |
| BBV   | Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten      |
| BERAP | Bestuursrapportage                                               |
| BDUR  | Besluit doelmittaking bestrijding van rampen en zware ongevallen |
| BMO   | Brandweer Management Ontwikkeling                                |
| BNG   | Bank Nederlandse Gemeenten                                       |
| BRT   | Bedrijfsbureau Regio Twente                                      |
| BRW   | Brandweer                                                        |
| BRZO  | Besluit Risico's Zware Ongevallen                                |
| BTW   | Belasting Toegevoegde Waarde                                     |
| BV    | Brandveiligheid                                                  |
| BVL   | Brandveilig Leven                                                |
| BW    | Burgerlijk Wetboek                                               |
| BZ    | Bevolkingszorg                                                   |
| B&T   | Beheer & Techniek                                                |
| BZOO  | Bevolkingszorg Op Orde                                           |
| BZK   | Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties         |
| CAO   | Collectieve Arbeidsovereenkomst                                  |
| CBRN  | Chemische, Biologische of Radiologische/Nucleaire stoffen        |
| COPI  | Coördinatieteam Plaats Incident                                  |
| DB    | Dagelijks Bestuur                                                |
| DITSS | Dutch Institute for Technology, Safety & Security                |
| DPG   | Directeur publieke gezondheid                                    |
| DVO   | Dienstverleningsovereenkomst                                     |
| Fido  | Financiering decentrale overheden                                |
| FLO   | Functioneel Leeftijdsonslag                                      |
| GGB   | Grootschalige Geneeskundige Bijstand                             |
| GGD   | De gemeenschappelijke gezondheidsdienst                          |
| GHOR  | Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio              |
| GMS   | Geïntegreerd Meldkamer Systeem                                   |
| GRIP  | Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure          |
| HIN   | Hoofden Informatie Geneeskundige zorg                            |
| HKZ   | Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector              |
| HRM   | Human Resource Management                                        |
| HSD   | the Hague Security Delta                                         |
| IBARC | Interregionale Brandweer Aanbesteding Radio Communicatiemiddelen |
| IC    | Interne Controle                                                 |
| ICT   | Informatie en Communicatie Technologie                           |
| IFV   | Instituut Fysieke Veiligheid                                     |
| IKB   | Individueel Keuzebudget                                          |
| IOC   | Informatie Operationeel Centrum                                  |
| IOV   | Impuls Omgevingsveiligheid                                       |
| IVZ   | Integrale Veiligheidszorg                                        |
| J&V   | Justitie & Veiligheid                                            |
| LCMS  | Landelijke crisis management systeem                             |
| MOOI  | Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening    |
| M&O   | Mens & Organisatie                                               |
| NIAV  | Nationale Innovatieagenda Veiligheid                             |
| NWB   | De Nederlandse Waterschapsbank                                   |
| ODT   | Omgevingsdienst Twente                                           |
| OM    | Openbaar Ministerie                                              |
| OMS   | Openbaar Brandmeld Systeem                                       |
| OTO   | Opleiden, Training & Oefenen                                     |

|        |                                                           |
|--------|-----------------------------------------------------------|
| OVD    | Officier van Dienst                                       |
| OVDG   | Officier van Dienst Geneeskundig                          |
| PDC    | Productendienstencatalogus                                |
| PG     | Publieke Gezondheid                                       |
| P&C    | Planning & Control                                        |
| RFPN   | Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk Oost-Nederland |
| RIE    | Risico inventarisatie en -evaluatie                       |
| ROAZ   | Regionaal Overleg Acute Zorg                              |
| RTR    | Regionale Toezicht Ruimte                                 |
| RUD    | Regionale Uitvoeringsdienst                               |
| SCC    | Safety Care Center                                        |
| SISA   | Single Information Single Audit                           |
| S&O    | Strategie & Ondersteuning                                 |
| TGB    | Terrorismegevolgbestrijding                               |
| TRONED | Trainingscentrum Oost-Nederland                           |
| TSC    | Twente Safety Campus                                      |
| TS&S   | Twente Safety & Security                                  |
| UWV    | Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen              |
| VB     | Veiligheidsbureau                                         |
| V&K    | Vakbekwaamheid & Kennis                                   |
| VNOG   | Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland                |
| VPB    | Vennootschapsbelasting                                    |
| VPT    | Veilige Publieke Taak                                     |
| VR     | Veiligheidsregio                                          |
| VRIJ   | Veiligheidsregio IJsselland                               |
| VRT    | Veiligheidsregio Twente                                   |
| VTH    | Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving                |
| WABO   | Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht                    |
| WKR    | Werkkostenregeling                                        |
| WMO    | Wet maatschappelijke ondersteuning                        |
| WNT    | Wet Normering Topinkomens                                 |
| WVR    | Wet Veiligheidsregio's                                    |